

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ផែនការសកម្មភាពនិងថវិកា សម្រាប់អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្ររដ្ឋបូកជាតិ

កម្មវិធីរដ្ឋបូកកម្ពុជា
CAMBODIA REDD+ PROGRAMME

ខែឧសភា
ឆ្នាំ២០២១

ផែនការសកម្មភាពនិងថវិកា
សម្រាប់អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រវេជ្ជបូកជាតិ

ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២១

អារម្ភកថា

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានអនុម័តយុទ្ធសាស្ត្ររដ្ឋប្បវេណី ជាយុទ្ធសាស្ត្រដ៏សំខាន់មួយក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហានៃការបាត់បង់និងធូលីព្រៃឈើ និងការកែលម្អជីវភាពសហគមន៍ដែលពឹងអាស្រ័យលើព្រៃឈើ។ គោលបំណងសំខាន់នៃរដ្ឋប្បវេណី គឺដើម្បីផ្តល់ការលើកទឹកចិត្តដល់ប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ក្នុងការកាត់បន្ថយការបាត់បង់និងធូលីព្រៃឈើលើកកម្ពស់ការអភិរក្ស ការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើដោយនិរន្តរភាព និងការបង្កើនស្តុកកាបូនព្រៃឈើ។

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានចាត់វិធានការដោះស្រាយបញ្ហានៃការបាត់បង់ព្រៃឈើតាំងពីឆ្នាំ២០០២ បន្ទាប់ពីបានអនុម័តច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ ហើយបានបង្កើតតំបន់ព្រៃការពារនិងសហគមន៍ព្រៃឈើ។ នៅឆ្នាំ២០០៨ រាជរដ្ឋាភិបាលក៏បានបង្កើតច្បាប់ស្តីពីតំបន់ការពារធម្មជាតិ ហើយបានបង្កើតតំបន់ការពារធម្មជាតិ រួមទាំងសហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ។ លើសពីនេះទៀត ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំកន្លងមកនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក៏បានប្រកាសដាក់ឱ្យប្រើនូវអនុក្រឹត្យស្តីពីការបង្កើតខ្សែនាវាជីវចម្រុះដែលមានផ្ទៃដីសរុបប្រមាណជាង១.៥ លានហិកតា ក្នុងគោលបំណងអភិរក្សជម្រកធម្មជាតិ។ ផ្ទៃដីព្រៃឈើសរុបស្ថិតក្រោមការការពារ បានកើនឡើងពី១៨% ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៣ ទៅ៤០%នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៨។ យ៉ាងណាក៏ដោយ កម្ពុជាកំពុងជួបប្រទះបញ្ហាប្រឈមក្នុងការរៀបចំគម្រោងសម្រេចបាននូវផលប្រយោជន៍និងគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី និងបណ្តាញគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិទាំងនេះឱ្យមាននិរន្តរភាព។

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក៏បានអនុម័តយុទ្ធសាស្ត្ររដ្ឋប្បវេណីនៅឆ្នាំ២០១៧ ហើយបានកំណត់ច្បាប់ស្តីពីយុទ្ធសាស្ត្រនិងសកម្មភាពសំខាន់ៗ ដើម្បីសម្រេចគោលបំណងរដ្ឋប្បវេណីកម្ពុជា។ យុទ្ធសាស្ត្រនេះ បានរៀបចំឡើងដោយផ្អែកជាចម្បងលើក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រជាតិចំនួន ៣ ដែលតម្រូវទិសដល់ការគ្រប់គ្រងធនធានព្រៃឈើនៅកម្ពុជា រួមមាន (i) ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ២០១៧-២០៣០ (ii) ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីព្រៃផ្តល់ផល ២០១៨-២០៣២ និង (iii) ក្របខ័ណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីវិស័យផលិតផល ២០១៥-២០២៧។

យុទ្ធសាស្ត្រនេះ មានគោលដៅកាត់បន្ថយអត្រានៃការបាត់បង់ព្រៃឈើប្រចាំឆ្នាំឱ្យបានពាក់កណ្តាលនៅឆ្នាំ២០២៦ ធៀបនឹងកម្រិតយោងព្រៃឈើជាតិឆ្នាំ ២០០៦-២០១៤ ហើយមានទស្សនៈវិស័យអនុវត្តរដ្ឋប្បវេណីនៅកម្រិតថ្នាក់ជាតិនិងគម្រោងផ្នែកលើកាលានុវត្តន៍ភាពទីផ្សារកាបូនផងដែរ។

ដើម្បីធានាបាននូវបរិយាបន្នសង្គម និងសមភាពយេនឌ័រ ផែនការសកម្មភាពនេះបានដាក់ចេញនូវក្របខ័ណ្ឌកម្មវិធីវិនិយោគ ដែលចាំបាច់ ដើម្បីសម្រេចគោលដៅរដ្ឋប្បវេណី ដែលបានកំណត់នៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្ររដ្ឋប្បវេណី ព្រមទាំងគោលនយោបាយនិងវិធាននានា ក្របខ័ណ្ឌអនុវត្តនិងតម្រូវការធនធានហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់អនុវត្តសកម្មភាពរដ្ឋប្បវេណីនៅកម្រិតថ្នាក់ជាតិ ។ ផែនការសកម្មភាពនិងថវិកានេះ ផ្សារភ្ជាប់ជាមួយនឹងគោលនយោបាយដែលមានស្រាប់ និងដោះស្រាយចំណុចខ្វះខាតនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការអនុវត្ត ដែលជួយបង្កើនភាពស៊ីសង្វាក់និងធ្វើឱ្យការសម្របសម្រួលកាន់តែមានភាពល្អប្រសើរឡើង ជាពិសេស ការសម្របសម្រួលរវាងក្រសួងស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាល និងដៃគូបច្ចេកទេសនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

ទ្រឹស្តីការផ្លាស់ប្តូរនៃផែនការសកម្មភាព និងថវិកានេះ កំណត់ការផ្លាស់ប្តូរពីការអនុវត្តសកម្មភាពតាមសេណារីយ៉ូទម្លាប់ធម្មតា (business as usual) ទៅជាសេណារីយ៉ូចីរភាព ដែលកាត់បន្ថយការបាត់បង់និងធូលីព្រៃឈើ និងជួយបង្កើនគម្របព្រៃឈើ។ ខណៈពេលដែលផែនការសកម្មភាព និងថវិកានេះ ផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ដោះស្រាយបុព្វហេតុនៃការបាត់បង់និងធូលីព្រៃឈើពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យព្រៃឈើ រាជរដ្ឋាភិបាលក៏ទទួលស្គាល់ពីសារៈសំខាន់ ក្នុងការដោះស្រាយបុព្វហេតុនៃការបាត់បង់ និងធូលីព្រៃឈើ ក្រៅពីវិស័យព្រៃឈើផងដែរ ដើម្បីទប់ស្កាត់ការបាត់បង់ព្រៃឈើ និងរួមចំណែកដល់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជនបទប្រកបដោយនិរន្តរភាព។ ក្នុងន័យនេះ ចាំបាច់តម្រូវឱ្យមានដំណើរការរៀបចំផែនការប្រើប្រាស់ និងការកាន់កាប់ដីកាន់តែប្រសើរឡើង លើកកម្ពស់ដល់ការធ្វើពិពិធកម្មអភិវឌ្ឍកសិកម្មនិរន្តរភាព និងប្រភពថាមពលកំរើតឡើងវិញ ដើម្បីគាំទ្រដល់តម្រូវការចាំបាច់របស់ប្រជាពលរដ្ឋ។

ស្របពេលជាមួយគ្នានេះដែរ ទោះបីជាការរៀបចំគោលនយោបាយមានសារៈសំខាន់ក្នុងការកាត់បន្ថយការបាត់បង់ព្រៃឈើក៏ដោយ ការអនុវត្តន៍គម្រោង និងសកម្មភាពដបូកនៅមូលដ្ឋាន ដើរតួនាទីសំខាន់ក្នុងការកាត់បន្ថយការបាត់បង់ព្រៃឈើ។ បច្ចុប្បន្ន កម្ពុជាមានកាលានុវត្តន៍ភាពច្រើន ក្នុងការទទួលបានហិរញ្ញវត្ថុផ្នែកលើគុណផលនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ទាំងនៅកម្រិតថ្នាក់ជាតិ និងគម្រោង។ នៅកម្រិតថ្នាក់ជាតិ មូលនិធិអាកាសធាតុបៃតង ផ្តល់នូវកាលានុវត្តន៍ភាពដល់ប្រទេសនានា ក្នុងការទទួលបានការទូទាត់ដោយផ្អែកលើលទ្ធផលពីដបូក។ ទន្ទឹមគ្នានេះដែរ ក្រុមហ៊ុនឯកជន ក៏មានឆន្ទៈកើនឡើង ក្នុងការវិនិយោគ ឬ ទិញឥណទានការបូនពិតគម្រោងដបូក។ ប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗ កន្លងមកនេះ ចំណូលទទួលបានពីការលក់ឥណទានការបូនតាមទីផ្សារស្ម័គ្រចិត្ត បានផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានគាំទ្រដល់ប្រតិបត្តិការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិមួយចំនួននៅកម្ពុជា។ បន្ទាប់ពីដំណើរការដឹងនឹងលំបាកក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍ដបូកនៅកម្ពុជា គម្រោងហិរញ្ញវត្ថុប្រកបដោយចីរភាពពិតប្រាកដមួយបានលេចចេញជារូបរាង ហើយកម្ពុជាកំពុងរៀបចំប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងគម្រោងមួយឡើង (Nested System) ដើម្បីបង្កលទ្ធភាពក្នុងការទទួលបានឥណទានការបូន និងការបែងចែកផលប្រយោជន៍នៅគ្រប់កម្រិត រួមទាំងកម្រិតថ្នាក់ជាតិ ថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងសហគមន៍។

ការអនុវត្តផែនការសកម្មភាព និងថវិកាយុទ្ធសាស្ត្រដបូកជាតិ នឹងពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័នថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ និងការអភិវឌ្ឍន៍បទប្បកបដោយនិរន្តរភាព។ ជារួមផែនការសកម្មភាពនិងថវិកាអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រដបូកជាតិនេះបានរៀបចំឡើងដោយមានកិច្ចសហការល្អ ការប្តេជ្ញាចិត្ត និងការខិតខំប្រឹងប្រែងពីថ្នាក់ដឹកនាំក្រសួង ស្ថាប័នថ្នាក់ជាតិ ថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងការចូលរួមគាំទ្រយ៉ាងពេញលេញពីគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ទាំងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិនិងអន្តរជាតិ សហគមន៍មូលដ្ឋាន និងជនជាតិដើមភាគតិច។

ខ្ញុំសង្ឃឹមជឿជាក់យ៉ាងមុតមាំថា អ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់នឹងបន្តកិច្ចសហការចូលរួមគាំទ្រ ដល់ការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពនិងថវិកានេះឱ្យទទួលបានជោគជ័យ។

(Handwritten signature in blue ink)

ថ្ងៃ ពុធ ១កើត ខែ សិស្ស ឆ្នាំឆ្លូវ ត្រីស័ក ព.ស.២៥៦៥
ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១២ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០២១

**រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន
និងជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជាតិអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព**

(Red circular official seal of the Ministry of Environment, Urban Planning and Construction of Cambodia, with a handwritten signature in blue ink over it)

សាយ សំអាង

មាតិកា

- អាណត្តិ.....04
- មាតិកា.....06
- បញ្ជីតារាង.....07
- បញ្ជីរូបភាព.....07
- បញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធ.....07
- ពាក្យប្រយោជន៍ និងអក្សកាត់.....08
- ១. សេចក្តីផ្តើម.....13
- ២. បរិបទ.....14
  - ២.១. ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនិងការរួមចំណែករបស់ជាតិក្នុងការអនុវត្តអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ.....14
  - ២.២. ការប្រើប្រាស់ដី ការប្រែប្រួលការប្រើប្រាស់ដី និងព្រៃឈើ.....15
  - ២.៣. បុព្វហេតុនៃការបាត់បង់ព្រៃឈើ.....18
  - ២.៤. ស្ថានភាពរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ.....20
    - ២.៤.១ រដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ.....20
    - ២.៤.២ គម្រោងរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ.....21
- ៣. ទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូរ (Theory of Change).....22
  - ៣.១. ទ្រឹស្តីទូទៅនៃការផ្លាស់ប្តូរ.....22
  - ៣.២. គោលនយោបាយ និងវិធានការរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ.....25
  - ៣.៣. អាទិភាពតាមប្រធានបទ និងអាទិភាពតាមភូមិសាស្ត្រ.....36
- ៤. ក្របខ័ណ្ឌអនុវត្តន៍.....37
  - ៤.១. ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ.....37
  - ៤.២. ការរៀបចំស្ថាប័ន.....38
  - ៤.៣. ក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តសម្រាប់គម្រោងរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ.....39
- ៥. ការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ.....42
  - ៥.១. គោលដៅ និងវិធីសាស្ត្រ.....42
  - ៥.២. ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន.....43
- ៦. ផែនការហិរញ្ញវត្ថុ.....43
  - ៦.១. ការប៉ាន់ប្រមាណចំណាយ.....43
  - ៦.២. យន្តការហិរញ្ញវត្ថុ.....45
  - ៦.៣. យុទ្ធសាស្ត្រកៀរគរធនធាន.....46
- ៧. ក្របខ័ណ្ឌគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពបរិស្ថាននិងសង្គម.....47

ឧបសម្ព័ន្ធ.....49

ឯកសារយោង.....71

បញ្ជីតារាង

តារាង១៖ គោលនយោបាយ និងវិធានការធរដបូក.....25

តារាង២៖ អាទិភាពនៃយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៤ ដែលមានសារៈសំខាន់ចំពោះធរដបូក.....37

តារាង៣៖ សេចក្តីសង្ខេបចំណាយសម្រាប់អនុវត្តផែនការសកម្មភាពនិងថវិកា.....44

បញ្ជីរូបភាព

រូបភាព១៖ ផែនទីប្រើប្រាស់ដី/គម្របដីកម្ពុជា ឆ្នាំ២០១៨ (ប្រភព: លេខាធិការដ្ឋានធរដបូក).....16

រូបភាព២៖ របាយព្រៃឈើបែងចែកទៅតាមតំបន់អេកូឡូស៊ី ឆ្នាំ២០១៨ (ប្រភព: លេខាធិការដ្ឋានធរដបូក).....17

រូបភាព៣៖ ការប្រែប្រួលគម្របព្រៃឈើតាមតំបន់អេកូឡូស៊ី ឆ្នាំ ២០០៦-២០១៨
(ប្រភព: លេខាធិការដ្ឋានធរដបូក)..... 18

រូបភាព៤៖ ការប្រែប្រួលការប្រើប្រាស់ដី / គម្របដី ឆ្នាំ ២០០៦-២០១៨..... 18

រូបភាព៥៖ ការប្រើប្រាស់ដីដែលបានបាត់បង់ព្រៃឈើទៅតាមតំបន់អេកូឡូស៊ី ឆ្នាំ ២០០៦-២០១៨)..... 19

រូបភាព៦៖ ការប្រែប្រួលផ្ទៃដីនៃដំណាំសំខាន់ៗនៅចន្លោះ ឆ្នាំ ២០០៦-២០១៨..... 19

រូបភាព៧៖ ទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូរ.....24

រូបភាព៨៖ ស្ថាប័នគ្រប់គ្រងការអនុវត្តធរដបូក.....39

រូបភាព៩៖ សំណើយន្តការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការអនុវត្តធរដបូក.....45

បញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធ

ឧបសម្ព័ន្ធ១៖ អាណត្តិការងារ និងសមាសភាពនៃស្ថាប័នដែលទទួលខុសត្រូវលើការអនុវត្តធរដបូក.....49

ឧបសម្ព័ន្ធ២៖ ក្របខ័ណ្ឌលទ្ធផល.....52

ឧបសម្ព័ន្ធ៣៖ ហានិភ័យដែលកើតចេញពីការអនុវត្តផែនការសកម្មភាព និងថវិកា និងវិធានការគ្រប់គ្រង.....66

ពាក្យបម្រួញ និងអក្សរកាត់

AD	Activity Data	ទិន្នន័យសកម្ម
AIP	Action and Investment Plan	ផែនការសកម្មភាពនិងថវិកា
BUR	Biennial Update Report	របាយការណ៍បច្ចុប្បន្នភាពពីរឆ្នាំម្តង
CF	Community Forest	សហគមន៍ព្រៃឈើ
CG	Consultation Group	ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់រដ្ឋបូក
CPA	Community Protected Area	សហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ
CSF	Commune/Sangkat Fund	មូលនិធិវិនិយោគឃុំសង្កាត់
CSO	Civil Society Organization	អង្គការសង្គមស៊ីវិល
EF	Emission Factor	មេគុណបញ្ចេញ
ELC	Economic Land Concession	សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច
ER	Emission Reduction	ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័ន
ESF	Environmental & Social Fund	មូលនិធិសង្គមនិងបរិស្ថាន
ESMF	Environmental and Social Management Framework	ក្របខ័ណ្ឌគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម
FA	Forestry Administration	រដ្ឋបាលព្រៃឈើ
FiA	Fisheries Administration	រដ្ឋបាលជលផល
FPIC	Free and Prior Informed Consent	ការព្រមព្រៀងផ្តល់ព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ជាមុន និងដោយសេរី
FREL/FRL	Forest Reference Emission Level / Forest Reference Level	កម្រិតបញ្ចេញយោងព្រៃឈើ / កម្រិតយោងព្រៃឈើ
GCF	Green Climate Fund	ហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុបៃតង
GDANCP	General Directorate Administration for Nature Conservation and Protection	អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាល ការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ
GG	Gender Group	ក្រុមយេនឌ័រ
GHG	Greenhouse Gas	ឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់
GRM	Grievance Redress Mechanism	យន្តការដោះស្រាយវិវាទ
Ha	hectare	ហិកតា
JCM	Joint Crediting Mechanism	យន្តការឥណទានកាបូនរួមគ្នា

LULUCF	Land use, Land use Change & Forestry	ការប្រើប្រាស់ដី ការប្រែប្រួលការប្រើប្រាស់ដី និងព្រៃឈើ
M&E	Monitoring & Evaluation	ការពិនិត្យតាមដាននិងវាយតម្លៃ
MAFF	Ministry of Agriculture, Forestry and Fisheries	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ
MEF	Ministry of Economy and Finance	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ
MIS	Management Information System	ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យ
MLMUPC	Ministry of Land Management, Urban Planning and Construction	ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់
MME	Ministry of Mines and Energy	ក្រសួងរ៉ែនិងថាមពល
MoE	Ministry of Environment	ក្រសួងបរិស្ថាន
MoI	Ministry of Interior	ក្រសួងមហាផ្ទៃ
MRV	Measuring, Reporting & Verification	ការវាស់វែង ការរាយការណ៍ និងការផ្ទៀងផ្ទាត់
NC	National Communication	របាយការណ៍ជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
NCSD	National Council for Sustainable Development	ក្រុមប្រឹក្សាជាតិអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព
NDC	Nationally Determined Contribution	របាយការណ៍បច្ចុប្បន្នភាពការចូលរួមចំណែករបស់ជាតិ ដើម្បីអនុវត្តអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌ សហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ
NDF	National Forestry Development Fund	មូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍ព្រៃឈើជាតិ
NFMS	National Forest Monitoring System	ប្រព័ន្ធពិនិត្យតាមដានព្រៃឈើជាតិ
NGO	Non-Governmental Organization	អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល
NPASMP	National Protected Area Strategic Management Plan	ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិគ្រប់គ្រង តំបន់ការពារធម្មជាតិ
NRS	National REDD+ Strategy	យុទ្ធសាស្ត្ររដ្ឋបូកជាតិ
NTFP	Non-Timber Forest Product	ផលអនុផលព្រៃឈើ
PA	Protected Area	តំបន់ការពារធម្មជាតិ
PAF	Protected Area Fund	មូលនិធិតំបន់ការពារធម្មជាតិ

ពាក្យបម្រួញ និងអក្សរកាត់

PaM	Policies and Measures	គោលនយោបាយនិងវិធាន
PFSP	Production Forests Strategic Plan	ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រព្រៃផ្តល់ផល
RBP s	Results-Based Payments	ការទូទាត់ផ្អែកលើលទ្ធផលពីការអនុវត្តរដ្ឋបូក
REDD+	Reduce emissions from Deforestation and forest Degradation, and the conservation, sustainable management and enhancement of forest and forest carbon stocks	ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញខ្នាតផ្ទះកញ្ចក់ពីការបាត់បង់និងរលាយព្រៃឈើនិងតួនាទីក្នុងការអភិរក្ស ការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើដោយនិរន្តរភាព និងការបង្កើនស្តុកកាបូន ព្រៃឈើក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ
RGC	Royal Government of Cambodia	រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
RTF	REDD+ Taskforce	ក្រុមការងាររដ្ឋបូកជាតិ
RTS	REDD+ Taskforce Secretariat	លេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបូក
SDG	Sustainable Development Goals	គោលដៅអភិវឌ្ឍដោយចីរភាព
SIS	Safeguards Information System	ប្រព័ន្ធជាវិនិច្ឆ័យសុវត្ថិភាពរដ្ឋបូក
SLC	Social Land Concession	សម្បទានដីសង្គមកិច្ច
SO	Strategic Objective	ទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រ
Sol	Summary of Information	របាយការណ៍សង្ខេបស្តីពីប្រព័ន្ធជាវិនិច្ឆ័យសុវត្ថិភាពរដ្ឋបូក
SPFCM	Strategic Plan for Fisheries Conservation and Management	ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់គ្រងនិងអភិរក្សជលផល
SPFF	Strategic Planning Framework for Fisheries	ក្របខ័ណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់វិស័យជលផល
TA	Technical Annex	ឧបសម្ព័ន្ធរបច្ចេកទេស
ToC	Theory of Change	ទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូរ (ទ្រឹស្តីបរិវត្តន៍កម្ម)
UNFCCC	United Nations Framework Convention on Climate Change	អនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

១. សេចក្តីផ្តើម

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាទទួលស្គាល់ពីបញ្ហាប្រឈម ដែលបង្កឡើងដោយសារការឡើងកំដៅផែនដី និងបានបញ្ចូលសកម្មភាពអាកាសធាតុ ទៅក្នុងគោលនយោបាយជាតិរបស់ខ្លួន ជាពិសេស ក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រអន្តរជាតិ។ អនុម័តក្នុងឆ្នាំ ២០១៧ យុទ្ធសាស្ត្រអន្តរជាតិ ២០១៧-២០២៦ មានគោលដៅ (i) កាត់បន្ថយការបាត់បង់ព្រៃឈើ និងការរលាយព្រៃឈើ ឱ្យបានពាក់កណ្តាលត្រឹមឆ្នាំ ២០១៦ (បើប្រៀបធៀបនឹងរយៈពេលគោល ២០០៦ - ២០១៤) ដើម្បីលើកកម្ពស់ការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើដោយនិរន្តរភាព និងការអភិរក្សធនធានធម្មជាតិ និង (ii) រួមចំណែកដល់ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ។

ផែនការសកម្មភាពនិងថវិកាសម្រាប់អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រអន្តរជាតិ ដាក់ចេញនូវក្របខ័ណ្ឌកម្មវិធីវិនិយោគ ដែលចាំបាច់ ដើម្បីសម្រេចគោលដៅអន្តរជាតិយុទ្ធសាស្ត្រ ដែលបានកំណត់នៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រអន្តរជាតិ។ ផែនការនេះបង្ហាញពីការរៀបចំស្ថាប័ន សកម្មភាពនិងតម្រូវការធនធានហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់អនុវត្តសកម្មភាពអន្តរជាតិ នៅកម្ពុជា។ ផែនការសកម្មភាពនិងថវិកានេះ មានគោលបំណងផ្តល់ធនធានហិរញ្ញវត្ថុដល់សកម្មភាព ដែលជួយសម្រេចគោលដៅអន្តរជាតិ និងតម្រូវទិសការវិនិយោគ ដើម្បីឱ្យការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រអន្តរជាតិ (គោលនយោបាយសកម្មភាពនិងវិធានការនានា) មានប្រសិទ្ធភាពទូទាំងប្រទេស តាមបែបផែនដែលធានាបាននូវបរិយាបន្នសង្គមនិងសមភាពយេនឌ័រ។ ផែនការសកម្មភាពនិងថវិកានេះ ផ្សារភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយនឹងគោលនយោបាយដែលមានស្រាប់ និងឆ្លើយតបចំពោះចំណុចខ្វះខាតនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការអនុវត្ត ដែលជួយបង្កើនភាពស៊ីសង្វាក់និងធ្វើឱ្យការសម្របសម្រួលកាន់តែមានភាពល្អប្រសើរឡើង ជាពិសេស ការសម្របសម្រួលរវាងក្រសួងស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាលនិងដៃគូបច្ចេកទេស និងហិរញ្ញវត្ថុ។

ដោយសារតែលក្ខណៈខុសៗគ្នារបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ ដែលធ្វើការងារជាមួយនឹងព្រៃឈើ និងដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងពីទស្សនវិស័យរបស់អង្គការពាក់ព័ន្ធទាំងនេះ ជុំវិញការប្រើប្រាស់ ការគ្រប់គ្រងនិងអភិរក្សព្រៃឈើ ការអនុវត្តផែនការសកម្មភាព និងថវិកានេះ នឹងធ្វើឡើង ដោយប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្របរិយាបន្នសង្គមឆ្លើយតបនិងយេនឌ័រ ដោយមានការព្រមព្រៀងផ្តល់ព័ត៌មានគ្រប់គ្រាន់ជាមុននិងដោយសេរី (FPIC) និងមានយន្តការដោះស្រាយបណ្តឹង (GRM) ច្បាស់លាស់ផងដែរ។

ផ្នែកទី II បង្ហាញពីបរិបទរបស់ជាតិនិងរៀបរាប់ពីហានិភ័យនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងការឆ្លើយតបរបស់កម្ពុជានៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រអន្តរជាតិ សម្រាប់វិស័យប្រើប្រាស់ដី ការប្រែប្រួលការប្រើប្រាស់ដី និងព្រៃឈើ (LULUCF)។ ផ្នែកនេះក៏ផ្តល់ព័ត៌មានអំពីការប្រែប្រួលការប្រើប្រាស់ដី ក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ និងអំពីបុព្វហេតុនៃការបាត់បង់ព្រៃឈើដោយផ្ទាល់។ ផ្នែកនេះក៏បង្ហាញសង្ខេបផងដែរអំពីស្ថានភាពនៃការអនុវត្តកម្មវិធីអន្តរជាតិកម្ពុជា។

ផ្នែកទី III រៀបរាប់ពីទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូរ ឬ ទ្រឹស្តីបរិវត្តន៍កម្ម (Theory of Change) ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរពីការបន្តអនុវត្តសកម្មភាពដូចសេណារីយ៉ូធម្មតា(businessasusual)ជាមួយនឹងព័ត៌មានអំពីការបាត់បង់គម្របព្រៃឈើដែលពាក់ព័ន្ធទៅរកសេណារីយ៉ូចរិភាព ដែលមានការកាត់បន្ថយការបាត់បង់និងការរលាយព្រៃឈើ និងការបង្កើនគម្របព្រៃឈើ។ ផ្នែកនេះក៏រៀបរាប់លម្អិតពីគោលនយោបាយ និងវិធានការនានាដែលចាំបាច់ត្រូវអនុវត្តផងដែរ។

ផ្នែកទី IV បង្ហាញដោយសង្ខេបអំពីក្របខ័ណ្ឌអនុវត្ត។ ផ្នែកនេះរៀបរាប់ពីក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ ដែលគោលដៅនៃយុទ្ធសាស្ត្រអន្តរជាតិ ត្រូវបានបន្ស៊ីស្របតាមគោលដៅគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ព្រៃឈើផ្តល់ផល និងផលផលប្រកបដោយនិរន្តរភាព ក៏ដូចជា ស្របតាមអាទិភាពសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍដោយចីរភាព ព្រមទាំងកំណើនសេដ្ឋកិច្ចបរិយាបន្ន ក៏ដូចជា អាទិភាពដែលត្រូវបានដាក់ចេញក្រោមយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ ដើម្បីកំណើនការងារសមធម៌និងប្រសិទ្ធភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា។ ផ្នែកនេះក៏រៀបរាប់ផងដែរពីកំណែទម្រង់ការរៀបចំស្ថាប័ន ដែលចាំបាច់សម្រាប់អន្តរជាតិ ព្រមទាំងក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត សម្រាប់យន្តការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញខ្សែស្មើផ្ទះកញ្ចក់ពីការបាត់បង់និងរលាយព្រៃឈើផងដែរ។

ផ្នែកទី V បង្ហាញដោយសង្ខេបពីក្របខ័ណ្ឌតាមដាននិងវាយតម្លៃ ក្នុងគោលដៅតាមដាននិងសម្របសម្រួលការអនុវត្ត ផែនការសកម្មភាពនិងថវិកានេះ ដោយប្រសិទ្ធភាព និងវាយតម្លៃលើសមិទ្ធផល ព្រមទាំងវឌ្ឍនភាពក្នុងការឈានទៅ សម្រេចគោលដៅរដ្ឋបូករបស់កម្ពុជា។

ផ្នែកទី VI បង្ហាញពីផែនការហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់អនុវត្តផែនការសកម្មភាពនិងថវិកា ការប៉ាន់ប្រមាណចំណាយសម្រាប់ ការអនុវត្ត ការពិនិត្យតាមដាននិងប្រតិបត្តិការនានា។ ផ្នែកនេះក៏មានបង្ហាញពី យន្តការសម្រាប់គ្រប់គ្រងធនធាន ហិរញ្ញវត្ថុនិងយុទ្ធសាស្ត្រកៀរគរធនធានផងដែរ។

ផ្នែកទី VII បង្ហាញពីក្របខ័ណ្ឌគ្រប់គ្រងសុវត្ថិភាពបរិស្ថាននិងសង្គម ដែលក្នុងនោះមានការបង្ហាញពីការវាយតម្លៃបឋម លើហានិភ័យសង្គមនិងបរិស្ថាន ដែលអាចកើតឡើងដោយសារការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពនិងថវិកា ព្រមទាំងវិធាន ការនានាក្នុងការកាត់បន្ថយហានិភ័យទាំងនេះ ធៀបនឹងក្របខ័ណ្ឌប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពរដ្ឋបូកកាន់គុន (Cancun)។

២. បរិបទ

ប្រទេសកម្ពុជា បានក្លាយជាប្រទេសចំណូលមធ្យមកម្រិតទាបក្នុងឆ្នាំ ២០១៥ ជាមួយនឹងចំណូលជាតិក្នុងប្រជាជន ១ នាក់ កើនឡើងដល់ ១.០៧០¹ និងបានសម្រេចសមិទ្ធផលដ៏ធំធេង ក្នុងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ជាពិសេសតាមរយៈ ខុស្សាហកម្មកាត់ដេរ ផលិតកម្មកសិកម្ម និងវិស័យទេសចរណ៍។ ទោះបីជាកម្ពុជានៅតែត្រូវបានចាត់ចូលជាប្រទេស ដែលមានការអភិវឌ្ឍកិច្ចការយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏ប្រទេសនេះបានងើបចេញពីសម័យកាលដំលំបាកមួយ ដើម្បីក្លាយ ខ្លួនជាប្រទេសដែលមានភាពរឹងមាំ និងមានស្ថេរភាព ដែលក្នុងរយៈពេល ២០ ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ សម្រេចបានកំណើន សេដ្ឋកិច្ចគួរឱ្យកត់សម្គាល់។

២.១ ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនិងការរួមចំណែករបស់ជាតិក្នុងការអនុវត្ត អនុសញ្ញាក្រប ខណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

យោងតាមសន្ទស្សន៍ស្តីពីភាពងាយរងគ្រោះ និងការត្រៀមខ្លួនទប់ទល់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ប្រទេសកម្ពុជាគឺ ជាប្រទេសមួយដែលមានហានិភ័យខ្ពស់បំផុតនៅលើពិភពលោក ជាពិសេស ដោយសារតែការពឹងអាស្រ័យលើស្រូវ និងនេសាទទឹកសាប² ព្រមទាំងការគំរាមកំហែងដែលកើតមានលើសកម្មភាពទាំងនេះ ដោយសារគ្រោះទឹកជំនន់និង គ្រោះរាំងស្ងួត។ ប្រទេសកម្ពុជាត្រូវបានចាត់ទុកថាជាប្រទេសមួយក្នុងចំណោមប្រទេស ដែលងាយរងគ្រោះទាំង ១០ ដោយសារការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងជាប្រទេសមួយក្នុងចំណោមប្រទេសដែលងាយរងគ្រោះជាងគេទាំង ៣ នៅ អាស៊ី³ ដែលមានសមត្ថភាពតិចបំផុតក្នុងការជម្រុញការវិនិយោគនិងប្រែក្លាយការវិនិយោគទាំងនេះទៅជាសកម្មភាព បន្ស៊ាំ⁴។

ដោយមើលឃើញពីភាពងាយរងគ្រោះខ្ពស់របស់ខ្លួនទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុឆ្នាំ ២០១៥ ប្រទេសកម្ពុជា បានផ្ញើរបាយការណ៍ទី១ ស្តីពីការចូលរួមចំណែករបស់ជាតិក្នុងការអនុវត្តអនុសញ្ញាក្របខណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការ

1. <https://www.worldbank.org/en/country/cambodia/overview>
2. http://sdwebx.worldbank.org/climateportal/countryprofile/doc/GFDRRCountryProfiles/wb_gfdr climate_change_coun try_profile_for_KHM.pdf
3. <https://www.voanews.com/a/changing-climate-has-major-impacts-for-under-prepared-cambodia/3075404.html>
4. <https://gain-new.crc.nd.edu/ranking/readiness - economic readiness, governance readiness and social readiness>

ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ⁵ (NDC) និងបានដាក់ជូនរបាយការណ៍បច្ចុប្បន្នភាពនេះ ជូនគណៈកម្មាធិការទទួលបន្ទុកអនុសញ្ញាក្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (UNFCCC) នៅឆ្នាំ២០២០កន្លងមកនេះ។

អាទិភាពសំខាន់ៗក្នុង NDC បច្ចុប្បន្នរបស់ប្រទេសកម្ពុជា ពាក់ព័ន្ធនឹងការកាត់បន្ថយការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ រួមមាន (i) វិស័យប្រើប្រាស់ដី និងព្រៃឈើ, (ii) ការលើកកម្ពស់ថាមពលកើតឡើងវិញ និងប្រសិទ្ធភាពថាមពល, (iii) ឧស្សាហកម្មកម្មន្តសាល និង (iv) ការដឹកជញ្ជូននិងកាកសំណល់។ សម្រាប់ការបន្តទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុវិញ អាទិភាពក្នុង NDC របស់ប្រទេសកម្ពុជា រួមមាន វិស័យកសិកម្ម ទឹក ហេដ្ឋារចនា សម្ព័ន្ធ ព្រៃឈើ សុខភាពមនុស្ស និងតំបន់ឆ្នេរ។

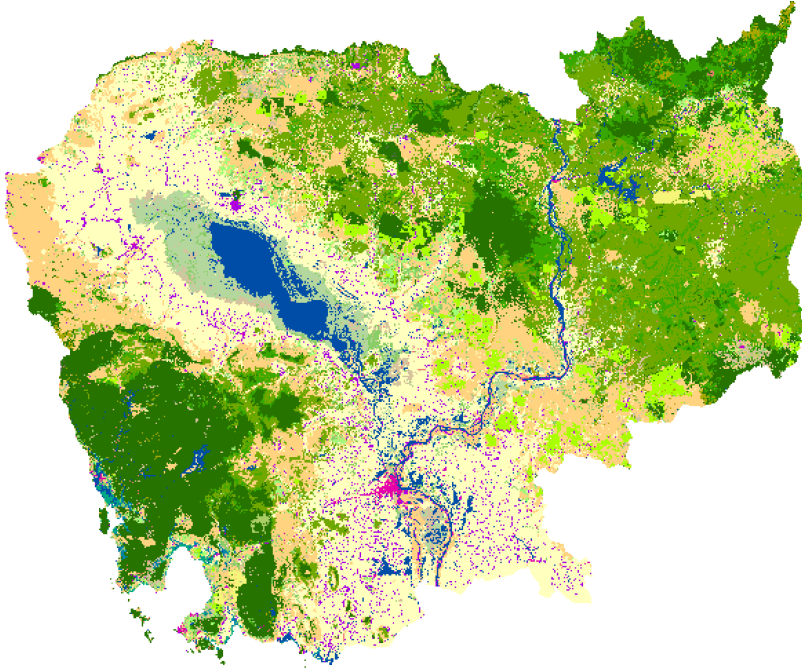
ផែនការសកម្មភាពនិងថវិកានេះ មានភាពស្របគ្នាទៅនឹងអាទិភាពក្នុង NDC និងផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យមានការអនុវត្តផែនការនេះសម្រាប់វិស័យ LULUCF។ NDC ដែលត្រូវបានកែសម្រួល បានរៀបចំឡើង ដោយប្រើប្រាស់ដំណើរការដំបូងជាតិ ដូចជា តាមរយៈ (i) ទិន្នន័យដែលត្រូវបានកែលម្អអំពីព្រៃឈើ និងការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ពាក់ព័ន្ធនឹងព្រៃឈើ, (ii) ចំណុចដៅដីមានមហិច្ឆតា ប៉ុន្តែមានលក្ខណៈប្រាកដនិយម សំណុំគោលនយោបាយ និងវិធានការ ដែលមានលក្ខណៈស៊ីសង្វាក់គ្នា ដើម្បីឆ្លើយតបរួមគ្នាចំពោះបុព្វហេតុផ្ទាល់និងប្រយោលនៃការបាត់បង់ព្រៃឈើ និងការរចេញព្រៃឈើ, និង (iii) ក្របខ័ណ្ឌអនុវត្តន៍និងសម្របសម្រួលដែលពាក់ព័ន្ធ។

២.២ ការប្រើប្រាស់ដី ការប្រែប្រួលការប្រើប្រាស់ដី និងព្រៃឈើ

ប្រទេសកម្ពុជាមានផ្ទៃដីសរុប ១៨,១ លានហិកតា⁶ (ha) ដែលភាគច្រើនគ្របដណ្តប់ដោយដីព្រៃឈើ និងដំណាំកសិកម្ម (រូបភាពទី ១) បែងចែកជាតំបន់អេកូឡូស៊ីជាច្រើន (រូបភាពទី ២)។ ដីព្រៃឈើ⁷ និងដីដំណាំស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ក្រសួងចំនួន ២៖ (i) ក្រសួងបរិស្ថាន ដែលមានភារកិច្ចរួមគ្រប់គ្រងបណ្តាញតំបន់ការពារធម្មជាតិ (រាប់បញ្ចូលទាំងដែនបម្រុងដីវិស្វកម្មនិងរបៀងអភិរក្សជីវចម្រុះ) គ្របដណ្តប់លើផ្ទៃដីប្រមាណ ៧,៥ លានហិកតា (៤១% នៃក្រឡាផ្ទៃរបស់ប្រទេស) និង (ii) ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ ដែលមានភារកិច្ចរួមផ្តោតលើការអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្មនិងការគ្រប់គ្រងធនធានព្រៃឈើ ស្របតាមគោលនយោបាយនិងច្បាប់ជាតិសម្រាប់វិស័យព្រៃឈើនិងនេសាទ ដែលគ្របដណ្តប់លើផ្ទៃដីប្រមាណ ១,៥ លានហិកតា (៨% នៃក្រឡាផ្ទៃរបស់ប្រទេស)។

5. <https://www4.unfccc.int/sites/NDCStaging/Pages/Party.aspx?party=KHM>
6. កម្រិតយោងព្រៃឈើជាតិដំបូងរបស់កម្ពុជានៅក្រោមក្របខ័ណ្ឌ UNFCCC (FRL) 2017 - https://redd.unfccc.int/files/camfrLmay_22_2017.pdf
7. ប្រទេសកម្ពុជាឱ្យនិយមន័យព្រៃឈើ ថាជា “ឯកតាប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីក្នុងទម្រង់ដីសើម និងដីស្ងួត ដែលគ្របដណ្តប់ដោយរុក្ខជាតិធម្មជាតិ ឬរុក្ខជាតិដែលត្រូវបានដាំ ដែលមានកម្ពស់ចាប់ពី ៥ ម៉ែត្រឡើងទៅ នៅលើផ្ទៃដីយ៉ាងហោចណាស់ ០,៥ ហិកតា និងមានគម្របស្លឹក ជាង ១០%” ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងការលូតលាស់ព្រៃឈើឡើងវិញនិងផ្ទៃដីដែលបិតក្រោមគម្រោងដាំឈើ ឬស្តារព្រៃឈើឡើងវិញ។ និយមន័យព្រៃឈើជាតិមានបញ្ចូលចម្ការព្រៃឈើផងដែរ។

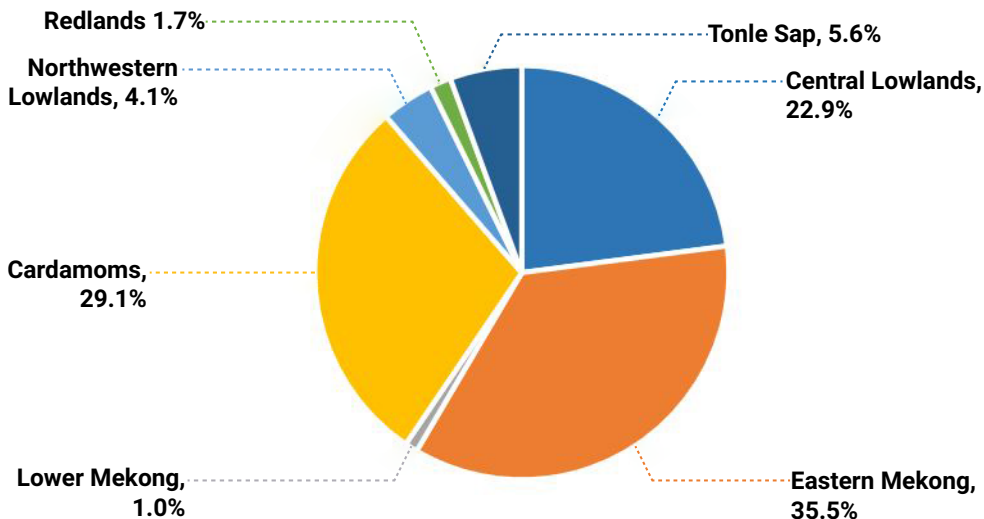
រូបភាព១៖ ផែនទីប្រើប្រាស់ដី/គម្របដីកម្ពុជា ឆ្នាំ២០១៨ (ប្រភព: លេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបូក)

Code	Land Use	Area Ha
● E	ព្រៃស្រោង	2,798,659
● Se	ព្រៃពាក់កណ្តាលស្រោង	1,038,708
● D	ព្រៃឈ្មោះ	3,205,140
● B	ព្រៃឫស្សី	122,412
● Ws	ព្រៃគុរម្ពាត	593,501
● M	ព្រៃកោងកាង	31,293
● Mr	ព្រៃស្មាច់	25,750
● Rp	ចំការកៅស៊ូ	536,787
● Ff	ព្រៃលិចទឹក	471,562
● Fr	ព្រៃដំណុះថ្មី	175,940
● P	ព្រៃស្រល់	8,185
● Pp	ចំការស្រល់	3,871
● Po	ចំការដូងប្រេង	51,796
● Tp	ចំការលើដាំ	39,255
● Hr	វាលរំស្រួល	4,286,304
● Hc	ដីដាំដំណាំផ្សេងៗ	3,239,823
● G	វាលស្មៅ	319,808
● Bu	តំបន់សាងសង់	43,958
● Bt	ភូមិ	365,738
● R	ថ្ម	2,351
● S	ខ្សាច់	41,609
● W	ទឹក	758,211

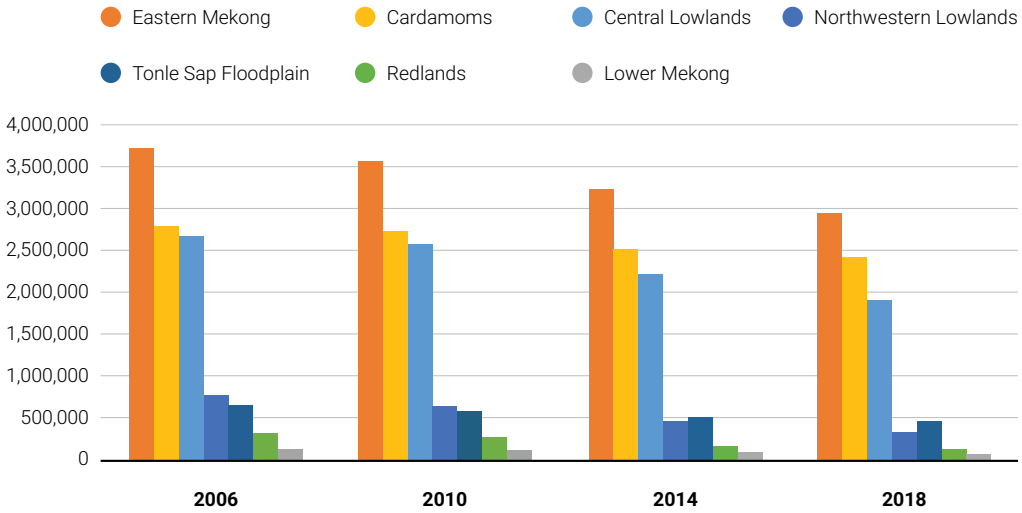

រូបភាព២៖ របាយព្រៃឈើបែងចែកទៅតាមតំបន់អេកូឡូស៊ី ឆ្នាំ២០១៨ (ប្រភព: លេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបូក)

នៅឆ្នាំ២០០៦ កម្ពុជាមានផ្ទៃដីព្រៃឈើប្រមាណជា ១១ លាន ហិកតា ដែលភាគច្រើនស្ថិតនៅក្នុងអាងទន្លេមេគង្គខាងកើត (34%), ជួរភ្នំក្រវាញ (25%), និងទំនាបកណ្តាល (24%) ក៏ប៉ុន្តែនៅឆ្នាំ២០១៨ ផ្ទៃដី ព្រៃឈើមានត្រឹមតែ ៨ លាន ហិកតា ប៉ុណ្ណោះ (ក្នុងចំនួននេះ 35% នៅអាងទន្លេមេគង្គខាងកើត, 29% នៅជួរភ្នំក្រវាញ និង 23% នៅទំនាបកណ្តាល (Figure 3) ។

រូបភាព៣៖ ការប្រែប្រួលគម្របព្រៃឈើតាមតំបន់អេកូឡូស៊ី ឆ្នាំ ២០០៦-២០១៨ (ប្រភព៖ លេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបូក)

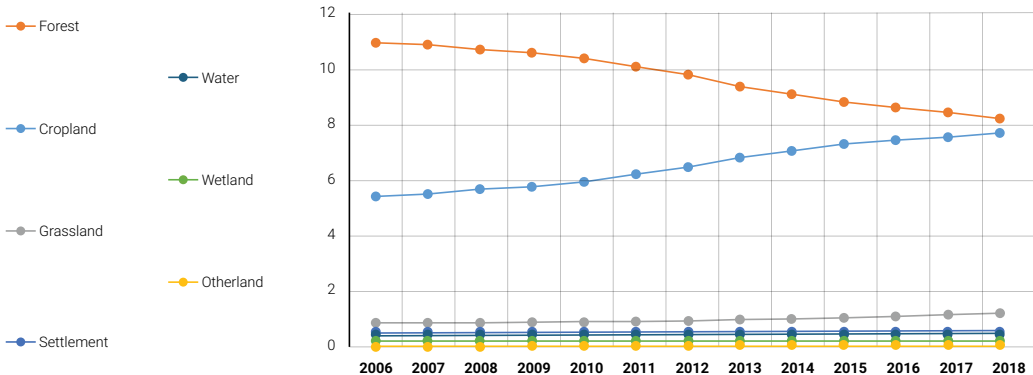
រូបភាពទី៣ បង្ហាញថា ចលនានៃការបាត់បង់ព្រៃឈើ ប្រែប្រួលទៅតាមតំបន់អេកូឡូស៊ី ហើយអត្រានៃការបាត់បង់ព្រៃឈើខ្ពស់ជាងគេ គឺស្ថិតនៅក្នុងតំបន់អាងទន្លេមេគង្គខាងកើត និងនៅតំបន់ទំនាបកណ្តាល។

២.៣ បុព្វហេតុនៃការបាត់បង់ព្រៃឈើ

ផ្នែកនេះបង្ហាញពីលទ្ធផលនៃការសិក្សាលើការប្រើប្រាស់ដី/ការប្រែប្រួលគម្របដី ដែលធ្វើឡើងដោយលេខាធិការដ្ឋាននៃក្រុមការងាររដ្ឋបូក កាលពីឆ្នាំ ២០១៩ ដើម្បីវាយតម្លៃលើបុព្វហេតុផ្ទាល់នៃការបាត់បង់ព្រៃឈើ បន្ថែមលើសេចក្តីពិពណ៌នាអំពីបុព្វហេតុនៃការបាត់បង់ព្រៃឈើ និងការរាជការព្រៃឈើ ដែលបានបង្ហាញនៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្ររដ្ឋបូកជាតិ ។

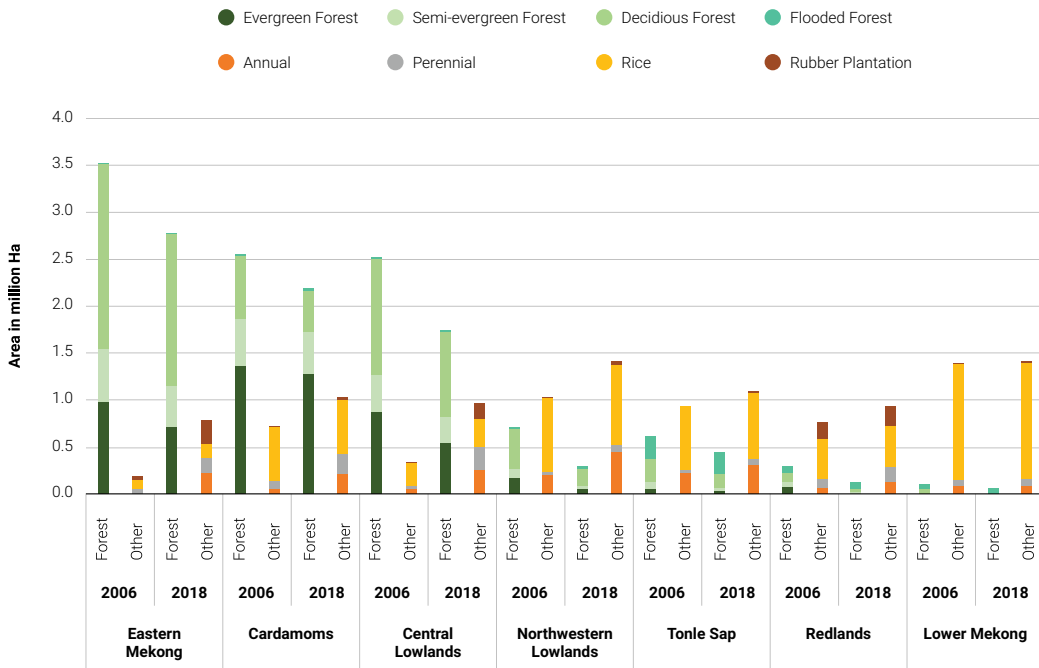
ដូចបង្ហាញក្នុងរូបភាពទី ៤ ប្រទេសកម្ពុជាបាត់បង់ផ្ទៃដីព្រៃឈើ ២,៧ លានហិកតា នៅចន្លោះឆ្នាំ ២០០៦ និងឆ្នាំ ២០១៨ ស្មើនឹងការបាត់បង់គម្របព្រៃឈើប្រមាណ ២៥%។ ក្នុងរយៈពេលដដែលនេះ ផ្ទៃដីដាំដុះសរុបកើនឡើងពី ៥,៤ លានហិកតា ក្នុងឆ្នាំ ២០០៦ ដល់ ៧,៦ លានហិកតា ក្នុងឆ្នាំ ២០១៨ ដែលជាការកើនឡើង ៤១%។ ដូចបង្ហាញក្នុងរូបភាពទី៤ ការកើនឡើងផ្ទៃដីកសិកម្មក្នុងរយៈពេលថ្មីៗនេះកើតឡើងភាគច្រើនជាការប្តូរនិងការបាត់បង់គម្របព្រៃឈើ។ ជាលទ្ធផល គម្របព្រៃឈើបានថយចុះមកនៅកម្រិតទាបជាប្រវត្តិសាស្ត្រត្រឹម ៨ លាន ហិកតា ក្នុងឆ្នាំ ២០១៨ ស្មើនឹង ៤៤% នៃផ្ទៃដីសរុប។

រូបភាព៤៖ ការប្រែប្រួលការប្រើប្រាស់ដី / គម្របដី ឆ្នាំ ២០០៦-២០១៨

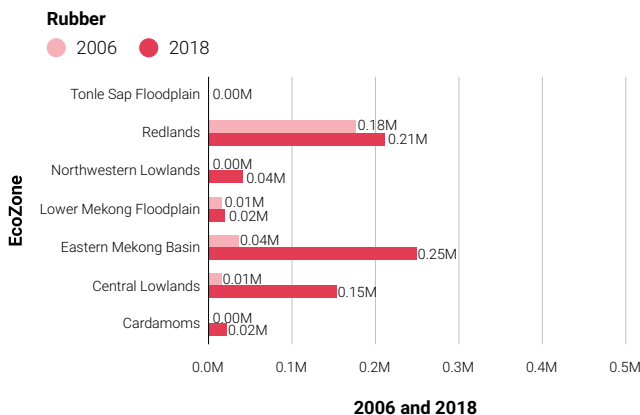
ការវិភាគបន្ថែមទៀតលើការប្រើប្រាស់ដីបន្ទាប់ពីការបាត់បង់ព្រៃឈើ (រូបភាពទី៥) បានបង្ហាញថា នៅតំបន់អេកូឡូស៊ីទាំងអស់ ដីព្រៃឈើត្រូវបានប្តូរទៅជាដីផលិតកម្មកសិកម្ម ។

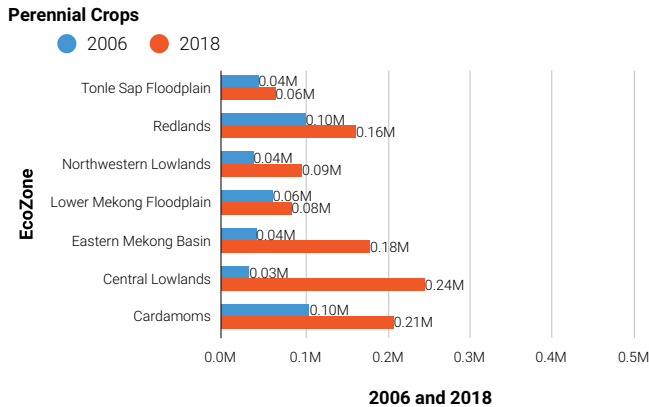
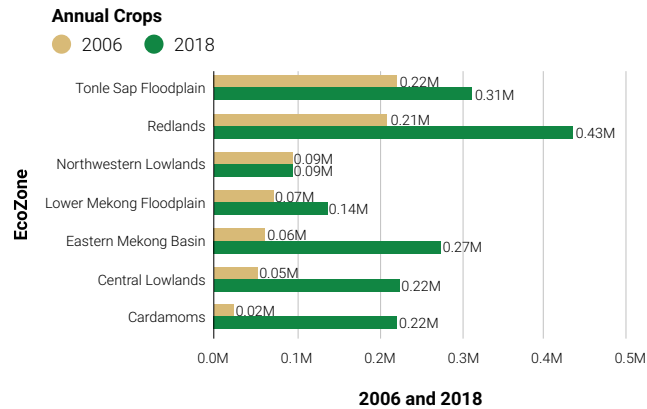
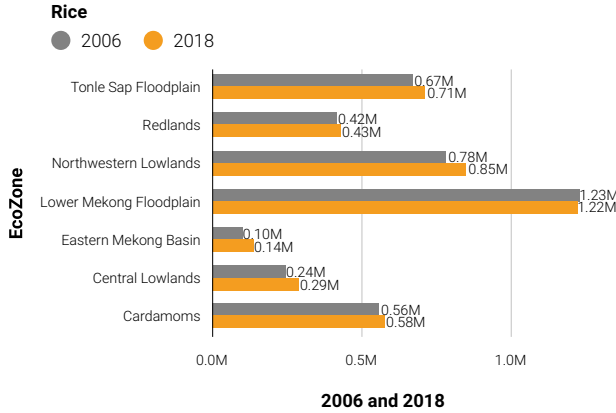
រូបភាព៥៖ ការប្រើប្រាស់ដីដែលបានបាត់បង់ព្រៃឈើទៅតាមតំបន់អេកូឡូស៊ី ឆ្នាំ ២០០៦-២០១៨)

រូបភាពទី៦ បង្ហាញពីការផ្លាស់ប្តូរផ្ទៃដីដំណាំសំខាន់ៗនៅចន្លោះឆ្នាំ ២០០៦-២០១៨។ ផ្ទៃដីស្រែមិនមានការប្រែប្រួលទេ ប៉ុន្តែការកសាងកែច្នៃផ្ទៃដីច្រើនគួរឱ្យកត់សំគាល់ ជាពិសេស នៅតំបន់អាងទន្លេមេគង្គខាងកើត និង នៅតំបន់ទំនាបកណ្តាល ។ ស្រដៀងគ្នានេះ ផ្ទៃដីដំណាំដទៃទៀត ដូចជា ស្វាយចន្ទី ដូងប្រេង និងដំណាំប្រចាំឆ្នាំផ្សេងទៀត ក៏មានការកើនឡើងនៅចន្លោះឆ្នាំ ២០០៦-២០១៨ នេះផងដែរ ជាពិសេស នៅតំបន់អាងទន្លេមេគង្គខាងកើត តំបន់ទំនាបកណ្តាល និងនៅតំបន់ទំនាបភាគពាយ័ព្យ ។

រូបភាព៦៖ ការប្រែប្រួលផ្ទៃដីនៃដំណាំសំខាន់ៗនៅចន្លោះ ឆ្នាំ ២០០៦-២០១៨

២.៤ ស្ថានភាពរដ្ឋបូកនៅកម្ពុជា

២.៤.១ រដ្ឋបូកក្រោមអនុសញ្ញាគ្របខ័ណ្ឌសហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

ប្រទេសកម្ពុជា គឺជាប្រទេសហត្ថលេខីនៃ UNFCCC និងបានចូលរួមចរចាវដ្ឋបូកតាំងពីដើមដំបូង។ រដ្ឋបូក មានគោលដៅផ្តល់ការលើកទឹកចិត្តឱ្យប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍ កាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នពីការបាត់បង់ព្រៃឈើ និងការរុករានព្រៃឈើ ព្រមទាំងជម្រុញការអភិរក្ស ការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើដោយនិរន្តរភាពនិងការបង្កើនស្តុកកាបូនព្រៃឈើ។

ដើម្បីអាចទទួលបានការទូទាត់ផ្នែកតាមលទ្ធផល (RPPs) របស់ប្រទេស UNFCCC រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាកំពុងបន្ត កែលម្អសមាសភាគនានានៃក្របខ័ណ្ឌវិស្វកម្មសម្រាប់ប្រទេស ដូចខាងក្រោម៖

ក. យុទ្ធសាស្ត្រប្រជាជន[៖] រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានអនុម័តលើយុទ្ធសាស្ត្រប្រជាជនរបស់ខ្លួនកាលពីឆ្នាំ ២០១៧។ យុទ្ធសាស្ត្រប្រជាជន ផ្អែកជាចម្បងលើក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រជាតិចំនួន ៣ ដែលតម្រូវទិសដល់ការ គ្រប់គ្រងធនធានព្រៃឈើនៅកម្ពុជា៖

- i. ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីព្រៃឆ្នាំ ២០១៨-២០៣២ (PFSP)
- ii. ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ២០១៧-២០៣០ (NPASMP)
- iii. ក្របខ័ណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីវិស័យជលផល ២០១៥-២០២៧ (SPFF)។

ខ. កម្រិតយោងព្រៃឈើជាតិ^៩ (FRL)៖ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានដាក់ជូនកម្រិតយោងព្រៃឈើជាតិដំបូងរបស់ ខ្លួនទៅ UNFCCC កាលពីឆ្នាំ២០១៧ ហើយបានឆ្លងកាត់ដំណើរការវាយតម្លៃបច្ចេកទេសដោយជោគជ័យក្រោម UNFCCC។

គ. ប្រព័ន្ធពិនិត្យតាមដានព្រៃឈើជាតិ^{១០} (NFMS) ដើម្បីតាមដាននិងរាយការណ៍អំពីសកម្មភាពប្រជាជន ប្រទេស កម្ពុជាបានដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវ NFMS កាលពីឆ្នាំ ២០១៧ និងបានបន្តកែលម្អប្រព័ន្ធនេះជាប្រចាំ។ ជាផ្នែកមួយ នៃការកែលម្អទាំងនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានបន្តធ្វើឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើងនូវទិន្នន័យ និងវិធីសាស្ត្រនានា ទាំងមេគុណបញ្ចេញខ្សែស្រឡៅ (មេគុណបញ្ចេញ (Emission Factor (EF)) - ទិន្នន័យស្តីពីស្តុកកាបូនព្រៃឈើ) និងទិន្នន័យសកម្ម (ទិន្នន័យសកម្ម Activity Data (AD)) - ទិន្នន័យស្តីពីការប្រែប្រួលគម្របព្រៃឈើ)។

ឃ. ប្រព័ន្ធព័ត៌មានធានាសុវត្ថិភាពប្រជាជន^{១១} (SIS) រួមទាំងការអនុវត្តប្រព័ន្ធព័ត៌មានធានាសុវត្ថិភាពប្រជាជន រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានបញ្ចប់ការបង្កើតSISក្នុងឆ្នាំ២០១៩និងបានដាក់ជូនUNFCCCនូវរបាយការណ៍សង្ខេប លើកទីមួយស្តីពីប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពប្រជាជន^{១២} (SoI) របស់ខ្លួន ដែលបង្ហាញពីរបៀបដោះស្រាយ និងគោរព គោលការណ៍ប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពកាន់គុន ក្នុងអំឡុងពេលនៃការអនុវត្តប្រជាជន។

ដើម្បីអាចទទួលបានការទូទាត់ផ្នែកតាមលទ្ធផលពីប្រជាជន ប្រទេសនានាត្រូវបង្ហាញពីលទ្ធផលប្រជាជន នៅក្នុង ឧបសម្ព័ន្ធបច្ចេកទេសស្តីពីប្រជាជន (REDD+ TA) ភ្ជាប់ជាមួយរបាយការណ៍បច្ចុប្បន្នភាពរៀងរាល់ ២ ឆ្នាំម្តង (BUR)។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានបញ្ចប់ការរៀបចំឧបសម្ព័ន្ធបច្ចេកទេសប្រជាជនរបស់ខ្លួន ហើយបានដាក់ជូន UNFCCC នាខែសីហាឆ្នាំ ២០២០។ ឧបសម្ព័ន្ធបច្ចេកទេសប្រជាជន បង្ហាញពីការប៉ាន់ប្រមាណការបញ្ចេញនិងការ ស្រូបខ្សែស្រឡៅកញ្ចប់សម្រាប់វិស័យ LULUCF សម្រាប់រយៈពេលរាយការណ៍ឆ្នាំ ២០១៥-២០១៦ និង ២០១៧- ២០១៨ និងធ្វើការប្រៀបធៀបតួលេខទាំងនេះ ជាមួយនឹងការប៉ាន់ប្រមាណក្នុងរយៈពេលគោល ២០០៦-២០១៤ (ដូចដែលរៀបរាប់នៅក្នុង FRL)។ ការវិភាគនេះបានបង្ហាញលទ្ធផលគាប់ប្រសើរ ដោយបានបញ្ជាក់ពីលទ្ធផលនៃ ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញ - ER (ពោលគឺ ៤.៨១១.៩៤៤ tCO2e/ឆ្នាំ) ជាមួយនឹងកម្រិតធៀបជាតិខ្ពស់ សម្រាប់រយៈពេលរាយការណ៍ឆ្នាំ ២០១៧-២០១៨។

២.៤.២ គម្រោងប្រជាជនផ្សេងទៀត

ស្របពេលដំណាលគ្នានឹងដំណាក់កាលត្រៀមខ្លួន ដើម្បីចូលរួមក្នុងការអនុវត្តប្រជាជនក្រោម UNFCCC រាជរដ្ឋាភិបាល កម្ពុជា ក៏កំពុងស្វែងរកឱកាសផ្សេងទៀត ដើម្បីរៀបចំធនធានហិរញ្ញវត្ថុអាកាសធាតុសម្រាប់វិស័យព្រៃឈើផងដែរ

8. https://redd.unfccc.int/files/20180813_national_redd_strategy_cambodia.pdf

9. https://redd.unfccc.int/files/camfrrl_may_22_2017.pdf

10. www.cambodia-nfms.org

11. <https://cambodia-redd-safeguards.org/>

12. https://redd.unfccc.int/files/6_cambodia_1st_summary_of_information_on_safeguards-final-oct-2019.pdf

ដូចជា តាមរយៈទីផ្សារកាបូនស្ម័គ្រចិត្ត (ដោយមានគម្រោង VERRA ចំនួន ៣ ក្នុងវិស័យព្រៃឈើ និងវិស័យប្រើប្រាស់ដី) និងទីផ្សារអនុលោម (compliance markets) (ជាមួយនឹងគម្រោងមួយដែលកំពុងរៀបចំសម្រាប់យន្តការគណនាទានរួមគ្នាជាមួយប្រទេសជប៉ុន (Japan's Joint Crediting Mechanism – JCM))។

ហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុពីប្រភពចម្រុះបែបនេះ មានសារៈសំខាន់ដើម្បីធានាឱ្យមានការវិនិយោគគ្រប់គ្រាន់ សម្រាប់ការអភិរក្សព្រៃឈើ និងការអភិវឌ្ឍជនបទដោយនិរន្តរភាពនៅមូលដ្ឋានផ្ទាល់។ យ៉ាងណាក៏ដោយ ការកើនឡើងនូវចំនួនគម្រោងបែបនេះ ក៏បង្កើតឱ្យមានបញ្ហាប្រឈមមួយចំនួន ជុំវិញការសម្របសម្រួលតួអង្គពាក់ព័ន្ធចម្រុះដែលកំពុងអនុវត្តសកម្មភាពនៅកម្រិតខុសៗគ្នា និងនៅទីតាំងផ្សេងៗគ្នា ក៏ដូចជា បញ្ហាប្រឈមពាក់ព័ន្ធនឹងការគណនាស្តុកកាបូនព្រៃឈើផងដែរ។ បច្ចុប្បន្ន ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមទាំងនេះ លេខាធិការដ្ឋានធនធានធាតុចាត់ចែង កំពុងរៀបចំក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត សម្រាប់គ្រប់គ្រងគម្រោងធនធានធាតុចាត់ចែងនេះ (សូមមើលផ្នែក ៤.៣)។

៣. ទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូរ (THEORY OF CHANGE)

គោលដៅចម្បងនៃយុទ្ធសាស្ត្រធនធានធាតុចាត់ចែង គឺ “កាត់បន្ថយការបាត់បង់ព្រៃឈើ និងការធូលីព្រៃឈើឱ្យបានពាក់កណ្តាលត្រឹមឆ្នាំ ២០២៦ ធៀបនឹងរយៈពេលយោងឆ្នាំ ២០០៦-២០១៤” និង “លើកកម្ពស់ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ដើម្បីរួមចំណែកដល់ការអភិវឌ្ឍដោយនិរន្តរភាព” រួមនឹងគោលដៅរយៈពេលវែងផ្សេងទៀត (លទ្ធផលរយៈពេលមធ្យម ឬ លទ្ធផលដែលមានការប្រែប្រួលជាវិជ្ជមាន)។

ទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូរ ដែលបានលើកស្ទើរឡើងនេះ រៀបរាប់ពីវិធីដោះស្រាយបុព្វហេតុនៃការបាត់បង់ និងធូលីព្រៃឈើដូចបង្ហាញក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រធនធានធាតុចាត់ចែង។ ទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូរនេះ រៀបរាប់ពីគោលនយោបាយ និងវិធានការចាំបាច់នានា ដែលត្រូវផ្លាស់ប្តូរការអនុវត្តសកម្មភាពតាមសេណារីយ៉ូធម្មតា (business as usual) ទៅជាសេណារីយ៉ូចិរភាពដែលរួមចំណែកដល់កំណើនសេដ្ឋកិច្ច ស្របតាមគោលដៅបរិស្ថាននិងសង្គម និងគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍ដោយចិរភាព (SDG) ជាពិសេស SDG ទី១៣ (សកម្មភាពអាកាសធាតុ) និងទី១៥ (ជីវិតលើដី)។ គោលដៅទាំងនេះមានលទ្ធភាពអាចសម្រេចទៅបាន គឺអាស្រ័យលើការផ្លាស់ប្តូរគំរូនៃការធ្វើផែនការប្រើប្រាស់ដី និងការទាញយកផលប្រយោជន៍ពីធនធានធម្មជាតិ ជាពិសេស វិស័យព្រៃឈើ។

៣.១ ទ្រឹស្តីទូទៅនៃការផ្លាស់ប្តូរ

ដោយប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រជាជំហានៗ ទៅតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែង ជាដំបូង យុទ្ធសាស្ត្រធនធានធាតុចាត់ចែង ផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើបុព្វហេតុនៃការបាត់បង់ និងធូលីព្រៃឈើ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យព្រៃឈើ ដូចបានបង្ហាញក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រធនធានធាតុចាត់ចែង។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក៏បានទទួលស្គាល់ពីសារៈសំខាន់នៃការដោះស្រាយបុព្វហេតុ នៅក្នុងវិស័យមិនមែនព្រៃឈើផងដែរ ដើម្បីបញ្ឈប់ការបាត់បង់ព្រៃឈើ និងស្តារព្រៃឈើឡើងវិញដែលជាការរួមចំណែកដល់ការអភិវឌ្ឍដោយចិរភាព។ ជាការពិត ការកែលម្អដំណើរការផ្តល់កម្មសិទ្ធិដីធ្លី និងការធ្វើផែនការប្រើប្រាស់ដី ការកើនឡើងការអនុវត្តគំរូសកម្ម ដែលមាននិរន្តរភាព និងការប្រើប្រាស់ប្រភពថាមពលកកើតឡើងវិញ គឺជាកិច្ចការចាំបាច់និងជាបន្ទាន់ ដើម្បីឆ្លើយតបចំពោះតម្រូវការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។

ដើម្បីដោះស្រាយបុព្វហេតុនៃការបាត់បង់ព្រៃឈើ និងការធូលីព្រៃឈើ ដោយផ្ទាល់និងប្រយោល យុទ្ធសាស្ត្រធនធានធាតុចាត់ចែង បានដាក់ចេញនូវទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រសំខាន់ៗ ចំនួន ៣៖

ទិសដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រទី១៖ កែលម្អប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រង ការពិនិត្យតាមដានធនធានព្រៃឈើ និងការប្រើប្រាស់ដីព្រៃឈើ

ទិសដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រទី ២៖ ពង្រឹងការអនុវត្តសកម្មភាពគ្រប់គ្រងព្រៃឈើប្រកបដោយដោយនិរន្តរភាព

ទិសដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រទី ៣៖ បញ្ឈប់វិធីសាស្ត្រកាត់បន្ថយការបាត់បង់ព្រៃឈើ កសាងសមត្ថភាព និងលើកកម្ពស់ ការចូលរួមរបស់តួអង្គពាក់ព័ន្ធ

ទិសដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រទី ១ មានគោលបំណងដោះស្រាយបុព្វហេតុសំខាន់ៗដែលនាំឱ្យមានការបាត់បង់ និងធូលី ព្រៃឈើ តាមរយៈការកែលម្អការធ្វើផែនការប្រើប្រាស់ដី និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ និងការបង្កើនសមត្ថភាព ពិនិត្យតាមដានព្រៃឈើ និងដី និងការពង្រឹងការអនុវត្តលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តនានា។

ទិសដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រទី ២ ផ្តោតលើការដោះស្រាយបុព្វហេតុសំខាន់ៗនៃការបាត់បង់ និងការធូលីព្រៃឈើ តាមរយៈ ការលើកកម្ពស់ការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើនិងគាំទ្រដល់ការកែលម្អជីវភាពសហគមន៍ប្រកបដោយនិរន្តរភាពព្រមទាំងការបង្ក លទ្ធភាពឱ្យមានការវិនិយោគវិស័យឯកជនប្រកបដោយនិរន្តរភាព។

ទិសដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រទី ៣ មានគោលបំណងផ្តល់នូវលក្ខខណ្ឌអំណោយផលសំខាន់ៗ ដើម្បីលើកកម្ពស់ការអនុវត្ត វេជ្ជប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងប្រសិទ្ធផល តាមរយៈការដាក់ចេញនូវក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយ ច្បាប់ និង គតិយុត្តគាំទ្រ ក៏ដូចជា តាមរយៈការលើកកម្ពស់ការចូលរួមរបស់តួអង្គពាក់ព័ន្ធ និងការសម្របសម្រួលអន្តរវិស័យផង ដែរ។

លទ្ធផលដែលនាំឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរជាវិជ្ជមានកើតចេញពីការអនុវត្តផែនការសកម្មភាព និងថវិកានេះ មានដូច ខាងក្រោម៖

- ការអភិរក្សធនធានព្រៃឈើដែលនៅសេសសល់និងការបង្កើនស្តុកកាបូនព្រៃឈើ
- ការលើកកម្ពស់ជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅតាមមូលដ្ឋានប្រកបដោយនិរន្តរភាពតាមរយៈ ការពង្រឹងអំណាចដល់សហគមន៍
- ការអនុវត្តវេជ្ជប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព តាមរយៈការសម្របសម្រួលអន្តរវិស័យនិងការចូលរួមរបស់តួអង្គពាក់ព័ន្ធនានានៅ ថ្នាក់ជាតិនិងថ្នាក់ក្រោមជាតិ។

រូបភាពទី ៧ បង្ហាញពីទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូរ និងលំដាប់ដោយទូរញ្ជី ចាប់ពីការវិភាគលើបុព្វហេតុនៃការបាត់បង់ ព្រៃឈើនិងការធូលីព្រៃឈើ រហូតដល់ការកំណត់ទិសដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រនិងការអនុវត្តគោលនយោបាយ និង វិធានការនានា។ រូបភាពនេះបង្ហាញពីរបៀបដែលគោលនយោបាយ និងវិធានការទាំងនេះ នឹងសម្រេចលទ្ធផល រយៈពេលខ្លី លទ្ធផលរយៈពេលមធ្យម និងលទ្ធផលរយៈពេលវែង។

រូបភាពលេខ ៖ ទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូរ

៣.២ គោលនយោបាយ និងវិធានការអនុវត្ត

តារាងទី១ បង្ហាញលម្អិតពីគោលនយោបាយ និងវិធានការនានា ដែលត្រូវការជាចាំបាច់ ដើម្បីបង្កលទ្ធភាពដល់ការអនុវត្ត ទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូរ និងការសម្រេចគោលបំណងយុទ្ធសាស្ត្រអនុវត្តជាតិបាន។ សេចក្តីបរិយាយលម្អិត ផ្ដោតលើកម្រិត ជាអាទិភាពចំពោះសកម្មភាពនីមួយៗ និងស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវ និងការប៉ាន់ប្រមាណចំណាយ សម្រាប់ការអនុវត្ត សកម្មភាពទាំងនោះ ។

តារាង១៖ គោលនយោបាយនិងវិធានការអនុវត្ត

យុទ្ធសាស្ត្រ	គោលនយោបាយ និងវិធានការសកម្មភាព	អាទិភាព	ស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវ	ដំណាក់កាលទី១	ដំណាក់កាលទី២	ដំណាក់កាលក្រោយ	សរុប USD
				2018 – 2021	2022 – 2026	2027 – 2031	
ទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី១: កែលម្អប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រង ការពិនិត្យតាមដានធនធានព្រៃឈើ និងការប្រើប្រាស់ដីព្រៃឈើ							
1.1 ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងតំបន់អភិរក្សព្រៃឈើដូចជា តំបន់ការពារធម្មជាតិ តំបន់អភិរក្សព្រៃឈើចម្លែក និងព្រៃកោងកាង	1.1.1 កំណត់ព្រំប្រទល់ និងចុះបញ្ជីកា តំបន់ការពារធម្មជាតិ	ខ្ពស់	អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារនិងអភិរក្សធម្មជាតិ, អគ្គនាយកដ្ឋានសហគមន៍មូលដ្ឋានដោយមានការគាំទ្រពីអគ្គនាយកដ្ឋានចំណេះដឹងនិងព័ត៌មានបរិស្ថាន (នាយកដ្ឋានសេវាកម្មព័ត៌មានភូមិសាស្ត្រ)	1,870,000	495,000	-	2,365,000
	1.1.2 រៀបចំផែនការគ្រប់គ្រង រួមទាំងការកំណត់បែងចែកតំបន់ក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ	ខ្ពស់	អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារនិងអភិរក្សធម្មជាតិ អគ្គនាយកដ្ឋានសហគមន៍មូលដ្ឋាន	1,710,000	1,350,000	750,000	3,810,000
	1.1.3 បង្កើត និងអនុវត្តផែនការស្តារព្រៃឈើ	មធ្យម	អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ, រដ្ឋបាលព្រៃឈើ និងរដ្ឋបាលផលជល	375,000	500,000	275,000	1,150,000
	1.1.4 រៀបចំឱ្យគណកម្មាធិការជាតិដោះស្រាយទំនាស់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិមានដំណើរការឡើងវិញ ដើម្បីដោះស្រាយទំនាស់ដីធ្លីទាំងនៅក្នុងនិងតំបន់ជាប់ក្បែរ តំបន់ការពារធម្មជាតិ	មធ្យម	អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារនិងអភិរក្សធម្មជាតិ ដោយមានការគាំទ្រពីអគ្គលេខាធិការដ្ឋានក្រុមប្រឹក្សាជាតិអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព	75,000	125,000	125,000	325,000
សរុប				4,030,000	2,470,000	1,150,000	7,650,000

យុទ្ធសាស្ត្រ	គោលនយោបាយ និងវិធានការសកម្មភាព	អាទិភាព	ស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវ	ដំណាក់កាលទី១ 2018 – 2021	ដំណាក់កាលទី២ 2022 – 2026	ដំណាក់កាលក្រោយ 2027 – 2031	សរុប USD
1.2 លើកកម្ពស់សុវត្ថិភាពគ្រប់គ្រងដីព្រៃឈើតាមរយៈការចាត់ចំណាត់ថ្នាក់ការកំណត់តំបន់និងការកំណត់ព្រំប្រទល់ ព្រៃឈើ និងការចុះ បញ្ជីកាផែនព្រៃឈើ	1.2.1 កំណត់ និងចោះបង្គោលព្រំប្រទល់តំបន់ដីព្រៃឈើ (តំបន់ដីព្រៃឈើទាំងអស់ទាំងក្នុងតំបន់ដីព្រៃផ្តល់ផល និង ក្រៅតំបន់ការពារធម្មជាតិ)	ខ្ពស់	រដ្ឋបាលព្រៃឈើថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ រដ្ឋបាលជលផល និង អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារ និង អភិរក្សធម្មជាតិ	750,000	750,000	-	1,500,000
	1.2.2 បញ្ជាក់ និងកំណត់សិទ្ធិកាន់កាប់ដីធ្លី នៅក្នុងតំបន់សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច សហគមន៍ព្រៃឈើ សហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ និងបង្កើតនីតិវិធីសម្រាប់ពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃការគោរពតាមលក្ខណវិនិច្ឆ័យនិរន្តរភាព	ខ្ពស់	រដ្ឋបាលព្រៃឈើ ថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ, អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ, អគ្គនាយកដ្ឋានសហគមន៍មូលដ្ឋាន, អ្នកកាន់កាប់សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច និងសម្បទានដីសង្គមកិច្ច, សហគមន៍ព្រៃឈើ ជលផលនិងតំបន់ការពារធម្មជាតិ	300,000	300,000	300,000	900,000
	1.2.3 ពង្រីកនិងភ្ជាប់តំបន់ដីព្រៃឈើ ដែលស្ថិតក្រោមការពារតាមរយៈនៃការចោះបង្គោលព្រំ ការចុះបញ្ជីកា និងការលើកកម្ពស់ការកែលម្អយុទ្ធសាស្ត្រគ្រប់គ្រង	ខ្ពស់	អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិដោយមានការគាំទ្រពីអគ្គនាយកដ្ឋានចំណេះដឹង និង ព័ត៌មានបរិស្ថាន (នាយកដ្ឋានសេវាកម្មព័ត៌មានភូមិសាស្ត្រ)	2,000,000	-	-	2,000,000
សរុបរង				3,050,000	1,050,000	300,000	4,400,000
1.3 ពង្រឹងសកម្មភាពអនុវត្តច្បាប់ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាការកាប់ឈើខុសច្បាប់ និង ការទន្ទ្រានដីព្រៃឈើ	1.3.1 វិនិយោគលើប្រភពធនធានមនុស្ស និងសម្ភារៈ សម្រាប់ការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់	ខ្ពស់	អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ,រដ្ឋបាលព្រៃឈើ, រដ្ឋបាលជលផល, ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ, ក្រសួងបរិស្ថាន, អ្នកកាន់កាប់ សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច, សម្បទានដី សង្គមកិច្ច និងសហគមន៍ព្រៃឈើ	4,050,000	4,000,000	3,000,000	11,050,000
	1.3.2 បង្កើនការយល់ដឹងស្តីពីការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ ដល់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន	ខ្ពស់	អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្ស ធម្មជាតិ, អគ្គនាយកដ្ឋានសហគមន៍មូលដ្ឋាន, រដ្ឋបាលព្រៃឈើ, រដ្ឋបាលជលផល	1,580,000	880,000	500,000	2,960,000
សរុបរង				5,630,000	4,880,000	3,500,000	14,010,000

យុទ្ធសាស្ត្រ	គោលនយោបាយ និងវិធានការសកម្មភាព	អាទិភាព	ស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវ	ដំណាក់កាលទី១ 2018 – 2021	ដំណាក់កាលទី២ 2022 – 2026	ដំណាក់កាលក្រោយ 2027 – 2031	សរុប USD
1.4 ពិនិត្យតាមដានស្ថានភាពសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមកិច្ច ដែលមានស្រាប់ ដើម្បីពិនិត្យអនុលោមភាព និងពង្រឹងសមត្ថភាពពិនិត្យតាមដានការអនុវត្តប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព	1.4.1 បន្តសុពលភាពស្តីពីការផ្អាកការផ្តល់សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច ឆ្នាំ២០១២	ខ្ពស់	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ	180,000			180,000
	1.4.2 បង្កើតគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីស្ថានភាពនៃការលុបចោលសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច និង វិធានស្រុកផ្តល់ដីទៅឱ្យសហគមន៍ និងជនជាតិដើមភាគតិច ដើម្បីបង្កើតវ័ន្តឈើជាថ្មីឡើងវិញ និងការចូលរួមចំណែកក្នុងការលើកកម្ពស់ជីវភាពរស់នៅ	ខ្ពស់	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ	2,000,000			2,000,000
	1.4.3 គាំទ្រការអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍នៅក្នុងតំបន់សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច និងសម្បទានដី សង្គមកិច្ច	ខ្ពស់	រដ្ឋបាលព្រៃឈើ, រដ្ឋបាលជលផល, អគ្គនាយកដ្ឋាន រដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ, អគ្គនាយកដ្ឋានសហគមន៍មូលដ្ឋាន, សហគមន៍ព្រៃឈើ, អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល	100,000	100,000		200,000
សរុបរង				2,280,000	100,000	-	2,380,000
1.5 គាំទ្រដល់ការធ្វើសុខដុមនីយកម្មក្របខ័ណ្ឌច្បាប់សម្រាប់ ការគ្រប់គ្រងធនធាន ព្រៃឈើ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព	1.5.1 អនុវត្តនិងធ្វើសុខដុមនីយកម្មគោលនយោបាយដែលមានស្រាប់ ដើម្បីធានាឱ្យមានសង្គតិភាពតាមរយៈការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពឯកសារអភិវឌ្ឍន៍ជាតិសំខាន់ៗ និងវេជ្ជប្រក	ខ្ពស់	លេខាធិការដ្ឋានវេជ្ជប្រក ដោយមានការគាំទ្រពីក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	180,000			180,000
	1.5.2 គាំទ្រការកែលម្អកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិឡើងវិញ នៅឆ្នាំ២០១៩	មធ្យម	រដ្ឋបាលព្រៃឈើ	180,000			180,000
	1.5.3 ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព និងវិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ និងកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិ	មធ្យម	រដ្ឋបាលព្រៃឈើ, រដ្ឋបាលជលផល, អគ្គនាយកដ្ឋាន រដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ	300,000	300,000	300,000	900,000
សរុបរង				660,000	300,000	300,000	1,260,000

យុទ្ធសាស្ត្រ	គោលនយោបាយ និងវិធានការសកម្មភាព	អាទិភាព	ស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវ	ដំណាក់កាលទី១ 2018 – 2021	ដំណាក់កាលទី២ 2022 – 2026	ដំណាក់កាលក្រោយ 2027 – 2031	សរុប USD
1.6 ពង្រឹងក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តិ និងសមត្ថភាពសម្រាប់ការវាយតម្លៃ និងឆ្លើយតប ចំពោះផលប៉ះពាល់សង្គម និងបរិស្ថាន	1.6.1 គាំទ្រការអនុម័ត និងបោះពុម្ពផ្សព្វផ្សាយក្រុមបរិស្ថាននិងធនធានធម្មជាតិ	ខ្ពស់	ក្រសួងបរិស្ថាន	300,000	375,000	125,000	800,000
	1.6.2 បណ្តុះបណ្តាលអ្នកពាក់ព័ន្ធ ពីការប្រើសិទ្ធិ និងនីតិវិធីថ្មីនៃក្រុមបរិស្ថាននិងធនធាន ធម្មជាតិឱ្យបានសមស្រប	មធ្យម	ក្រសួងបរិស្ថាន	1,580,000	880,000	500,000	2,960,000
	1.6.3 បង្កើត ឬ ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពក្របខ័ណ្ឌ ការងារដើម្បីអនុវត្ត និងពិនិត្យតាមដាន ការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន	ខ្ពស់	ក្រសួងបរិស្ថាន	300,000	300,000		600,000
សរុបរង				2,180,000	1,555,000	625,000	4,360,000
1.7 ពង្រឹងសមត្ថភាពបច្ចេកទេសសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងទិន្នន័យ និងការបង្កើតប្រព័ន្ធគាំទ្រ ដល់ការធ្វើសេចក្តី សម្រេចចិត្តនៅក្នុង វិស័យរ៉ែប្រាស៊ីត និង ការប្រើប្រាស់ដី	1.7.1 កំណត់បរិមាណរ៉ែប្រាស៊ីត តាមប្រភេទតាមទីតាំង និងតាមវិសាលភាព	ខ្ពស់	រដ្ឋបាលរ៉ែប្រាស៊ីត រដ្ឋបាលផលិតផលអគ្គនាយកដ្ឋាន រដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ, អ្នកកាន់កាប់សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច, សម្បទានដីសង្គមកិច្ច និងសហគមន៍រ៉ែប្រាស៊ីត	1,750,000			1,750,000
	1.7.2. បង្កើតប្រព័ន្ធព័ត៌មានស្តីពីការគ្រប់គ្រងធនធានរ៉ែប្រាស៊ីត បំពេញបន្ថែម លើប្រព័ន្ធព័ត៌មានតាមដានរ៉ែប្រាស៊ីតជាតិដែលមានស្រាប់	មធ្យម	រដ្ឋបាលរ៉ែប្រាស៊ីត រដ្ឋបាលផលិតផលអគ្គនាយកដ្ឋាន រដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ, អ្នកកាន់កាប់សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច, សម្បទានដីសង្គមកិច្ច និង សហគមន៍រ៉ែប្រាស៊ីត	200,000	50,000	50,000	300,000
សរុបរង				1,950,000	50,000	50,000	2,050,000
សរុបគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី១ (លាន USD)				19.8	10.4	5.9	36.1

យុទ្ធសាស្ត្រ	គោលនយោបាយ និងវិធានការសកម្មភាព	អាទិភាព	ស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវ	ដំណាក់កាលទី១ 2018 – 2021	ដំណាក់កាលទី២ 2022 – 2026	ដំណាក់កាលក្រោយ 2027 – 2031	សរុប USD
ទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី២: ពង្រឹងការអនុវត្តសកម្មភាពគ្រប់គ្រងព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តរភាព							
2.1 ពង្រឹង និងពង្រីកវិសាលភាពតំបន់គ្រប់គ្រងធនធានព្រៃឈើដោយសហគមន៍មូលដ្ឋាន	2.1.1 គាំទ្រ និងពង្រីកការបង្កើតសហគមន៍ព្រៃឈើ សហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ និងសហគមន៍នេសាទ	ខ្ពស់	អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ, អគ្គនាយកដ្ឋានសហគមន៍មូលដ្ឋាន, រដ្ឋបាលព្រៃឈើ, រដ្ឋបាលជលផល,	1,800,000	1,400,000	1,400,000	4,600,000
	2.1.2 ពង្រីកឱកាសដល់ការបង្កើនជីវភាពរស់នៅសម្រាប់សហគមន៍មូលដ្ឋានដែលធ្លាក់ក្នុងនិងការរៀបចំផែនការប្រើប្រាស់ដីច្បាស់លាស់និងការផ្តល់ការលើកទឹកចិត្ត/ពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់និងការដាក់លក្ខខណ្ឌ	ខ្ពស់	អគ្គនាយកដ្ឋានសហគមន៍មូលដ្ឋាន, អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ, រដ្ឋបាលព្រៃឈើ, រដ្ឋបាលជលផល,	4,200,000	2,600,000	2,600,000	9,400,000
	2.1.3 បញ្ចប់ការរៀបចំផែនការគ្រប់គ្រងសហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ	មធ្យម	អគ្គនាយកដ្ឋានសហគមន៍មូលដ្ឋាន	1,330,000	1,050,000	1,050,000	3,430,000
	2.1.4 ផ្តល់ការគាំទ្រដោយផ្ទាល់ដល់សហគមន៍ តំបន់ការពារធម្មជាតិ	ខ្ពស់	អគ្គនាយកដ្ឋានសហគមន៍មូលដ្ឋាន	1,760,000	900,000	900,000	3,560,000
	2.1.5 បង្កើត និងដាក់ឱ្យដំណើរការសហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិថ្មី	មធ្យម	អគ្គនាយកដ្ឋានសហគមន៍មូលដ្ឋាន	1,250,000	1,250,000	1,250,000	3,750,000
	2.1.6 ពង្រីក និងពង្រឹងយន្តការសហគ្រប់គ្រងជាមួយសហគមន៍	ខ្ពស់	រដ្ឋបាលព្រៃឈើ, សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច, អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលសហគមន៍ព្រៃឈើ ជលផល និងតំបន់ការពារធម្មជាតិ	150,000			150,000
	សរុបរង				10,490,000	7,200,000	7,200,000

យុទ្ធសាស្ត្រ	គោលនយោបាយ និងវិធានការសកម្មភាព	អាទិភាព	ស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវ	ដំណាក់កាលទី១ 2018 – 2021	ដំណាក់កាលទី២ 2022 – 2026	ដំណាក់កាលក្រោយ 2027 – 2031	សរុប USD
2.2 ពង្រឹងការចូលរួម និងលើកទឹកចិត្តវិស័យ ឯកជន ក្នុងការអនុវត្តផ្តល់សេវាធានារួមគ្នា ខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ឱ្យមាននិរន្តរភាពពីចម្ការកសិ-ឧស្សាហកម្ម និងការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញខ្លួនផ្ទះកញ្ចក់	2.2.1 លើកកម្ពស់ចំណេះដឹង វិស័យឯកជន អាកាសធាតុ ផលប៉ះពាល់នៃកសិកម្មខ្នាតធំ លើបរិស្ថាន និង ផលប្រយោជន៍រដ្ឋប្បវេណី	មធ្យម	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	1,580,000	880,000	500,000	2,960,000
	2.2.2 បង្កើតប្រព័ន្ធកត់ត្រាតាមដានផលិតផលកសិកម្មនីមួយៗ (កៅស៊ូ ស្វាយចន្ទី) ដោយផ្សារភ្ជាប់ជាមួយនឹងប្រព័ន្ធពិនិត្យតាមដានព្រៃឈើជាតិ និងការចុះបញ្ជីរដ្ឋប្បវេណី	មធ្យម	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	400,000	200,000		600,000
	2.2.3 បង្កើត ប្រព័ន្ធតាមដានទាន់ហេតុការណ៍ ដោយភ្ជាប់ជាមួយនឹងប្រព័ន្ធពិនិត្យតាមដានព្រៃឈើជាតិដើម្បីកំណត់ការបាត់បង់ព្រៃឈើដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងផលិតផលកសិកម្ម	ខ្ពស់	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	800,000	400,000		1,200,000
សរុបរង				2,780,000	1,480,000	500,000	4,760,000
2.3 បង្កើនសកម្មភាពជាដើមឈើ និងស្តារព្រៃឈើឡើងវិញ	2.3.1 បង្កើត និងអនុវត្តផែនការ ជាស្តារព្រៃឈើឡើងវិញ	មធ្យម	ក្រសួងបរិស្ថាន, រដ្ឋបាលព្រៃឈើ /ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	3,375,000	4,500,000	4,725,000	12,600,000
	2.3.2 បង្កើតថ្នាលបណ្តុះកូនឈើ (គ្រប់គ្រងដោយស្ត្រី និងយុវវ័យ) ដើម្បីគាំទ្រសកម្មភាពជាដើមឈើ និងស្តារព្រៃឈើ	មធ្យម	រដ្ឋបាលព្រៃឈើ, អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារ និង អភិរក្សធម្មជាតិ, អគ្គនាយកដ្ឋានសហគមន៍មូលដ្ឋាន, ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ	6,600,000	4,400,000		11,000,000
សរុបរង				9,975,000	8,900,000	4,725,000	23,600,000
2.4 លើកកម្ពស់ការផ្គត់ផ្គង់ឈើនិងថាមពលឈើពីប្រភពតំបន់គ្រប់គ្រងព្រៃឈើដោយសហគមន៍ និងចម្ការឈើដាំឯកជន ដើម្បីកាត់បន្ថយសម្ពាធលើ ព្រៃឈើធម្មជាតិ	2.4.1 បង្កើតក្របខណ្ឌស្ថាប័ន ដើម្បីសម្របសម្រួលការវិនិយោគសាធារណៈ និងឯកជន	ខ្ពស់	រដ្ឋបាលព្រៃឈើ, រដ្ឋបាលផលផល និង អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ	250,000	100,000		350,000
	2.4.2 បង្កើតគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីការគ្រប់គ្រងការដាំ និងស្តារព្រៃឈើឡើងវិញ	មធ្យម	រដ្ឋបាលព្រៃឈើ ដោយមានការគាំទ្រពី រដ្ឋបាល ផលផល និង អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារ និង អភិរក្សធម្មជាតិ	300,000	300,000		600,000
សរុបរង				550,000	400,000	-	950,000

យុទ្ធសាស្ត្រ	គោលនយោបាយ និងវិធានការសកម្មភាព	អាទិភាព	ស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវ	ដំណាក់កាលទី១ 2018 – 2021	ដំណាក់កាលទី២ 2022 – 2026	ដំណាក់កាលក្រោយ 2027 – 2031	សរុប USD
2.5 លើកកម្ពស់ការគ្រប់គ្រងការប្រើប្រាស់ធនធានព្រៃឈើ ដីព្រៃឈើ និង អនុផលព្រៃឈើ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព សមភាព និងនិរន្តរភាព	2.5.1 រៀបចំ និងអនុវត្តគម្រោងសាកល្បង លើតំបន់ដីព្រៃឈើ ដោយមានការពិគ្រោះយោបល់ពីអ្នកពាក់ព័ន្ធ (លើតំបន់ដីព្រៃទាំងអស់ទាំងនៅខាងក្រៅតំបន់ការពារធម្មជាតិ និងព្រៃផ្តល់ផល)	មធ្យម	រដ្ឋបាលព្រៃឈើ, រដ្ឋបាលជលផល, សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម, វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច, អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល, សហគមន៍ព្រៃឈើ	3,750,000	3,750,000	3,750,000	11,250,000
	2.5.2 អនុវត្តការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថានក្រោមក្រមបរិស្ថានលើផ្ទៃដីព្រៃទាំងអស់នៅក្នុងដែនសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច	ខ្ពស់	អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារនិងអភិរក្សធម្មជាតិ និងអគ្គនាយកដ្ឋានគាំពារបរិស្ថានដោយមាន កិច្ចសហការជាមួយរដ្ឋបាលព្រៃឈើ,	300,000	375,000		675,000
	2.5.3 បង្កើត យុទ្ធសាស្ត្រអភិរក្សសត្វល្អិតលាក់លាក់ទៅតាមតំបន់ការពារធម្មជាតិ	មធ្យម	អគ្គនាយកដ្ឋានសហគមន៍មូលដ្ឋាន អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារនិងអភិរក្សធម្មជាតិ,	750,000	750,000	750,000	2,250,000
	2.5.4 ពង្រឹងយន្តការថវិកាតំបន់ការពារធម្មជាតិ	មធ្យម	ក្រសួងបរិស្ថាន / ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ	180,000	180,000	180,000	540,000
	2.5.5 វាយតម្លៃប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រងស្ថាប័ន	មធ្យម	អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារនិងអភិរក្សធម្មជាតិ, រដ្ឋបាលព្រៃឈើ, រដ្ឋបាលជលផល, ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ	350,000	750,000	1,250,000	2,350,000
	2.5.6 អនុវត្តគម្រោងវិញ្ញាបនប័ត្រព្រៃឈើ	មធ្យម	រដ្ឋបាលព្រៃឈើ, FSC/PEFC, ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ, ក្រសួងបរិស្ថាន, អ្នកកាន់កាប់សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច, សម្បទានដីសង្គមកិច្ច និងសហគមន៍ព្រៃឈើ	100,000			100,000
	2.5.7 បង្កើត និងអនុវត្តគម្រោងសាកល្បងស្តីពីការគ្រប់គ្រងវិញ្ញាបនប័ត្រព្រៃឈើ	មធ្យម	រដ្ឋបាលព្រៃឈើ, រដ្ឋបាលជលផល, អគ្គនាយកដ្ឋាន រដ្ឋបាលការពារនិងអភិរក្សធម្មជាតិ, សហគមន៍ ព្រៃឈើ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល	50,000	100,000		150,000
សរុបរង				5,480,000	5,905,000	5,930,000	17,315,000

យុទ្ធសាស្ត្រ	គោលនយោបាយ និងវិធានការសកម្មភាព	អាទិភាព	ស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវ	ដំណាក់កាលទី១	ដំណាក់កាលទី២	ដំណាក់កាលក្រោយ	សរុប USD
				2018 – 2021	2022 – 2026	2027 – 2031	
2.6 កំណត់ និងអនុវត្តន៍កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ជម្រុញ ជីវភាពសមស្រប និងប្រកបដោយនិរន្តរភាព ដល់សហគមន៍មូលដ្ឋានដែលពឹងអាស្រ័យលើ ធនធានព្រៃឈើ	2.6.1 កំណត់ និងបង្កើតសិទ្ធិសហគមន៍មូលដ្ឋានសាកល្បងសកម្មភាពបង្កើនជីវភាពរស់នៅ	ខ្ពស់	រដ្ឋបាលព្រៃឈើ, អ្នកកាន់កាប់សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច, សម្បទានដីសង្គមកិច្ច និង អង្គការសហគមន៍ព្រៃឈើ	100,000			100,000
	2.6.2 បញ្ចប់ការវាយតម្លៃសេវាអេកូឡូស៊ី (ការសាកល្បងសេវាអេកូឡូស៊ី) នៅក្នុងតំបន់ការពារដែលមានអាទិភាព	មធ្យម	អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារនិងអភិរក្សធម្មជាតិ, ដោយមានការគាំទ្រពីនាយកដ្ឋានដីចម្រុះ (GSSD)	625,000	250,000	500,000	1,375,000
	2.6.3 ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលស្តីពីការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ ដែលមានការចូលរួម ដើម្បីសម្របសម្រួលការចូលរួមអ្នកពាក់ព័ន្ធ	ខ្ពស់	អគ្គនាយកដ្ឋានសហគមន៍,	800,000	500,000	500,000	1,800,000
	2.6.4 អប់រំផ្សព្វផ្សាយ និងលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងស្តីពីកម្មវិធីដល់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន	ខ្ពស់	អគ្គនាយកដ្ឋានសហគមន៍មូលដ្ឋាន ដោយមានការគាំទ្រពី អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្ស ធម្មជាតិ, អគ្គនាយកដ្ឋានចំណេះដឹង និងព័ត៌មាន ប៊ីស្ថាន	1,330,000	1,050,000	105,000	2,485,000
	2.6.5 កំណត់គោលដៅសហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ សម្រាប់ការលើកកម្ពស់ជីវភាពរស់នៅ	ខ្ពស់	អគ្គនាយកដ្ឋានសហគមន៍មូលដ្ឋាន ដោយមានការគាំទ្រពី ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	2,625,000	3,000,000	3,750,000	9,375,000
	2.6.6 សម្របសម្រួលដល់ការទទួលបានឱកាសក្នុងការធ្វើអាជីវកម្មនិងឥណទានខ្នាតតូចសម្រាប់សហគ្រិននៅមូលដ្ឋាន	មធ្យម	អគ្គនាយកដ្ឋានសហគមន៍មូលដ្ឋាន ដោយមានការគាំទ្រពីវិស័យឯកជន	1,200,000	800,000	800,000	2,800,000
	សរុបរួម				6,680,000	5,600,000	5,655,000
សរុបគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី២ (លាន USD)				36.0	29.5	24.0	89.5

យុទ្ធសាស្ត្រ	គោលនយោបាយ និងវិធានការសកម្មភាព	អាទិភាព	ស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវ	ដំណាក់កាលទី១ 2018 – 2021	ដំណាក់កាលទី២ 2022 – 2026	ដំណាក់កាលក្រោយ 2027 – 2031	សរុប USD
ទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី៣: បញ្ឈប់វិធីសាស្ត្រកាត់បន្ថយការចាត់បង់ព្រៃឈើ ការកសាងសមត្ថភាព និងការលើកកម្ពស់ការចូលរួមពីអ្នកពាក់ព័ន្ធ							
3.1 គាំទ្រយន្តការនានា ដើម្បីបញ្ឈប់គោលនយោបាយ និងវិធានការកាត់បន្ថយការចាត់បង់ និងធនធានព្រៃឈើ នៅតាមក្រសួង និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ	3.1.1 បង្កើត ក្រុមការងារអន្តរក្រសួង ដើម្បីបន្តវិធីសាស្ត្រគ្រប់គ្រងព្រៃអភិរក្សនិងព្រៃផ្តល់ផលដែលស្ថិតនៅក្រោមដែនសមត្ថកិច្ច ក្រសួងបរិស្ថាន និង ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	មធ្យម	លេខាធិការដ្ឋានដជបូក ដោយមានការគាំទ្រពី ក្រសួងបរិស្ថាន និង រដ្ឋបាលព្រៃឈើ,	180,000	180,000	180,000	540,000
	3.1.2 រៀបចំ ឬ ពង្រឹងយន្តការសម្របសម្រួលរវាងអង្គការនិងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីធានាថា ដជបូក ត្រូវបានអនុវត្ត និងពិនិត្យ តាមដាន ដោយវិស័យនានា ដែលមានការពាក់ព័ន្ធ	ខ្ពស់	លេខាធិការដ្ឋានដជបូក ដោយមានការគាំទ្រពី ក្រសួងពាក់ព័ន្ធ	180,000	180,000		360,000
	3.1.3 ពិនិត្យឡើងវិញ និងបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់ ពីតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវ របស់ក្រសួងបរិស្ថាន និង ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	ខ្ពស់	ក្រសួងបរិស្ថាន (អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ និងអគ្គនាយកដ្ឋានសហគមន៍) និងក្រសួងកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ (រដ្ឋបាលព្រៃឈើ, រដ្ឋបាលជលផល)	300,000			300,000
សរុបរង				660,000	360,000	180,000	1,200,000
3.2 កសាងសមត្ថភាព ថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ សម្រាប់កេរដ្ឋយន្តការសម្របសម្រួលគោលនយោបាយ និង រៀបចំផែនការប្រើប្រាស់ដីថ្នាក់ជាតិ	3.2.1 ពិនិត្យឡើងវិញ និងកែលម្អបន្តិចតិចបែបចែកដីក្នុងសម្បទាន	ខ្ពស់	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដោយមានការគាំទ្រពី ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់, ក្រសួងមហាផ្ទៃ, អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារនិង អភិរក្សធម្មជាតិ, រដ្ឋបាលព្រៃឈើ, រដ្ឋបាលជលផល	750,000	750,000		1,500,000
	3.2.2 ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពការចុះបញ្ជីដីកម្រិតជាតិ ដោយរួមបញ្ចូលទាំងតំបន់ដីព្រៃឈើជាពិសេស ព្រៃធម្មជាតិ	ខ្ពស់	ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ ក្រសួងបរិស្ថាន និងក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	1,000,000	200,000	200,000	1,400,000
	3.2.3 បង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាព	មធ្យម	អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារនិងអភិរក្សធម្មជាតិ	3,600,000	750,000	750,000	5,100,000
សរុបរង				5,350,000	1,700,000	950,000	8,000,000

យុទ្ធសាស្ត្រ	គោលនយោបាយ និងវិធានការសកម្មភាព	អាទិភាព	ស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវ	ដំណាក់កាលទី១	ដំណាក់កាលទី២	ដំណាក់កាលក្រោយ	សរុប USD
				2018 – 2021	2022 – 2026	2027 – 2031	
3.3 កសាងសមត្ថភាពចំណេះដឹងនិងការយល់ដឹងដល់អ្នកពាក់ព័ន្ធដើម្បី លើកកម្ពស់ការចូលរួមកាត់បន្ថយការបាត់បង់ និងធើរលើព្រៃឈើ	3.3.1 បញ្ជាក់ និងកំណត់ (map) អ្នកពាក់ព័ន្ធនិងដបូក	មធ្យម	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្រសួង បរិស្ថាន	350,000	-	-	350,000
	3.3.2 លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងប្រជាពលរដ្ឋស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងដបូក។	មធ្យម	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្រសួង បរិស្ថាន និងគ្រឹះស្ថានសិក្សា	800,000	400,000		1,200,000
	3.3.3 កសាងសមត្ថភាពអគ្គនាយកដ្ឋានទទួលបន្ទុកស្តីពីដបូកនិងបញ្ហាពាក់ព័ន្ធនិងសកម្មភាពដែលពួកគេត្រូវអនុវត្ត	មធ្យម	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្រសួង បរិស្ថាន និងគ្រឹះស្ថានសិក្សា	1,500,000	750,000	500,000	2,750,000
សរុបរង				2,300,000	1,150,000	500,000	4,300,000
3.4 លើកទឹកចិត្តដល់ការចូលរួម និងការពិគ្រោះយោបល់ជាសាធារណៈពីអ្នកពាក់ព័ន្ធ ក្នុងការកសាងផែនការប្រើប្រាស់ដីនិងព្រៃឈើ	3.4.1 អនុវត្តសកម្មភាពផ្តល់សុវត្ថិភាពសិទ្ធិកាន់កាប់ដីធ្លី (សហគមន៍)	ខ្ពស់	ក្រសួងបរិស្ថាន, ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ និងក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់	3,000,000	1,200,000		4,200,000
	3.4.2 បង្កើតវិភាសសម្រាប់ការពិភាក្សានិងការចរចា ក្នុងគោលបំណងពិនិត្យឡើងវិញនូវអភិបាលកិច្ចព្រៃឈើ ដើម្បីបង្កើតស្នូលអភិបាលកិច្ចថ្មី ដែលផ្អែកលើការចូលរួមពីសហគមន៍មូលដ្ឋាននិងទំនាក់ទំនងជាមួយអាជ្ញាធរ	មធ្យម	រដ្ឋបាលព្រៃឈើ, ក្រុមប្រឹក្សាយុវ	400,000	50,000		450,000
	3.4.3 រៀបចំប្រជាពលរដ្ឋឱ្យទៅជាវេនសម្ព័ន្ធអភិបាលកិច្ចផ្លូវការនិងកសាងសមត្ថភាពប្រជាពលរដ្ឋ	ខ្ពស់	រដ្ឋបាលព្រៃឈើ, ក្រុមប្រឹក្សាយុវ	800,000	200,000		1,000,000
	3.4.4 បង្កើតប្រព័ន្ធបែងចែកផលប្រយោជន៍	មធ្យម	រដ្ឋបាលព្រៃឈើ, ក្រុមប្រឹក្សាយុវ	1,800,000	600,000		2,400,000
សរុបរង				6,000,000	2,050,000	-	8,050,000

យុទ្ធសាស្ត្រ	គោលនយោបាយ និងវិធានការសកម្មភាព	អាទិភាព	ស្ថាប័នទទួលខុសត្រូវ	ដំណាក់កាលទី១ 2018 – 2021	ដំណាក់កាលទី២ 2022 – 2026	ដំណាក់កាលក្រោយ 2027 – 2031	សរុប USD
<p>3.5 ពង្រឹងសមត្ថភាពគ្រឹះស្ថានសិក្សា និងវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលការស្រាវជ្រាវនិងការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យា ដែលពាក់ព័ន្ធជាមួយនិងការប្រើប្រាស់ដីនិងព្រៃឈើ</p>	<p>3.5.1 វាយតម្លៃសេចក្តីត្រូវការ អភិវឌ្ឍន៍ សមត្ថភាព និងអនុវត្តកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល</p>	មធ្យម	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្រសួង បរិស្ថាន និងគ្រឹះស្ថានសិក្សា	150,000	200,000		350,000
	<p>3.5.2 ចូលរួមសិក្ខាសាលាការបណ្តុះបណ្តាល និងទស្សនកិច្ចសិក្សានៅថ្នាក់តំបន់ និងថ្នាក់អន្តរជាតិសំខាន់ៗ</p>	មធ្យម	អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ, / អគ្គនាយកដ្ឋានសហគមន៍ មូលដ្ឋាន	400,000	500,000	500,000	1,400,000
	<p>3.5.3 ពង្រឹង ការស្រាវជ្រាវ និងការអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាពនាយកដ្ឋានដែលមានស្រាប់</p>	មធ្យម	អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ, អគ្គនាយកដ្ឋានសហគមន៍មូលដ្ឋាន, រដ្ឋបាលព្រៃឈើ, រដ្ឋបាលជលផល, គ្រឹះស្ថានសិក្សាអង្គការមិនមែនរដ្ឋា ភិបាលអន្តរជាតិ និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	1,000,000	750,000	750,000	2,500,000
	<p>3.5.4 បង្កើត និង ផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាល តាមទម្រង់ ដែលបានធ្វើសមាហរណកម្មបច្ចេកទេសសម្រាប់មន្ត្រីថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ខេត្ត</p>	មធ្យម	អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារនិងអភិរក្សធម្មជាតិ, / អគ្គនាយកដ្ឋានសហគមន៍ មូលដ្ឋាន	750,000	500,000	500,000	1,750,000
សរុបរង				2,300,000	1,950,000	1,750,000	6,000,000
<p>3.6 បង្កើតភាពជាដៃគូ ជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងការកសាងធនធានមនុស្សទាក់ទងនឹងវិស័យព្រៃឈើ ការប្រើប្រាស់ដីនិងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ</p>	<p>3.6.1 ពង្រឹងការស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍ កែលម្អបណ្តាញការងារ និងចែករំលែកលទ្ធផល</p>	មធ្យម	រដ្ឋបាលព្រៃឈើ រដ្ឋបាលជលផលសាកលវិទ្យាល័យ ភូមិន្ទកសិកម្ម វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងសហគមន៍ព្រៃឈើ	300,000	300,000	-	600,000
	<p>3.6.2 បង្កើតក្របខ័ណ្ឌដើម្បីសម្របសម្រួលជំនួយជាផ្លូវការផ្ទាល់ពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ដើម្បីឱ្យមានភាពស្របគ្នា រវាងជំនួយអភិវឌ្ឍន៍ ជាមួយនិងគោលបំណងរដ្ឋប្បវេណី</p>	ខ្ពស់	ក្រសួងបរិស្ថាន ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ លេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋប្បវេណី	250,000	100,000		350,000
សរុបរង				550,000	400,000	-	950,000
សរុបគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី៣ (លាន USD)				17.5	7.6	3.4	28.5
សរុបរួម (លាន USD)				73.2	47.5	33.3	154

៣.៣ អាទិភាពតាមប្រធានបទ និងអាទិភាពតាមភូមិសាស្ត្រ

សម្រាប់ អាទិភាពតាមប្រធានបទនិងតាមវិស័យ នឹងមានការផ្តល់អាទិភាពដល់គោលនយោបាយ និងវិធានការ ពាក់ព័ន្ធនឹងការសម្របសម្រួលអន្តរវិស័យ និងការចូលរួមរបស់តួអង្គពាក់ព័ន្ធ ការធ្វើផែនការប្រើប្រាស់ដី និងសិទ្ធិ កាន់កាប់ដីព្រៃឈើ និងការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ព្រៃឈើ កសិកម្ម និងថាមពល។

ការសម្របសម្រួលអន្តរវិស័យនិងការចូលរួមរបស់តួអង្គពាក់ព័ន្ធ៖ ការចូលរួមជាមួយនិងតួអង្គពាក់ព័ន្ធចម្រុះ (ដូចជា ស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាល អង្គការសង្គមស៊ីវិល អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល បុរសនិងស្ត្រីមកពីសហគមន៍ ជនជាតិ ដើមភាគតិច និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន ដែលអាស្រ័យផលលើព្រៃឈើ ក្រុមហ៊ុនឯកជនដែលចូលរួមក្នុងផលិតកម្ម កសិកម្ម។ល។) និងការសម្របសម្រួលអន្តរវិស័យ គឺជាគន្លឹះសម្រាប់ការអនុវត្តរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ។ សកម្មភាពនានានិងផ្តោត លើការកសាងសមត្ថភាពស្ថាប័ន និងសមត្ថភាពបច្ចេកទេស ការចូលរួមរបស់តួអង្គពាក់ព័ន្ធ ការសម្របសម្រួល សកម្មភាព ការរៀបចំអភិបាលកិច្ចមូលដ្ឋាន និងការផ្តល់ការគាំទ្រដល់កិច្ចពិគ្រោះយោបល់ និងការចរចា។ សកម្មភាព ទាំងនេះក៏ត្រូវបានចាត់ទុកថាជាសកម្មភាពអំណោយផល សម្រាប់គាំទ្រដល់សកម្មភាពផ្សេងទៀត ដែលយកចិត្ត ទុកដាក់លើការកាត់បន្ថយសម្ពាធលើព្រៃឈើ និងកាត់បន្ថយការបញ្ចេញខ្លួនផ្ទះកញ្ចក់ផងដែរ។

ការធ្វើផែនការប្រើប្រាស់ដីនិងសិទ្ធិកាន់កាប់ដី៖ សកម្មភាពនានា ដែលនឹងគាំទ្រដល់ការធ្វើផែនការប្រើប្រាស់ដីនៅ តាមកម្រិតនៃដែនសមត្ថកិច្ចនីមួយៗ (ដូចជា ថ្នាក់ជាតិ ថ្នាក់ខេត្ត ថ្នាក់ស្រុក និងថ្នាក់សហគមន៍ជាដើម)។ សកម្មភាពទាំងនេះ នឹងផ្តោតលើការរៀបចំផែនការស្តីពីការប្រើប្រាស់ដី ដែលមានលក្ខណៈស៊ីសង្វាក់គ្នា ស្របតាម សក្តានុពលធនធាន និងទស្សនវិស័យនៃតម្លៃធនធានទាំងនោះ ក្នុងគោលបំណងធានាសិទ្ធិកាន់កាប់ដីធ្លីនិងលើក កម្ពស់ការធ្វើកសិកម្មបែបអភិរក្ស ដើម្បីកាត់បន្ថយសម្ពាធលើដីព្រៃឈើ។

ព្រៃឈើនិងការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ព្រៃឈើ៖ សកម្មភាពនានា នឹងផ្តោតលើការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ ដើម្បីឆ្លើយតបចំពោះការកាប់ឈើនិងការទន្ទ្រានដីព្រៃឈើដែលគ្មានការអនុញ្ញាត តាមរយៈការ វិនិយោគលើធនធាន មនុស្ស និងសម្ភារៈ និងការបង្កើនការយល់ដឹងរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋាន និងអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធអំពីច្បាប់ព្រៃឈើ។ សកម្មភាពទាំងនេះក៏នឹងផ្តោតលើការដាំដើមឈើឡើងវិញ ការស្តារព្រៃឈើ និងការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើប្រកបដោយ និរន្តរភាព ក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល និងសហគមន៍ ដើម្បីធ្វើការពិចារណាឱ្យកាន់តែប្រសើរពីតម្រូវការ ឈើ និងតម្រូវការអុស។ ភាពជាដៃគូរវាងសាធារណៈ និងឯកជន នឹងត្រូវបានផ្តល់ការលើកទឹកចិត្ត ដើម្បីផ្តល់ផល ប្រយោជន៍ដល់សហគមន៍មូលដ្ឋាន ជាពិសេស តាមរយៈការអភិវឌ្ឍទេសចរណ៍ធម្មជាតិ។ លើសពីនេះ នឹងមានការ បង្កើតនូវប្រព័ន្ធតាមដានព្រៃឈើ ដោយប្រើប្រាស់ទិន្នន័យទាន់ពេលវេលា ដើម្បីកែលម្អប្រព័ន្ធពិនិត្យតាមដានព្រៃឈើ ជាតិ (NFMS) ព្រមទាំងគាំទ្រដល់ការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់និងសមត្ថភាពឆ្លើយតបរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។

ចម្ការកសិកម្មនិងចម្ការកសិឧស្សាហកម្ម៖ ការពង្រីកផ្ទៃដីកសិកម្ម គឺជាបុព្វហេតុជាប្រតិសាស្ត្រនៃការបាត់បង់ព្រៃឈើ នៅកម្ពុជា និងនៅបន្តជាការគំរាមកំហែងលើគម្របព្រៃឈើ។ ការពង្រឹងការអនុវត្តក្រមបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ អាចមានឥទ្ធិពលយ៉ាងធំធេង នៅពេលអនុវត្តចំពោះទំនិញផ្សេងៗ (ដូចជា កៅស៊ូ ស្វាយចន្ទី ដូងប្រេងជាដើម)។ ក្នុងន័យនេះ នឹងមានការអនុវត្តសកម្មភាពគាំទ្រដល់វិស័យសាធារណៈ និងឯកជនដើម្បីអនុវត្តខ្សែសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ដោយ ចរិភាព ដែលមានប្រភពចេញពីចម្ការកសិឧស្សាហកម្មទាំងនេះ។ កន្លងមក ដោយសារសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចរួមចំណែក ឱ្យមានការបាត់បង់ព្រៃឈើក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដូច្នេះនឹងមានការអនុវត្តសកម្មភាពជាក់លាក់ ដើម្បីលើកទឹកចិត្ត ឱ្យមាន ការបែងចែកឡើងវិញនូវដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចបច្ចុប្បន្នរួមចំនួនទៅឱ្យសហគមន៍ និងជនជាតិដើមភាគតិចដើម្បីបង្កើត តំបន់ព្រៃឈើថ្មីៗ និងរួមចំណែកដល់ការកែលម្អជីវភាពរស់នៅ និងការអភិវឌ្ឍសហគមន៍។

ថាមពល៖ អុសមានទំនាក់ទំនងយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយនឹងការរចរិលព្រៃឈើ។ ដូច្នេះ នឹងមានការអនុវត្ត ជម្រើសប្រភព ថាមពលសមស្រប ដើម្បីបញ្ចៀសការរចរិល (និងការបាត់បង់) ព្រៃឈើនាពេលអនាគត នៅពេលដែលចំនួន ប្រជាពលរដ្ឋ និងកម្រិតប្រាក់ចំណូលមានការកើនឡើង។ ការផលិតនិងការផ្គត់ផ្គង់ថាមពលអុសផ្សេង ដែលមានប្រភព ពីតំបន់គ្រប់គ្រងព្រៃឈើសហគមន៍ និងចម្ការឯកជន ក៏ជាចំណុចសំខាន់ផងដែរ ដែលត្រូវកែលម្អបន្ថែមទៀត ក្រោម ប្រព័ន្ធផលិតកម្មដែលកាន់តែមាននិរន្តរភាព។ សកម្មភាពជាអាទិភាពមួយ គឺការបង្កើតក្របខ័ណ្ឌស្ថាប័ន ដើម្បីផ្តល់

ភាពងាយស្រួលដល់ការវិនិយោគសាធារណៈ និងឯកជន រួមនឹងការរៀបចំគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីការគ្រប់គ្រងចម្ការ ព្រៃឈើ និងសហគមន៍ដែលទទួលខុសត្រូវលើចម្ការទាំងនោះ។

សម្រាប់តំបន់ភូមិសាស្ត្រវិញ នឹងមានការផ្តល់អាទិភាពទៅតាមប្រភេទព្រៃឈើ និងដង់ស៊ីតេកាបូន (ស្តុកកាបូន ៤០% នៅកម្ពុជា មាននៅក្នុងតំបន់ដែលមានចំនួនតិចជាង ២៣%ប៉ុណ្ណោះ)។ ខេត្តអាទិភាពសំខាន់ជាងគេចំនួន ៥ ផ្អែកតាម គម្របព្រៃឈើ រួមមាន កោះកុង ពោធិ៍សាត់ ស្ទឹងត្រែង រតនគិរី និងព្រះវិហារ។ លើសពីនេះ ដោយសារតែខេត្ត ទាំង៥នេះ មានគម្របព្រៃឈើ ៧៥% នៃផ្ទៃដីព្រៃឈើដែលនៅសេសសល់ ដូចនេះ បណ្តាញតំបន់ការពារធម្មជាតិ និងតំបន់ជុំវិញនៃខេត្តទាំង៥ នឹងក្លាយជាតំបន់គោលដៅចម្បង សម្រាប់ការអនុវត្តសកម្មភាពធម្មជាតិ ជាពិសេស តាមរយៈការពង្រឹងសហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ។

៤. ក្របខ័ណ្ឌអនុវត្តន៍

៤.១ ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រ

ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រធម្មជាតិ ផ្តោតលើការសម្រេចគោលដៅនៃយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ ដើម្បីកំណើនការងារ សមធម៌ និងប្រសិទ្ធភាព ក៏ដូចជាការសម្រេចចក្ខុវិស័យ ២០៥០ របស់កម្ពុជា ដោយចីរភាព និងមិនប៉ះពាល់ ដល់ព្រៃឈើ។ ចេញពី “អាទិភាព” ទាំង ១០០ ក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី IV អាទិភាព “ពាក់ព័ន្ធ កម្រិតខ្ពស់” ចំនួន ១៥ ដែលមានសារសំខាន់សម្រាប់ធម្មជាតិ ត្រូវបានកំណត់ (តារាងទី ២) អាទិភាព ១ ចេញពី ចតុកោណទី I (ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស) អាទិភាព ១ ចេញពីចតុកោណទី II (ការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច) និង អាទិភាពចំនួន ១៣ ចេញពីចតុកោណទី IV (ការអភិវឌ្ឍដោយបរិយាបន្ននិងចីរភាព)។ អាទិភាពទាំង ១៥ នេះ នឹង ត្រូវប្រើប្រាស់ជាសូចនាករ ក្នុងការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រធម្មជាតិ។

យុទ្ធសាស្ត្រធម្មជាតិនិងផែនការសកម្មភាពនិងថវិកាសម្រាប់អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រនេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើង ផ្អែកតាម ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើធម្មជាតិ ២០១៨-២០៣២ (PFSP) ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីការគ្រប់គ្រង តំបន់ការពារធម្មជាតិ ២០១៧-២០៣០ (NPASMP) និងក្របខ័ណ្ឌផែនការយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីវិស័យធម្មជាតិ ២០១៥- ២០២៧ (SPFF) ដើម្បីធានាឱ្យមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងការដោះស្រាយចំណុចខ្វះខាតនានា។ ការអនុវត្តផែនការ សកម្មភាពនិងថវិកានេះ ត្រូវបានរំពឹងថានឹងនាំឱ្យមានការអនុវត្ត ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីការគ្រប់គ្រងតំបន់ ការពារធម្មជាតិនិងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើធម្មជាតិ យ៉ាងពេញលេញ និងរួមចំណែកយ៉ាងច្រើនដល់ ការអនុវត្ត ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់គ្រប់គ្រងនិងអភិរក្សជលផល (SPFCM)។

តារាង២៖ អាទិភាពនៃយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៤ ដែលមានសារៈសំខាន់ចំពោះធម្មជាតិ

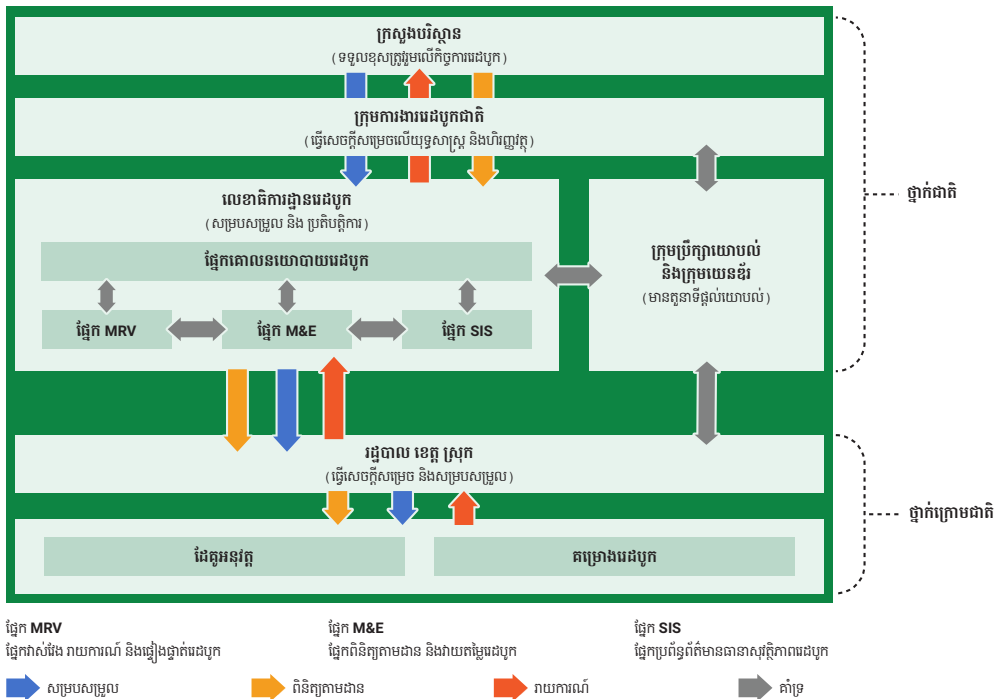
ចតុកោណទី១៖ ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស
៤- ការពង្រឹងសមភាពយេនឌ័រនិងការគាំពារសង្គម
១- ការបន្តលើកកម្ពស់តួនាទីស្ត្រី តាមរយៈការបង្កើនសមាសមាត្រនិងការពង្រឹងសមត្ថភាពស្ត្រី ក្នុងជួរថ្នាក់ដឹកនាំ ទាំងនៅថ្នាក់ជាតិ ថ្នាក់ក្រោមជាតិ ក្រសួង ស្ថាប័ន ទាំងកម្រិតនយោបាយនិងកម្រិតជំនាញ
ចតុកោណទី២៖ ការធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច
១- ការកែលម្អប្រព័ន្ធទូរទស្សន៍ ការលើកកម្ពស់ការតភ្ជាប់ ផ្នែកដឹកជញ្ជូន ថាមពល និងឌីជីថល
២- ការបន្តបង្កើនថវិកាវិនិយោគ និងកៀរគរហិរញ្ញប្បទាន ដើម្បីស្តារ កាសាង និងអភិវឌ្ឍន៍ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត (ផ្លូវគោក ស្ពាន ផ្លូវដែក ផ្លូវទឹក និង ផ្លូវអាកាស ផ្លូវល្បឿនលឿន) និងកែលម្អយន្តការសម្របសម្រួលអន្តរស្ថាប័ន

ចតុកោណទី៤៖ ការអភិវឌ្ឍន៍ប្រកបដោយចីរភាពនិងបរិយាប័ន្ន	
១- ការលើកស្ទួយវិស័យកសិកម្មនិងការអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ។	
១-	ផែនការមេសម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្មឆ្នោះទៅឆ្នាំ២០៣០និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម ឆ្នាំ 2019 – 2023
៣-	ការបង្កើនផលិតភាព គុណភាព ពិពិធកម្ម តាមរយៈការស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍ពូជដំណាំ ពូជសត្វ និងការចិញ្ចឹមត្រី ការអភិវឌ្ឍន៍ កសិដ្ឋានគំរូ ការផ្សព្វផ្សាយ ការគ្រប់គ្រងសហគមន៍កសិករ ការរៀបចំយន្តការផលិតកម្មកសិកម្មតាមកិច្ចសន្យា និងការផ្តួចផ្តើមការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន ការធានារ៉ាប់រង និងការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធខ្លីជីវចល និងបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល
៤-	ការលើកកម្ពស់ខុស្តភាពកម្មវិធី តាមរយៈការផ្សព្វផ្សាយឱ្យមានការវិនិយោគឯកជនលើកសិផល ដូចជា ស្រូវ ដំឡូងមី ស្វាយចន្ទី ស្វាយ សណ្តែកដី ចេកនិងកៅស៊ូ តាមរយៈការរៀបចំយុទ្ធសាស្ត្រតាមមុខដំណាំនីមួយៗ
៥-	ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច បោសសំអាតមីន និងផ្តល់សម្បទានដីសង្គមកិច្ច ដល់គ្រួសារក្រីក្រសម្រាប់កសិកម្មគ្រួសារ
១០-	អភិវឌ្ឍន៍ជនបទ៖ ផ្លូវ ប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ អគ្គិសនី ទឹកស្អាត អនាម័យ ចលនាកម្មវិស័យផលិតផលមួយនិងចលនាកម្មវិស័យផ្សេងៗ
២- ការពង្រឹងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិនិងវប្បធម៌ដោយចីរភាព។	
៣-	ព្រៃឈើនិងសត្វព្រៃ៖ ថែរក្សាគម្របព្រៃឈើ > 60% លើកកម្ពស់ភាពជាដៃគូជាមួយសហគមន៍
៥-	ការការពារ៖ ការពារប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីតំបន់ធម្មជាតិ និងការពារជីវចម្រុះ តំបន់ដីលើស និងតំបន់ឆ្នេរ
៣- ការពង្រឹងការគ្រប់គ្រងនគរវប្បធម៌	
១-	កំណែទម្រង់ដីធ្លី៖ មានផែនការមេ និងផែនការប្រើប្រាស់ដី ទាំងនៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ
២-	នគរវប្បធម៌៖ មានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រង បែងចែកតំបន់ និងផែនការប្រើប្រាស់ដី
៤- ការធានាចីរភាពបរិស្ថាន និងការរៀបចំខ្លួនឆ្លើយតបនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។	
១-	អភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចដោយចីរភាព៖ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីការអភិវឌ្ឍន៍បែកចេញ 2013-2030 ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រឆ្លើយតប និងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុកម្ពុជា 2014-2023 យុទ្ធសាស្ត្រនិងផែនការសកម្មភាពបរិស្ថានជាតិ 2016-2023 និង យុទ្ធសាស្ត្ររដ្ឋប្បវេណី
២-	តំបន់ការពារធម្មជាតិ៖ ធនធានធម្មជាតិ និង ជីវចម្រុះ (ទន្លេសាប ទន្លេមេគង្គ និង តាមបណ្តោយឆ្នេរ)
៦-	ក្របខណ្ឌគតិយុត្តគ្រប់គ្រងពាណិជ្ជកម្មកាបូន និងវិធានការ ដើម្បីបន្សុំ និងធន់នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

៤.២ ការរៀបចំស្ថាប័ន

ស្ថាប័នគ្រប់គ្រង និងសម្របសម្រួលការអនុវត្តរដ្ឋប្បវេណីពេលបច្ចុប្បន្ន ត្រូវបានរៀបចំឡើងដំបូងបង្អស់នៅ ដំណាក់កាលត្រៀមលក្ខណៈដំបូង រួមមាន (i) ក្រុមការងាររដ្ឋប្បវេណី (RTF) ដែលមានប្រធានមកពីក្រុមប្រឹក្សាជាតិ អភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព (គ.ជ.អ.ច), (ii) លេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋប្បវេណី (RTS) ដែលមានប្រធានមកពីរដ្ឋបាលព្រៃឈើ នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ, (iii) ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់ (CG), (iv) ក្រុមយេនឌ័រ (GG), និង (v) ក្រុម បច្ចេកទេសចំនួន ៤ រួមមាន ក្រុមបច្ចេកទេសប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាព ក្រុមបច្ចេកទេសបែកចែកផលប្រយោជន៍ ក្រុមបច្ចេកទេសអនុវត្តគម្រោងគំរូ និងក្រុមបច្ចេកទេសវាស់វែង រាយការណ៍ និងផ្ទៀងផ្ទាត់ (MRV/FRL)។ នៅពេល ដែលការរៀបចំទាំងនេះ ត្រូវបានធ្វើឡើងសម្រាប់កសាងសមត្ថភាពស្ថាប័ននិងបច្ចេកទេស ចាំបាច់តម្រូវឱ្យមាន ការកែទម្រង់ការរៀបចំស្ថាប័ននេះ ដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើងពីសមត្ថភាពបច្ចុប្បន្ន និងភាពចាំបាច់ក្នុងការ ផ្លាស់ប្តូរពីដំណាក់កាលត្រៀមលក្ខណៈ ទៅដំណាក់កាលអនុវត្តរដ្ឋប្បវេណី។ ការរៀបចំស្ថាប័នថ្មី ត្រូវកំណត់ពីភារកិច្ច របស់ស្ថាប័នដែលទទួលខុសត្រូវលើការអនុវត្តរដ្ឋប្បវេណី នៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ក៏ដូចជា ការសម្របសម្រួល ការពិនិត្យតាមដាន និងវិនាសក្រុមនៃការវាយការណ៍រវាងស្ថាប័ននានានៅគ្រប់កម្រិត (រូបភាពទី ៨)។

រូបភាព៨៖ ស្ថាប័នគ្រប់គ្រងការអនុវត្តវេជ្ជបូក

នៅថ្នាក់ជាតិ ក្រសួងបរិស្ថានទទួលខុសត្រូវរួមលើវេជ្ជបូក តាមរយៈការពិគ្រោះយោបល់យ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយនឹង ក្រុមការងារវេជ្ជបូកជាតិ ជុំវិញការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តជាយុទ្ធសាស្ត្រនិងហិរញ្ញវត្ថុ។ លេខាធិការដ្ឋាន វេជ្ជបូក ទទួល ខុសត្រូវផ្តល់ការគាំទ្រ និងសម្របសម្រួលការអនុវត្តវេជ្ជបូក និងជាកន្លែងទំនាក់ទំនងចម្បង ព្រមទាំងជាយន្តការ សម្របសម្រួលនៅកម្រិតប្រតិបត្តិការ។ ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់ គឺជាវេទិកាពិភាក្សាអង្គការព័ន្ធទាំងអស់ បង្ហាញ ពីទស្សនៈរបស់ខ្លួនពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តវេជ្ជបូក។ ក្រុមយេនឌ័រ ទទួលខុសត្រូវលើការលើកកម្ពស់ និងធានាឱ្យមាន ការចូលរួមយ៉ាងសកម្មភាពពីស្ត្រីក្នុងការអនុវត្តវេជ្ជបូក។

នៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ រដ្ឋបាលខេត្ត និងស្រុក មានភារកិច្ចជាមួយ ធ្វើការសម្រេចចិត្ត និងសម្របសម្រួលវេជ្ជបូកក្រោម យុត្តិការរបស់ខ្លួន។ ការអនុវត្តគោលនយោបាយ និងវិធានការវេជ្ជបូក នឹងធ្វើឡើងតាមរយៈដេគូអនុវត្តផ្សេងៗគ្នា (ដូចជា ក្រសួងជំនាញ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល សហគមន៍មូលដ្ឋាន។ល។) នៅតាមដែនសមត្ថកិច្ច (ថ្នាក់ខេត្ត និងថ្នាក់ស្រុក) ក៏ដូចជា តាមរយៈនិងការសម្របសម្រួលជាមួយនឹង គម្រោងវេជ្ជបូក ក្នុងគោលបំណងបង្កើតឥណទាន នៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់នៅកម្រិតគម្រោង។

អាណត្តិនិងតួនាទីភារកិច្ចលម្អិត ព្រមទាំងសមាសភាគដែលត្រូវបានស្នើឡើងមកពីស្ថាប័ន និងអង្គការសំខាន់ៗ ដែល ទទួលខុសត្រូវលើការអនុវត្តវេជ្ជបូក មានបង្ហាញលម្អិតនៅក្នុងឧបសម្ព័ន្ធ ១។

៤.៣ ក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តសម្រាប់គម្រោងវេជ្ជបូក

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា កំពុងធ្វើការពិចារណាលើជម្រើសជាច្រើន ដើម្បីរៀបចំធនធានហិរញ្ញប្បទានអាកាសធាតុ សម្រាប់ការពារព្រៃឈើ និងការអភិវឌ្ឍជនបទដោយចីរភាព។ ជម្រើសទាំងនេះរួមមាន ការទូទាត់ផ្នែកតាមលទ្ធផល វេជ្ជបូក (ជាលទ្ធផលដែលផ្តល់ចំពោះការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់នៅថ្នាក់ជាតិ ឬ ថ្នាក់ក្រោមជាតិ) ក៏ដូចជា ការចូលរួមក្នុងទិដ្ឋភាពបូកសរុប (នៅក្នុងនោះមានទិដ្ឋភាពអនុលោមផង និងទិដ្ឋភាពបូកសរុបស្ម័គ្រចិត្តផង ដែល

បច្ចុប្បន្នកំពុងមានសកម្មភាពនៅកម្រិតគម្រោង)។ ជម្រើសហិរញ្ញប្បទានកាបូនទាំងនេះ គឺជា ឱកាស ប៉ុន្តែក៏នាំមកនូវ បញ្ហាប្រឈមផងដែរ ដូចជា ការសម្របសម្រួលអ្នកពាក់ព័ន្ធចម្រុះ ដែលកំពុងធ្វើអន្តរាគមន៍ដំបូងនៅកម្រិតផ្សេងៗ គ្នា (ដូចជា ថ្នាក់ជាតិ ថ្នាក់ខេត្ត/ស្រុក និងថ្នាក់គម្រោងជាដើម) នៅទីតាំងខុសៗគ្នា និងប្រើប្រាស់ស្តង់ដារផ្សេងៗ គ្នា។ លើសពីនេះ ក៏មានបញ្ហាប្រឈមពាក់ព័ន្ធនឹងការគណនា(គណនេយ្យ)ស្តុកកាបូន¹³ ផងដែរ នៅពេលដែល អ្នកអនុវត្តរដ្ឋបូកទាំងនេះ ប្រើប្រាស់ទិន្នន័យ និងវិធីសាស្ត្រខុសៗគ្នា ដើម្បីវាស់វែងលទ្ធផលនៃការកាត់បន្ថយការ បញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់។ គណនេយ្យកាបូន អាចតម្រូវឱ្យមានការប្រើប្រាស់នីតិវិធី ដែលមានលក្ខណៈស្មុគស្មាញ ដើម្បីចៀសវាងការកត់ត្រាត្រួតត្រា ការទាមទារ ឬ ការប្រើលទ្ធផលនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដូច គ្នា (តែមួយ) ពីសំណាក់អ្នកអនុវត្តផ្សេងៗគ្នា ដែលអនុវត្តការងាររដ្ឋបូកនៅកម្រិតខុសៗគ្នា។

ដូច្នេះ ចាំបាច់ត្រូវមានការដាក់ចេញនូវវិធានឱ្យបានច្បាស់លាស់ ពាក់ព័ន្ធនឹងវិធីសាស្ត្រ ដែលត្រូវប្រតិបត្តិ ដោយអ្នក អនុវត្ត ដែលកំពុងអនុវត្តរដ្ឋបូកតាមហិរញ្ញប្បទានកាបូនព្រៃឈើនីមួយៗ (ឧទាហរណ៍ ក្នុងអង្គការអនុវត្ត ដែលកំពុង បង្កើតលទ្ធផលនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ (ER) ឬ ការទូទាត់ផ្នែកលើលទ្ធផលពីការកាត់បន្ថយ ការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ (GHG) ជាដើម) ចូលរួមសហការជាមួយនិងរដ្ឋាភិបាលនិងការងារការណ៍ទៅកាន់ រដ្ឋាភិបាល។ ដូច្នេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា កំពុងបង្កើតនូវប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការអនុវត្តរដ្ឋបូក (Redd+ nested system) ក្នុងគោលដៅ៖

- ផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យមានការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានពីប្រភពចម្រុះ ដើម្បីជួយសម្រេចគោលដៅព្រៃឈើនិង អាកាសធាតុរបស់ប្រទេសកម្ពុជា
- បំពេញសមត្ថភាពរដ្ឋាភិបាលបន្ថែមក្នុងការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្ររដ្ឋបូកជាតិ តាមរយៈការគាំទ្រដល់សកម្មភាព នៅតាមទីតាំងផ្ទាល់
- នាំគម្រោងទៅកាន់តំបន់ដែលមានហានិភ័យខ្ពស់និងលើកកម្ពស់សមធម៌ ក្នុងចំណោមគម្រោងទាំងនោះ
- ជំរុញឱ្យមានភាពស៊ីសង្វាក់គ្នានៃវិធីសាស្ត្រដែលគម្រោងនិងរដ្ឋាភិបាលថ្នាក់ជាតិប្រើប្រាស់ ដើម្បីវាស់វែង លទ្ធផលនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ (GHG)
- គាំទ្រដល់ការសម្រេចលទ្ធផល នៃការចូលរួមចំណែករបស់ជាតិ ដើម្បីអនុវត្តអនុសញ្ញាគ្រប់ខ័ណ្ឌ សហប្រជាជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (NDC) និងចៀសវាងការរាលដាលលទ្ធផលនៃការកាត់បន្ថយ ការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ (ER) ត្រួតត្រា ។

ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការអនុវត្តរដ្ឋបូក មានគោលដៅជួយឱ្យមានការផ្តល់ឥណទានកាបូននិងការទូទាត់ផ្នែកតាមលទ្ធផល នៅកម្រិតផ្សេងៗគ្នា (កម្រិតគម្រោងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ថ្នាក់ជាតិ)។ ប្រព័ន្ធនេះតម្រូវឱ្យមានការបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់ពី វិធាននិងវិធីសាស្ត្រដែលប្រើប្រាស់ ដើម្បីកត់ត្រានិងតាមដានលទ្ធផលនៃការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័ននៅកម្រិត ផ្សេងៗគ្នា និងប្រព័ន្ធបែងចែកផលប្រយោជន៍រដ្ឋបូកនៅកម្រិតផ្សេងៗគ្នាប្រកបដោយយុត្តិធម៌។ គោលការណ៍សំខាន់ៗ សម្រាប់ការរៀបចំនិងការអនុវត្តគ្រប់ខ័ណ្ឌគតិយុត្តនេះ រួមមាន តម្លាភាព សង្គតិភាព ប្រសិទ្ធភាព ប្រសិទ្ធផល និងភាពត្រឹមត្រូវ។

ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការអនុវត្តរដ្ឋបូក ត្រូវមានធាតុផ្សំដូចខាងក្រោម៖

- គ្របខ័ណ្ឌស្ថាប័ន គ្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និងគតិយុត្តៈ អនុក្រឹត្យស្តីពីវិធាន និងនីតិវិធីចូលរួមក្នុងយន្តការកាត់ បន្ថយ ការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ កំពុងត្រូវបានរៀបចំបញ្ចប់ដោយក្រុមប្រឹក្សាជាតិអភិវឌ្ឍដោយចីរភាព (ក.ជ.អ.ច)។ អនុក្រឹត្យនេះ គ្របដណ្តប់លើគ្រប់វិស័យទាំងអស់ និងមានបញ្ចូលសមាសភាគបន្ថែម ដែល ពាក់ព័ន្ធនឹងរដ្ឋបូក (ឧទាហរណ៍ ការចុះបញ្ជីគម្រោងរដ្ឋបូកក្នុងប្រព័ន្ធចុះបញ្ជីគម្រោងរដ្ឋបូកជាតិ) និងមាន

13. គណនេយ្យកាបូន រួមមាន ការវាស់វែងនិងការងារការណ៍ពីការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ព្រមទាំងការកំណត់ចំណុចដៅសម្រាប់វាស់វែង សមិទ្ធកម្ម។

ពិពណ៌នានៅក្នុងបទបញ្ញត្តិបំពេញបន្ថែម (“ប្រកាស”) សម្រាប់ការណែនាំលម្អិតពាក់ព័ន្ធនឹងគម្រោង ធរដបូក

- ប្រកាសដែលកំពុងរៀបចំដោយលេខាធិការដ្ឋានធរដបូកនឹងគ្របដណ្តប់លើខ្លឹមសារដូចខាងក្រោម៖
  - ◆ តម្រូវការក្នុងការធ្វើសេចក្តីវាយការណ៍ស្តីពីការគាំទ្រដល់ការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រធរដបូកជាតិប្រព័ន្ធធានា សុវត្ថិភាព ការបែងចែកផលប្រយោជន៍ បន្ថែមលើការវាយការណ៍ពីការចុះបញ្ជីការកាត់បន្ថយការ បញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ក្នុងប្រព័ន្ធចុះបញ្ជីឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ជាតិ ដើម្បីលើកកម្ពស់តម្លាភាពក្នុងការ អនុវត្តធរដបូក
  - ◆ គោលការណ៍ណែនាំបច្ចេកទេស ដូចជា ការកំណត់ទិន្នន័យដើមគ្រាដើម ការគណនាស្តុកកាបូន ព្រៃឈើ ការលេចធ្លាយនិងការគ្រប់គ្រងឥណទានកាបូនក្រោមយន្តការធរដបូក (under-performance management) ដើម្បីបន្សុំឱ្យស្របតាមគណនេយ្យស្តុកកាបូនធរដបូកជាតិ។
- ឧបករណ៍សម្រាប់គ្រប់គ្រង (Nesting)៖ កម្រិតយោងព្រៃឈើជាតិ (FRL) ដែលត្រូវបានកែសម្រួល ឱ្យមាន លក្ខណៈសមស្របសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងគម្រោងធរដបូក “fit-for-nesting” និងវិធីសាស្ត្របែងចែកកម្រិត យោងព្រៃឈើ (FRL)។

ដោយសារ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការអនុវត្តធរដបូក (REDD+ nested system) មានលក្ខណៈបច្ចេកទេសខ្លាំង ដែល ពិបាករៀបចំនិងអនុវត្ត ទើបមានការឯកភាពយក “វិធីសាស្ត្រដំណាក់កាល”ក្នុងការរៀបចំប្រព័ន្ធនេះ៖

ដំណាក់កាលទី I: ត្រៀមរៀបចំប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការអនុវត្តគម្រោងធរដបូក (Pre-nesting)

(រហូតដល់ថ្ងៃទី៣១ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០២០)

ក្នុងដំណាក់កាលនេះ គម្រោងអាចបន្តប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្របច្ចុប្បន្ន (រាប់បញ្ចូលទាំងទិន្នន័យដើមគ្រា)។ អាចមាន ការផ្តួចផ្តើមបង្កើតគម្រោងថ្មីៗ ប៉ុន្តែរាល់គម្រោងទាំងអស់ត្រូវផ្លាស់ប្តូរទៅប្រើប្រាស់គោលការណ៍ណែនាំថ្មី ដូចជាការ កំណត់ទិន្នន័យដើមគ្រា ដែលនឹងចាប់ផ្តើមក្នុងដំណាក់កាលទី II (ឧទាហរណ៍ សម្រាប់ឥណទានកាបូន ដែលគម្រោង បានបង្កើតនិងបញ្ជាក់រួច (carbon credit vintages) គិតចាប់ផ្តើមពីថ្ងៃទី ០១ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០២១ តទៅ)។

លេខាធិការដ្ឋានធរដបូក នឹងផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើចំណុច ខាងក្រោម ក្នុងដំណាក់កាលទី I និងបន្តជូនដំណឹង ដល់អ្នកអនុវត្តទាំងអស់ ពាក់ព័ន្ធនឹងវឌ្ឍនភាព ក៏ដូចជាស្វែងរកធាតុចូលសម្រាប់ការរៀបចំ៖

- កម្រិតយោងព្រៃឈើជាតិថ្មី ដែលបង្កលទ្ធភាពដល់ដំណាក់កាលចាប់ផ្តើមអនុវត្តប្រព័ន្ធ (early nesting stage)
- សេណារិយ័សម្រាប់បែងចែក កម្រិតយោងព្រៃឈើ ដល់គម្រោង និង/ឬ ដែនសមត្ថកិច្ចនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ
- ជម្រើស ដើម្បីគ្រប់គ្រងការលេចធ្លាយនិងឥណទានកាបូនក្រោមយន្តការធរដបូក (underperformance) (នៅថ្នាក់គម្រោង ថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងថ្នាក់ជាតិ)
- វិធីសាស្ត្រសម្រាប់បញ្ចូលទិន្នន័យគម្រោងទៅក្នុងប្រព័ន្ធពិនិត្យតាមដានព្រៃឈើជាតិ
- សេចក្តីព្រាងប្រកាសដែលនឹងប្រើប្រាស់សម្រាប់គ្រប់គ្រងការអនុវត្តគម្រោងធរដបូកទាំងអស់ ចាប់ពីថ្ងៃទី ០១ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០២១ អាចដាក់បញ្ចូលទាំងគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីគណនេយ្យកាបូន ក៏ដូចជាការអនុវត្ត ប្រព័ន្ធព័ត៌មានធានាសុវត្ថិភាពធរដបូក ការបែងចែកផលប្រយោជន៍ តម្លាភាព ការប្រើប្រាស់ ការចុះបញ្ជី គម្រោងធរដបូកក្នុងប្រព័ន្ធចុះបញ្ជីគម្រោងធរដបូកជាតិ (National Registry) និងការបន្សុំឱ្យស្របតាម យុទ្ធសាស្ត្រធរដបូកជាតិ។

ដំណាក់កាលទី II: ចាប់ផ្តើមអនុវត្តប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការអនុវត្តគម្រោងរដ្ឋបូក (Early nesting)

(ចាប់ពីថ្ងៃទី ០១ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០២១ ទៅ)

នៅក្នុងដំណាក់កាលចាប់ផ្តើមអនុវត្តប្រព័ន្ធនេះ (early nesting) រាល់គម្រោងរដ្ឋបូកទាំងអស់ ត្រូវចុះបញ្ជីជាផ្លូវការ ជាមួយនឹងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដូចមានណែនាំក្នុងអនុក្រឹត្យ និងត្រូវប្រើប្រាស់វិធានរួម ដែលត្រូវបានកំណត់នៅក្នុង ប្រកាស។

ដំណាក់កាលទី III: អនុវត្តប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងការអនុវត្តគម្រោងរដ្ឋបូកពេញលេញ (Full nesting)

(កាលបរិច្ឆេទនឹងត្រូវកំណត់នាពេលអនាគត)

ដំណាក់កាលអនុវត្តប្រព័ន្ធពេញលេញ (fully nested) អាចលេចចេញជារូបរាងនៅពេលក្រោយ គឺនៅពេលដែល ទិន្នន័យជាតិមានភាពរឹងមាំគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់កម្រិតគម្រោង ថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងនៅពេលដែលមុខងារ ចាំបាច់នានាសម្រាប់គ្រប់គ្រងការអនុវត្តរដ្ឋបូក ត្រូវបានរៀបចំជាផ្លូវការ ឧទាហរណ៍ ប្រព័ន្ធរៀបចំ រាយការណ៍ និងផ្ទៀងផ្ទាត់ (MRV) មានលក្ខណៈសមាហរណកម្មពេញលេញ ការចុះបញ្ជីមានដំណើរការជាប្រក្រតីសម្រាប់តាមដាន ឯកតាឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងប្រព័ន្ធព័ត៌មានធានាសុវត្ថិភាព មានដំណើរការពេញលេញផងដែរ ។

៥. ការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ

៥.១ គោលដៅ និងវិធីសាស្ត្រ

ក្របខ័ណ្ឌតាមដាននិងវាយតម្លៃមានគោលបំណងតាមដានវឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពនិងថវិកាជាមួយ នឹងគោលដៅចំនួន ៤៖

- **ការគ្រប់គ្រង៖** ដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មានដែលចាំបាច់ សម្រាប់សម្របសម្រួលសកម្មភាព និងធានាឱ្យមានការ អនុវត្តដោយប្រសិទ្ធភាព និងប្រសិទ្ធផល និងគាំទ្រដល់ការសម្រេចចិត្តស្តីពីការគ្រប់គ្រងយុទ្ធសាស្ត្រ
- **គណនេយ្យភាព៖** ដើម្បីគាំទ្រដល់គណនេយ្យភាពចំពោះក្រុមការងាររដ្ឋបូកជាតិនិងអ្នកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ដែលចូលរួមក្នុងការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពនិងថវិកានេះ ពាក់ព័ន្ធនឹងធនធាននិងសមិទ្ធផលការងារ
- **ការរៀនសូត្រ៖** ដើម្បីផ្តល់លទ្ធភាពដល់ការរៀនសូត្រពីការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពនិងថវិកាការសាកល្បង ការសន្មត់ពីបញ្ហាប្រឈម ពីទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូរនិងការចែករំលែកមេរៀន បទពិសោធន៍ និងការអនុវត្ត ដែលល្អបំផុត
- **ឥទ្ធិពល៖** ដើម្បីផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យមានការគ្រប់គ្រងស្របតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែង ផ្អែកលើភស្តុតាង ច្បាស់លាស់ នៅក្នុងកំណែទម្រង់លើការរៀបចំគោលនយោបាយជាតិធំៗ ក្នុងវិស័យបរិស្ថាន និងព្រៃឈើ។

ក្របខ័ណ្ឌតាមដាន និងវាយតម្លៃនេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើងផ្អែកតាមទ្រឹស្តីនៃការផ្លាស់ប្តូរ និងខ្សែសង្វាក់លទ្ធផល (លទ្ធផលរយៈពេលខ្លី (លទ្ធផល) លទ្ធផលរយៈពេលមធ្យម (សមិទ្ធផល) លទ្ធផលរយៈពេលវែង (ផលប៉ះពាល់)) ។ ដោយសារតែផែនការសកម្មភាពនិងថវិកានេះ គឺជាផែនការរួមដែលផ្សារភ្ជាប់យុទ្ធសាស្ត្រ ដែលមានស្រាប់បញ្ចូលគ្នា ដូច្នេះក្របខ័ណ្ឌតាមដាន និងវាយតម្លៃនេះក៏ត្រូវបានរៀបចំឡើងស្របតាមក្របខ័ណ្ឌលទ្ធផលនៃផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ ជាតិស្តីពីការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីព្រៃផ្តុំផល និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ គ្រប់គ្រង និងអភិរក្សជលផលផងដែរ។

ដើម្បីសម្រួលដល់ការបូកសរុបព័ត៌មាននិងការសម្របសម្រួលជាទូទៅគំនិតផ្តួចផ្តើមនិងគម្រោងនានាដែលរួមចំណែក ដល់ការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពនិងថវិកា នៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ គួរបន្សំក្របខ័ណ្ឌលទ្ធផលរបស់ខ្លួនឱ្យ ស្របគ្នា ដោយប្រើប្រាស់សូចនាករនិងវិធីសាស្ត្រដែលពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃនេះ។

ក្របខ័ណ្ឌលទ្ធផលលម្អិត រួមនឹងសូចនាករ ទិន្នន័យដើមគ្រា ចំណុចដៅ និងមធ្យោបាយផ្សេងៗគ្នា ត្រូវបានបង្ហាញ ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី ២។

របាយការណ៍ស្តីពីវឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពនិងថវិកា រួមមាន៖

- របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំស្តីពីការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពនិងថវិកាយុទ្ធសាស្ត្រធម្មជាតិ៖ ត្រូវរៀបរាប់ពី វឌ្ឍនភាពក្នុងការអនុវត្តសកម្មភាពនានា ការសម្រេចលទ្ធផលរយៈពេលខ្លី និងវឌ្ឍនភាពឆ្ពោះទៅសម្រេច លទ្ធផលរយៈពេលមធ្យម។
- របាយការណ៍សង្ខេបប្រចាំឆមាស៖ ៦ ខែក្រោយពេលចេញរបាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំស្តីពីការអនុវត្តផែនការ សកម្មភាព និងថវិកាយុទ្ធសាស្ត្រធម្មជាតិរួចមក នឹងមានការរៀបចំរបាយការណ៍បច្ចុប្បន្នភាពប្រចាំ ឆមាស ដើម្បីធានាឱ្យមានការអនុវត្តសកម្មភាពឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ ឈានទៅសម្រេចគោលដៅប្រចាំឆ្នាំ។
- របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ៖ រៀបចំរបាយការណ៍ព័ត៌មានដោយតម្លាភាព ស្តីពីការចំណាយថវិកា ហើយប្រសិន បើរបាយការណ៍ទាំងនេះមិនត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈនោះទេ គួរមានការរៀបចំក្រុងព័ត៌មាន ហិរញ្ញវត្ថុដោយសង្ខេប ដើម្បីបញ្ចូលទៅក្នុងឯកសារសាធារណៈនានា។
- របាយការណ៍ជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ និងរបាយការណ៍បច្ចុប្បន្នភាពរៀងរាល់ ២ឆ្នាំម្តង (BUR)៖ គាំទ្រដល់ការរៀបចំរបាយការណ៍ជាតិស្តីពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុនិងរបាយការណ៍បច្ចុប្បន្នភាពរៀងរាល់ ២ ឆ្នាំម្តង ដើម្បីដាក់ជូន UNFCCC។
- ការវាយតម្លៃពាក់កណ្តាលអាណត្តិនិងការវាយតម្លៃចុងក្រោយ៖ គម្រោងកម្មវិធី ដែលត្រូវធ្វើការវាយតម្លៃ លើសមិទ្ធកម្មនិងវឌ្ឍនភាពសម្រេចបានដោយអក្ខរវាយតម្លៃឯករាជ្យ។

៥.២ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មាន

ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យព័ត៌មាន (MIS) គឺជាប្រព័ន្ធដ៏ចាំបាច់ សម្រាប់ប្រមូល រៀបចំ និងវិភាគព័ត៌មានអំពីការអនុវត្ត ធម្មជាតិកម្ពុជា ក៏ដូចជាសម្រាប់រៀបចំរបាយការណ៍ ទៅកាន់កូអង្គពាក់ព័ន្ធ។ MIS នេះ ត្រូវមានទិន្នន័យគ្រប់គ្រាន់ មានតម្លាភាព ងាយស្រួលប្រើប្រាស់ និងមានលក្ខណៈសុវត្ថិភាព។

MIS ត្រូវតែជាវិទ្យាសាស្ត្រដែលភ្ជាប់ទំនាក់ទំនង និងបំពេញបន្ថែមឱ្យប្រព័ន្ធទិន្នន័យ ដែលមានស្រាប់ផ្សេងៗគ្នា (ដូចជា NFMS, SIS, ។ល។) ដោយម្ចាស់ទិន្នន័យនីមួយៗ នៅតែជាម្ចាស់ដើមនិងទទួលខុសត្រូវក្នុងការគ្រប់គ្រងទាំងស្រុងលើ ទិន្នន័យនិងប្រព័ន្ធទិន្នន័យរបស់ខ្លួន។ ប្រព័ន្ធទិន្នន័យដែលដំណើរការលើគេហទំព័រ នឹងផ្តល់លទ្ធភាពឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់ ដែលបានទទួលការអនុញ្ញាត អាចចូលមើលទិន្នន័យ និងប្រើប្រាស់ឧបករណ៍វិភាគនានា និងដើម្បីឱ្យកូអង្គនៅថ្នាក់ ជាតិនិងនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ (ដូចជា គម្រោងកាបូនដើម) អាចវាយការណ៍អំពីការអនុវត្តសកម្មភាពរបស់ខ្លួនបាន។

៦. ផែនការហិរញ្ញវត្ថុ

ប្រទេសកម្ពុជាបានទទួលជោគជ័យ ក្នុងការទទួលបានថវិកាគាំទ្រដល់ការអនុវត្តធម្មជាតិកម្ពុជានៅក្នុងដំណាក់កាលត្រៀម ខ្លួន ដែលនាំឱ្យមានការសម្រេចបាននូវសមិទ្ធផលសំខាន់ៗ ដូចបានលើកឡើងក្នុងចំណុច ២.៤។ ទោះជាដូច្នោះក្តី បរិមាណថវិកាដែលចាំបាច់ ដើម្បីគាំទ្រការធ្វើអន្តរកាលចេញពីដំណាក់កាលត្រៀមខ្លួន ទៅដំណាក់កាលអនុវត្តន៍ ជាក់ស្តែង គឺមានទំហំធំជាងច្រើនដង ដែលទាមទារឱ្យមានការសម្របសម្រួលប្រកបប្រញូប្រញួរផ្សេងៗគ្នា។

៦.១ ការប៉ាន់ប្រមាណចំណាយ

ការប៉ាន់ប្រមាណចំណាយលម្អិតសម្រាប់ការអនុវត្តគោលនយោបាយនិងវិធានការនានា ត្រូវបានបង្ហាញក្នុងជំពូកទី IV (តារាងទី១)។ ការប៉ាន់ប្រមាណចំណាយសរុបគឺធ្វើឡើងផ្អែកតាមចំណាយគោល (ពេលគឺចំណាយសម្រាប់អនុវត្តន៍

គោលនយោបាយនិងវិធានការនានា) ចំណាយប្រតិបត្តិការនិងចំណាយលើការពិនិត្យតាមដាន និងថ្លៃសេវាហិរញ្ញវត្ថុ ដូចបង្ហាញក្នុងតារាងខាងក្រោម។

តារាង៣៖ សេចក្តីសង្ខេបចំណាយសម្រាប់អនុវត្តផែនការសកម្មភាពនិងថវិកា

	ដំណាក់កាលទី ១ (2018-2021)	ដំណាក់កាលទី ២ (2022-2026)	ដំណាក់កាលបញ្ចប់ (2027-2031)	សរុប (លានដុល្លារ)
ទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី១: កែលម្អប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រងការពិនិត្យតាមដានធនធានព្រៃឈើ និងការប្រើប្រាស់ដីព្រៃឈើ	19.8	10.4	5.9	36.1
ទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី ២: ពង្រឹងការអនុវត្តសកម្មភាពគ្រប់គ្រងព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តរភាព	36	29.5	24	89.5
ទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី៣: បញ្ឈប់វិធីសាស្ត្រកាត់បន្ថយការបាត់បង់ព្រៃឈើ ការកសាងសមត្ថភាព និងការលើកកម្ពស់ការចូលរួមរបស់អង្គការកំពុង	17.5	7.6	3.4	28.5
ចំណាយមូលគោលសរុប	73.3	47.5	33.3	154.1
ចំណាយប្រតិបត្តិការ និងពិនិត្យតាមដាន	14.7	9.5	6.7	30.8
សេវាហិរញ្ញវត្ថុ	0.4	0.2	0.2	0.8
សរុប (លានដុល្លារ)	88.3	57.2	40.1	185.7

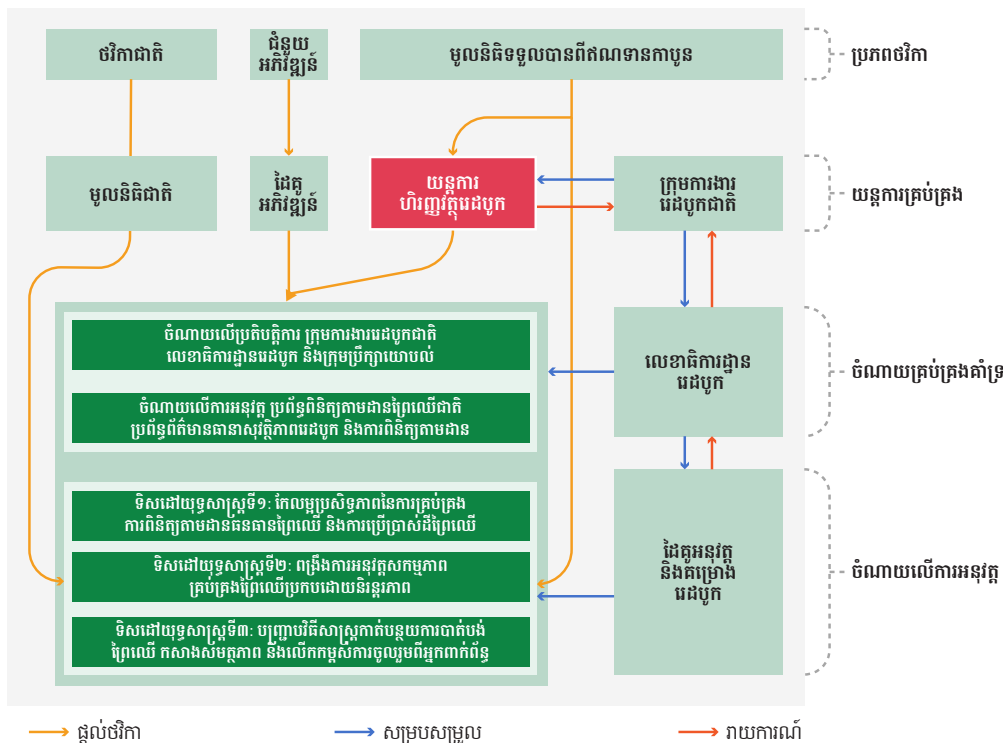
ចំណាយគោលសម្រាប់ការអនុវត្ត (Base implementation cost) ត្រូវបានគណនាសម្រាប់ទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រនីមួយៗ នៃយុទ្ធសាស្ត្ររដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ ដែលសង្ខេបចេញពីចំណាយសម្រាប់គោលនយោបាយ និងវិធានការនីមួយៗ ដែលត្រូវបានគណនា សម្រាប់ដំណាក់កាលនីមួយៗ រួមនឹងចំណាយសម្រាប់ដំណាក់កាលបញ្ចប់ការអនុវត្ត (សូមមើលតារាងទី១ ដើម្បីទទួលបានព័ត៌មានលម្អិតបន្ថែម)។ ចំណាយមូលដ្ឋានសម្រាប់ការអនុវត្ត គឺមានចំនួន ១៥៤ លានដុល្លារ, ដំណាក់កាលទី ១៖ ៧៣,៣ លានដុល្លារ, ដំណាក់កាលទី ២៖ ៤៧,៥ លានដុល្លារ និងដំណាក់កាលបញ្ចប់ ៣៣,៣ លានដុល្លារទៀត ដើម្បីបញ្ចប់ការអនុវត្តសកម្មភាពក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ព្រមទាំងសកម្មភាពដែលចាំបាច់ផ្សេងទៀត ដើម្បីបញ្ចប់ការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពីការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីព្រៃផ្តុំផលជលនិងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់គ្រប់គ្រងនិងអភិរក្សជលផលដែលមានទំនាក់ទំនងយ៉ាងសំខាន់ជាមួយនឹងការសម្រេចបានលទ្ធផលក្នុងយុទ្ធសាស្ត្ររដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ ដោយជោគជ័យ។

ចំណាយប្រតិបត្តិការនិងចំណាយលើការពិនិត្យតាមដាន ត្រូវបានគណនាដោយធ្វើការប៉ាន់ប្រមាណស្មើនឹង ២០% នៃចំណាយគោលសម្រាប់ការអនុវត្ត។ ចំណាយប្រតិបត្តិការរួមមាន ចំណាយលើការអនុវត្ត ប្រព័ន្ធពិនិត្យតាមដានព្រៃឈើជាតិ និងប្រព័ន្ធព័ត៌មានធានាសុវត្ថិភាព ក៏ដូចជា ចំណាយប្រតិបត្តិការរបស់ក្រុមការងាររដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ លេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យ ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់ និងការពិនិត្យតាមដាននិងវាយតម្លៃ។ ចំណាយប្រតិបត្តិការ និងចំណាយពិនិត្យតាមដាន គឺមានចំនួន ៣០,៨ លានដុល្លារ ដំណាក់កាលទី ១៖ ១៤,៧ លានដុល្លារ ដំណាក់កាលទី ២៖ ៩,៥ លានដុល្លារ។ សរុប សម្រាប់ដំណាក់កាលទី ១ និងដំណាក់កាលទី ២ គឺមានចំនួន ២៤,២ លានដុល្លារ។ ថវិកាចំនួន ៦,៧ លានដុល្លារទៀតត្រូវការចាំបាច់ ដើម្បីអនុវត្តបញ្ចប់សកម្មភាពក្នុងយុទ្ធសាស្ត្ររដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យព្រមទាំងសកម្មភាព ដែលចាំបាច់ផ្សេងទៀត ដើម្បីបញ្ចប់ការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិស្តីពី ការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិផែនការយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីព្រៃផ្តុំផលជល និង ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់គ្រប់គ្រងនិងអភិរក្សជលផលផងដែរ។

ថ្លៃសេវាហិរញ្ញវត្ថុ (០,៥%) រួមមាន ការបម្រុងទុកសម្រាប់ការឡើងចុះអត្រាប្តូរប្រាក់ និងថ្លៃសេវាធនាគារ និងសេវាផ្ទេរប្រាក់។ ការប៉ាន់ប្រមាណចំណាយនេះ ពុំទាន់បានបញ្ចូលចំណាយបម្រុងទុកនោះឡើយ (គួរពិចារណាដាក់បញ្ចូលចំណាយបម្រុងទុកប្រមាណពី ២០-២៥% បន្ថែមពោលគឺ ៣០,៨ លានទៅ ៣៨,៥ លានដុល្លារ)។

សំណើយន្តការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់អនុវត្តផែនការសកម្មភាពនិងថវិកានៃយុទ្ធសាស្ត្ររដ្ឋបូកជាតិមានបង្ហាញនៅក្នុងរូបភាពខាងក្រោម៖

រូបភាព៖ សំណើយន្តការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការអនុវត្តរដ្ឋបូក

៦.២ យន្តការហិរញ្ញវត្ថុ

ការអនុវត្តរដ្ឋបូកតម្រូវឱ្យមានការរៀបចំថវិកាប្រភពចម្រុះ (រដ្ឋនិងឯកជន ថ្នាក់ជាតិនិងអន្តរជាតិ ទ្វេភាគី និងពហុភាគី ផ្អែកតាមទីផ្សារ និងមិនផ្អែកតាមទីផ្សារ)។ ប្រភពថវិកាចម្រុះទាំងនេះ ដែលប្រភពថវិកានីមួយៗមានលក្ខខណ្ឌ និងដែនកំណត់ជាក់លាក់រៀងៗខ្លួន តម្រូវឱ្យមានការប្រើប្រាស់យន្តការហិរញ្ញវត្ថុផ្សេងៗគ្នា។ ដោយសារតែតម្រូវការហិរញ្ញវត្ថុបន្ទាន់សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍព្រៃឈើនៅកម្ពុជា មានការលើកស្ទើរឱ្យប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រជាជំហានៗទៅតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែង និងមានការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុសំខាន់ៗ ចំនួន ២៖

- **ក្នុងរយៈពេលខ្លី៖** គណនីធនាគារពិសេស ដែលត្រូវធ្វើសវនកម្មហិរញ្ញប្បទានរដ្ឋបូក គ្រប់គ្រងដោយលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋបូកនឹងត្រូវប្រើប្រាស់ដើម្បីផ្ទេរបដិភាគហិរញ្ញវត្ថុពីគម្រោងរដ្ឋបូកសម្រាប់រ៉ាប់រងចំណាយប្រតិបត្តិការរដ្ឋបូកនិងការវិនិយោគជាអាទិភាពដទៃទៀត។ ការគាំទ្របន្ថែមពីអ្នកផ្តល់ជំនួយក៏អាចប្រើប្រាស់ច្រកនេះ ឬ បន្តប្រើប្រាស់ច្រកជំនួយអភិវឌ្ឍអន្តរជាតិ(ODA)ដែលធ្លាប់ប្រើប្រាស់កន្លងមក (ដូចជាតាមរយៈដៃគូអភិវឌ្ឍន៍) ឬ មូលនិធិជាតិដែលមានស្រាប់ជាដើម (ឧទាហរណ៍ មូលនិធិតំបន់ការពារធម្មជាតិ (PAF), មូលនិធិអភិវឌ្ឍន៍ព្រៃឈើជាតិ (NFDF), មូលនិធិបរិស្ថាននិងសង្គម (ESF) និងមូលនិធិឃុំ/សង្កាត់ (CSF))។
- **ក្នុងរយៈពេលមធ្យម ទៅរយៈពេលវែង៖** នៅពេលដែលចំនួនប្រាក់ដែលបានពីការទូទាត់ផ្អែកតាមលទ្ធផលអាចមានចំនួនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់យកមកប្រើប្រាស់បាន យន្តការហិរញ្ញវត្ថុ នឹងវិវឌ្ឍទៅជាមូលនិធិរដ្ឋបូក ឬ ច្រកមូលនិធិរដ្ឋបូក (REDD+ window) ដែលបិតក្រោមមូលនិធិដែលមានស្រាប់ណាមួយ។ ជម្រើស

ក្រោយនេះអាចងាយស្រួលអនុវត្តជាង ប៉ុន្តែទំនងជាតម្រូវឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរមួយចំនួន ក្នុងការរៀបចំនីតិវិធី គ្រប់គ្រងមូលនិធិឡើង ដើម្បីធានាឱ្យស្របតាមស្តង់ដារអន្តរជាតិ (បេសកកម្ម និងគោលដៅ លក្ខខណ្ឌ តម្រូវសម្រាប់ការធានាសុវត្ថិភាព ស្តង់ដារគ្រប់គ្រងហានិភ័យ (fiduciary standards) លទ្ធភាពវិភាជន៍ ថវិកា។ល។)។ គួរកត់សម្គាល់ផងដែរថា គណៈកម្មាធិការជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍតាមបែបជាធិបតេយ្យ នៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដែលជាស្ថាប័នសម្រប-សម្រួលអន្តរក្រសួង សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍតាមបែបប្រជាធិបតេយ្យ តាមរយៈកំណែទម្រង់រដ្ឋប្បវេណី មានការទទួលស្គាល់ពីមូលនិធិអាកាសធាតុបែតង (GCF)។

គោលការណ៍ដែលត្រូវអនុវត្ត សម្រាប់ការរៀបចំនិងការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រការហិរញ្ញវត្ថុរដ្ឋប្បវេណី រួមមាន ប្រសិទ្ធភាព តម្លាភាព និងគណនេយ្យភាព។ ចំណុចសំខាន់ដែលគួររំលែចផងដែរនោះ គឺកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងធានា ក្នុងការបង្កើតមូលនិធិ ដោយចីរភាព ត្រូវតែភ្ជាប់ជាមួយនឹងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងបង្កើតឱ្យមានក្របខ័ណ្ឌស្ថាប័ន សម្រាប់ផ្តល់ការគាំទ្រ ផងដែរ។

យន្តការហិរញ្ញវត្ថុ ដែលត្រូវបានលើកស្ទើរឡើងសម្រាប់អនុវត្តផែនការសកម្មភាពនិងថវិកា ត្រូវបានបង្ហាញក្នុងរូបភាព ទី ៩។

៦.៣ យុទ្ធសាស្ត្រកៀរគរធនធាន

ការអនុវត្តផែនការសកម្មភាព និងថវិកានេះ តម្រូវឱ្យមានការចូលរួម និងការសម្របសម្រួលជាមួយនឹងប្រភព ហិរញ្ញប្បទានជាច្រើន ដូចជា ប្រភពហិរញ្ញប្បទានរដ្ឋប្បវេណី ក្នុងស្រុកនិងអន្តរជាតិ រដ្ឋនិងឯកជន ផ្អែកតាមទីផ្សារ និងមិនផ្អែកតាមទីផ្សារ។

ក្នុងដំណាក់កាលទី ១ (២០១៧-២០២១) រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានឹងផ្តោតអាទិភាពដល់ការទទួលបានហិរញ្ញប្បទាន ជាមុនតាមទម្រង់ដែលធ្លាប់ប្រើប្រាស់កន្លងមកពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ទ្វេភាគី និងពហុភាគី។ ក្នុងដំណាក់កាលទី ២ (២០២២- ២០២៦) ធនធានហិរញ្ញវត្ថុដែលត្រូវកៀរគរ រួមមាន ហិរញ្ញប្បទានផ្អែកតាមលទ្ធផល ទាំងផ្អែកលើទីផ្សារ និងមិន ផ្អែកលើទីផ្សារ។

៦.៣.១ ការបង្កើនលទ្ធភាពទទួលបានហិរញ្ញប្បទានរដ្ឋប្បវេណី ឱ្យដល់កម្រិតអតិបរមា

ឧទាហរណ៍ ដែលបង្ហាញពីប្រភពហិរញ្ញប្បទានរដ្ឋប្បវេណីសាធារណៈជាអន្តរជាតិដែលមានស្រាប់ រួមមាន មូលនិធិ អាកាសធាតុបែតង (GCF) និងមូលនិធិកាបូននៃមូលនិធិភាពជាដៃគូកាបូនព្រៃឈើ។ ទីផ្សារកាបូនស្ម័គ្រចិត្ត គឺជា កាតាលីករដើម្បីកៀរគរធនធានហិរញ្ញប្បទានបន្ថែមពីប្រភពរដ្ឋនិងឯកជនសម្រាប់ការអនុវត្តរដ្ឋប្បវេណីនៅកម្រិតមូលដ្ឋាន ក៏ដូចជាការប្រមូលចំណូលសម្រាប់រដ្ឋាភិបាល តាមរយៈភាគរយនៃប្រាក់ចំណូល ដែលបង្កើតបានពីប្រតិបត្តិការ ឥណទានកាបូនព្រៃឈើ។ លើសពីនេះ ទីផ្សារកាបូននិងគម្រោងកាបូនថ្មីៗ ផ្សេងទៀត ក៏អាចផ្តល់នូវឱកាសថ្មីៗ នៅក្នុង រយៈពេលខ្លីផងដែរ ដូចជា យន្តការឥណទានកាបូនរួមគ្នា (JCM) របស់ប្រទេសជប៉ុន និងគម្រោងទូទាត់និងកាត់បន្ថយ កាបូនសម្រាប់វិស័យអាកាសចរណ៍អន្តរជាតិ ដែលបានពីអង្គការអាកាសចរណ៍ស៊ីវិលអន្តរជាតិ (ICAO) ជាដើម។

៦.៣.២ ការបន្ស៊ីហិរញ្ញប្បទានពាក់ព័ន្ធដែលមានស្រាប់

ហិរញ្ញប្បទានអន្តរជាតិ/ហិរញ្ញប្បទានរដ្ឋប្បវេណី នឹងមិនគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់សម្រេចគោលដៅដោយមហិច្ឆតា ពាក់ព័ន្ធនឹង អាកាសធាតុព្រៃឈើដូចមានចែងក្នុងយុទ្ធសាស្ត្ររដ្ឋប្បវេណីនោះឡើយ។ ជាការចាំបាច់ណាស់ដែលត្រូវបន្ស៊ីធនធាន ហិរញ្ញវត្ថុដទៃទៀតដែលពាក់ព័ន្ធនឹងរដ្ឋប្បវេណី ទាំងក្នុងស្រុក ទាំងអន្តរជាតិ និងធានាយ៉ាងណាឱ្យធនធានទាំងនេះគាំទ្រ ដល់ការសម្រេចគោលដៅរដ្ឋប្បវេណី។ ធនធានទាំងនេះអាចមានដូចជាហិរញ្ញប្បទានក្នុងស្រុកដែលមានស្រាប់ ក៏ដូចជា

14. ឧទាហរណ៍ គម្រោង ODA សម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម អាចរួមចំណែកធ្វើឱ្យមានការបាត់បង់ព្រៃឈើបន្ថែមទៀត តាមរយៈការលើកទឹកចិត្តឱ្យ មានការប្រែប្រួលដីព្រៃ ដើម្បីពង្រីកផ្ទៃដីដាំដុះជាដើម។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការគាំទ្រដល់ការធ្វើប្រពលវប្បកម្មកសិកម្ម គួបផ្សំនឹងការធ្វើផែនការ ប្រើប្រាស់ដី ដែលមានការគិតគូរពីព្រៃឈើ បូករួមនឹងការផ្តល់ការលើកទឹកចិត្តគាំទ្រដល់ការអនុវត្តផែនការនោះដោយភ្ជាប់ជាមួយនឹងលក្ខខណ្ឌ និងបង្ក លទ្ធភាពក្នុងសម្រេចនូវការអភិវឌ្ឍកសិកម្មកាន់តែល្អប្រសើរ កាន់តែមានចីរភាព និងពុំមានជម្លោះកើតមានឡើង ហើយគាំទ្រដល់គោលដៅ REDD+ និង NDC។

ធនធាន ODA បែងចែកតាមវិស័យ ដូចជា ការអភិវឌ្ឍកសិកម្ម ព្រៃឈើ ការធ្វើផែនការប្រើប្រាស់ដីធ្លី សិទ្ធិកាន់កាប់ដីធ្លី ឬ អភិបាលកិច្ចជាដើម។

លេខាធិការដ្ឋានធនធាន នឹងបំពេញតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងការកំណត់កឋានសម្រាប់ទាំងនេះ ចូលរួមជាមួយនិងអង្គការ រដ្ឋាភិបាលនិងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ដែលពាក់ព័ន្ធនិងគាំទ្រដល់ការបញ្ជ្រាបគោលដៅធនធាន ទៅក្នុងគំនិតផ្តួចផ្តើមពាក់ព័ន្ធ នានា តាមរយៈការផ្តល់ជំនួយបច្ចេកទេស និងការចូលរួមផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានជាដើម។ លេខាធិការដ្ឋានធនធាន ក៏មាន តួនាទីផងដែរ ក្នុងការសម្របសម្រួលអ្នកអនុវត្តនិងគំនិតផ្តួចផ្តើមនានា ដែលកំពុងធ្វើអន្តរាគមន៍ក្នុងពេលជាមួយគ្នា នៅតាមទីតាំងផ្សេងៗគ្នា និងនៅកម្រិតខុសៗគ្នា ដើម្បីធានាឱ្យការប្រើប្រាស់មូលនិធិបានល្អបំផុតនិងធានាបាននូវ ប្រសិទ្ធភាព និងប្រសិទ្ធផល។

ក្នុងរយៈពេលខ្លី អាទិភាពសំខាន់គឺចូលរួមជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ដែលប្តេជ្ញាផ្តល់ការវិនិយោគកម្រិតខ្ពស់បំផុតនៅ តាមបណ្តាខេត្តសំខាន់ៗសម្រាប់គោលបំណងការពារព្រៃឈើ។ លេខាធិការដ្ឋានធនធាន នឹងកំណត់ថា តើអ្នក អនុវត្តណាខ្លះ កំពុងមានសកម្មភាពនៅតាមវិស័យពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗគ្នា និងទំហំនៃការវិនិយោគរបស់អ្នកអនុវត្ត ទាំងនោះ។ លេខាធិការដ្ឋានធនធាន នឹងធ្វើការវាយតម្លៃលើទម្រង់ដែលប្រើប្រាស់ សម្រាប់បន្សុតគម្រោង ODA នានាឱ្យស្របតាមគោលដៅធនធាន តាមរយៈការចូលរួមសហការផ្ទាល់ជាមួយនិងដៃគូ ODA ទាំងនោះ។

៧. ក្របខ័ណ្ឌគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធធានា សុវត្ថិភាពបរិស្ថាននិងសង្គម

ភាគីនៃ UNFCCC ឯកភាពគ្នាថា យ៉ាងហោចណាស់ ធនធាន «មិនត្រូវបង្កឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់អ្វីឡើយ» ហើយក្នុងករណី ដែលអាចធ្វើបាន «ធ្វើបានល្អ» និងបានសម្រេចផលប្រយោជន៍ទាំងកាបូននិងមិនមែនកាបូន។ ចំណុចនេះត្រូវបាន បញ្ចូលទៅក្នុងគោលការណ៍ទាំង៧នៃប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពធនធានដែលហៅថា ប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពកាន់គុន¹⁵។ នៅ ពេលអនុវត្តសកម្មភាពនានា ដោយយោងលើ កថាខណ្ឌទី ៧០ នៃសេចក្តីសម្រេចលេខ 1/CP.16 របស់ UNFCCC ប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពដូចខាងក្រោមនេះ គួរត្រូវបានផ្សព្វផ្សាយ និងគាំទ្រ ៖

- ក. សកម្មភាពបំពេញបន្ថែម ឬ មានសុវត្ថិភាពជាមួយនិងគោលបំណងនៃកម្មវិធីព្រៃឈើជាតិជាតិ ព្រមទាំង អនុសញ្ញា និងកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិដែលពាក់ព័ន្ធ
- ខ. រចនាសម្ព័ន្ធ អភិបាលកិច្ចព្រៃឈើជាតិ មានតម្លាភាព និងប្រសិទ្ធភាព ដោយបានពិចារណាពីច្បាប់ជាតិ និងអធិបតេយ្យជាតិ
- គ. ការគោរពចំណេះដឹង និងសិទ្ធិរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច និងសមាជិកនៃសហគមន៍មូលដ្ឋាន ដោយធ្វើការ ពិចារណាពីកាតព្វកិច្ចអន្តរជាតិ កាលៈទេសៈ ក្នុងប្រទេស និងច្បាប់ជាតិពាក់ព័ន្ធ ជាមួយនិងការកត់សម្គាល់ថា មហាសន្និបាតអង្គការសហប្រជាជាតិ បានអនុម័តលើសេចក្តីប្រកាសរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពីសិទ្ធិ ជនជាតិដើមភាគតិច
- ឃ. ការចូលរួមដោយពេញលេញ និងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពរបស់អង្គការពាក់ព័ន្ធ ជាពិសេស ជនជាតិដើមភាគតិច និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន ក្នុងសកម្មភាពនានា ដែលត្រូវបានលើកឡើងក្នុងកថាខណ្ឌ ៧០ និង ៧២ នៃសេចក្តី សម្រេចនេះ

15. សេចក្តីសម្រេចលេខ ១/CP.១៦ ឧបសម្ព័ន្ធទី ១ កថាខណ្ឌទី ២ របស់ UNFCCC។

ង. សកម្មភាពមានសង្គតិភាពជាមួយនឹងការអភិរក្សព្រៃធម្មជាតិ និងជីវចម្រុះ ដោយធានាថា សកម្មភាពត្រូវបានលើកឡើងក្នុងកថាខណ្ឌ ៧០ នៃសេចក្តីសម្រេចនេះ មិនត្រូវបានប្រើប្រាស់ ដើម្បីបម្លែងព្រៃធម្មជាតិនោះឡើយ ប៉ុន្តែត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីលើកទឹកចិត្តឱ្យមានការការពារ និងអភិរក្សព្រៃធម្មជាតិ និងសេវាប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីនៃព្រៃធម្មជាតិទាំងនេះ ព្រមទាំងលើកកម្ពស់ផលប្រយោជន៍សង្គម និងបរិស្ថានដទៃទៀត

ច. សកម្មភាព ដើម្បីឆ្លើយតបចំពោះហានិភ័យនៃការប្តូរត្រឡប់ទៅរកស្ថានភាពដើមវិញ (reversals)

ឆ. សកម្មភាពដើម្បីកាត់បន្ថយការផ្លាស់ប្តូរទីតាំងនៃការបញ្ចេញខ្សែស្ម័គ្រ (displacement of emissions)

ប្រទេសកម្ពុជា ក្នុងនាមជាភាគីនៃ UNFCCC និងស្របតាមលក្ខខណ្ឌកំណត់ដោយ UNFCCC បានឯកភាព៖

- អនុវត្តសកម្មភាពរដ្ឋបូក ស្របតាមគោលការណ៍ស្តីពីប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពទីក្រុងកាន់គុន
- បង្កើតប្រព័ន្ធផ្តល់ព័ត៌មាន ដើម្បីបញ្ជាក់ថាប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពទីក្រុងកាន់គុន ត្រូវបានគោរពនិងដោះស្រាយ
- ផ្តល់ព័ត៌មានសង្ខេបអំពីរបៀបឆ្លើយតប និងគោរពតាមគោលការណ៍ស្តីពីប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពទីក្រុងកាន់គុន

ផែនការសកម្មភាព និងថវិកានេះ ត្រូវបានវាយតម្លៃធៀបនឹងគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពកាន់គុន។ ការវាយតម្លៃបឋមលើហានិភ័យសង្គម និងបរិស្ថាន ដែលអាចកើតមានឡើងពីការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពនិងថវិកានិងវិធានការកាត់បន្ថយហានិភ័យទាំងនេះមានបង្ហាញក្នុងឧបសម្ព័ន្ធទី ៣ មុនពេលចាប់ផ្តើមអនុវត្តគោលនយោបាយនិងវិធានការដាក់លាក់នានានៅមូលដ្ឋាន ការវាយតម្លៃលើហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមនឹងត្រូវអនុវត្ត។ លទ្ធផលដែលរកឃើញពីការវាយតម្លៃនេះ នឹងត្រូវប្រើប្រាស់សម្រាប់ធ្វើការកែសម្រួលក្របខ័ណ្ឌគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងសង្គម (ESMF) និងរៀបចំផែនការគ្រប់គ្រងពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីឆ្លើយតបចំពោះផលប៉ះពាល់ទាំងនេះ។ ការអនុវត្តផែនការទាំងនេះនឹងត្រូវបានកត់ត្រាទុកក្នុងប្រព័ន្ធទិន្នន័យព័ត៌មានធានាសុវត្ថិភាពរដ្ឋបូកជាតិ ដែលនឹងរួមចំណែកដល់ការរៀបចំរបាយការណ៍សង្ខេបស្តីពីប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពរដ្ឋបូកនាពេលអនាគត។

ឧបសម្ព័ន្ធ

ឧបសម្ព័ន្ធ១៖ អាណត្តិការងារនិងសមាសភាពស្ថាប័នដែលទទួលខុសត្រូវលើការអនុវត្តជម្លោះ

ស្ថាប័ន	អាណត្តិការងារ តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវ	សមាសភាព
ក្រសួងបរិស្ថាន	ទទួលខុសត្រូវរួមលើការអនុវត្តជម្លោះ	រដ្ឋមន្ត្រី
ក្រុមការងារជម្លោះជាតិ	ការសម្រេចចិត្តនៅកម្រិតយុទ្ធសាស្ត្រនិងការសម្រេចចិត្តអំពីហិរញ្ញវត្ថុ	<ul style="list-style-type: none"> ប្រធាន៖ ក.ជ.អ.ច អនុប្រធាន៖ អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារនិងអភិរក្ស ធម្មជាតិ, រដ្ឋបាលព្រៃឈើ និងរដ្ឋបាលជលផល ក.ជ.អ.ច, ក្រសួងបរិស្ថាន ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ ក្រសួងមហាផ្ទៃ ក្រសួងរ៉ែនិងថាមពល ក្រសួងការពារជាតិ និងក្រសួងផែនការ
លេខាធិការដ្ឋានជម្លោះ	<p>សម្របសម្រួលប្រតិបត្តិការនិងតួអង្គពាក់ព័ន្ធនានា ក្នុងអនុវត្តជម្លោះ</p> <ul style="list-style-type: none"> ផ្តល់ការគាំទ្រដល់ក្រុមការងារជម្លោះជាតិ ធានាការសម្របសម្រួលជាមួយនិងដៃគូអនុវត្តន៍ អនុវត្តផែនការការពារដែលត្រូវបានអនុម័តដោយក្រុមការងារ REDD+ រៀបចំធនធាន និងសម្របសម្រួលការគាំទ្របច្ចេកទេសពីរដ្ឋាភិបាល ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល គ្រឹះស្ថានសិក្សា និងតួអង្គពាក់ព័ន្ធដទៃទៀត 	<ul style="list-style-type: none"> ប្រធាន៖ ក្រសួងបរិស្ថាន មន្ត្រីបច្ចេកទេសជម្លោះ មន្ត្រីហិរញ្ញវត្ថុ និងរដ្ឋបាល
អង្គភាព/ផ្នែកគោលនយោបាយជម្លោះ	<p>សម្របសម្រួលនិងប្រតិបត្តិការ ការអនុវត្តជម្លោះ នៅថ្នាក់ជាតិនិងថ្នាក់ក្រោមជាតិ</p> <ul style="list-style-type: none"> គាំទ្រដល់ការសម្របសម្រួលអន្តរវិស័យដើម្បីបញ្ឈប់ជម្លោះ ទៅក្នុងអាទិភាពអភិវឌ្ឍន៍សកម្មជា សម្របសម្រួលតួអង្គពាក់ព័ន្ធ វិស័យនិងដៃគូអនុវត្តន៍នានានៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ចូលរួមក្នុងការរៀបចំនិយមន័យនិងសម្រាប់អនុវត្តន៍ផែនការកម្មភាពនិងថវិកា និងការសម្រេចគោលដៅជម្លោះ ដាក់ចេញនូវគោលការណ៍ណែនាំលម្អិតពាក់ព័ន្ធនឹងប្រព័ន្ធចុះបញ្ជីគម្រោងជម្លោះ រក្សា និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពប្រព័ន្ធចុះបញ្ជីគម្រោងជម្លោះ បូកជាប្រចាំ ធ្វើការវាយតម្លៃលើគម្រោងជម្លោះ ដែលលើស្មើសុំការឯកភាពពីរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដើម្បីចូលរួមក្នុងយន្តការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញ ឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ ធានាថាគម្រោងជម្លោះ អនុវត្តតាមក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្តសម្រាប់គ្រប់គ្រងការអនុវត្តគម្រោងជម្លោះនៅកម្ពុជា ធានាឱ្យមានការបង្កើតគម្រោងជម្លោះ ឱ្យស្របតាមយុទ្ធសាស្ត្រជម្លោះជាតិ និងខ្លឹមសារបច្ចេកទេសនៃក្របខ័ណ្ឌ Warsaw ស្តីពីជម្លោះ ផ្តល់ការឯកភាពនៅកម្រិតបច្ចេកទេសលើសំណើគម្រោងជម្លោះដែលត្រូវអនុម័តដោយក្រុមការងារជម្លោះ ធានាឱ្យមានការចុះបញ្ជីគម្រោងជម្លោះ ឱ្យបានសម្របទៅក្នុងប្រព័ន្ធចុះបញ្ជីគម្រោងជម្លោះជាតិ ពិនិត្យតាមដានការអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត ក្នុងពេលអនុវត្តគម្រោងជម្លោះ ដូចជា ប្រព័ន្ធបែងចែកផលប្រយោជន៍ជាដើម 	<ul style="list-style-type: none"> មន្ត្រីបច្ចេកទេសជម្លោះ

ស្ថាប័ន	អាណត្តិការងារ តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវ	សមាសភាព
	<ul style="list-style-type: none"> ដាក់ចេញនូវលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត និងគោលការណ៍ណែនាំពាក់ព័ន្ធនឹងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ សំណុំទិន្នន័យ វិធីសាស្ត្រ និងឧបករណ៍ដែលត្រូវប្រើប្រាស់ដោយគម្រោងរដ្ឋបូក សម្រាប់យន្តការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័ននានា និងសម្របសម្រួលគណនេយ្យកាបូន នៅតាមវិស័យ និងនៅកម្រិតផ្សេងៗគ្នា ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពទៀងទាត់លើការវិភាគបុព្វហេតុនៃការបាត់បង់ព្រៃឈើនិងការរចម្រើនព្រៃឈើ និងគោលនយោបាយនិងវិធានការរដ្ឋបូកដែលពាក់ព័ន្ធ ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពនិងកែសម្រួលយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ និងផែនការសកម្មភាពនិងវិនិយោគ រាយការណ៍ទៅកាន់អាជ្ញាធរជាតិដែលទទួលបន្ទុកយន្តការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់នៅកម្ពុជា (គ.ជ.អ.ច) ស្តីពីស្ថានភាពនៃការអនុវត្តរដ្ឋបូក និងអនុវត្តតាមកាតព្វកិច្ចការណ៍ជាអន្តរជាតិដែលពាក់ព័ន្ធនៅតាមការប្តេជ្ញាចិត្តនៅកម្រិតជាតិ និងអន្តរជាតិ 	
<p>អង្គការ/ផ្នែក MRV</p>	<p>ពិនិត្យតាមដាននិងវាយតម្លៃ ធនធានព្រៃឈើនិងរៀបចំរបាយការណ៍ពាក់ព័ន្ធនិងរដ្ឋបូក ដើម្បីដាក់ជូន UNFCCC</p> <ul style="list-style-type: none"> វាស់វែង ពិនិត្យតាមដាននិងវាយតម្លៃអំពីការប្រើប្រាស់ដី/ការប្រែប្រួលការប្រើប្រាស់ដី និងការវាយតម្លៃលើ AD វាស់វែង ពិនិត្យតាមដាននិងវាយតម្លៃកាលកំណត់អំពីស្តុកកាបូនព្រៃឈើ និងការវាយតម្លៃលើ EF ធ្វើសុខដុមនីយកម្មវិធីសាស្ត្រវាស់វែង AD និង EF ជាមួយនឹងគម្រោងរដ្ឋបូក ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព FRL ជាប្រចាំនិងទាន់ពេលវេលា ផ្តល់ការវិភាគបច្ចេកទេសអំពីការលេចធ្លាយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ដែលអាចកើតមានឡើង និងការរាប់ការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នត្រួតគ្នា នៅតាមគម្រោងរដ្ឋបូក គាំទ្រដល់ការវិភាគបុព្វហេតុនៃការបាត់បង់ព្រៃឈើ និងការរចម្រើនព្រៃឈើដោយផ្ទាល់ រាយការណ៍អំពីស្តុកឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់សម្រាប់វិស័យ LULUCF ជាប្រចាំនិងទាន់ពេលវេលា គ្រប់គ្រងនិងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព web-portal នៃប្រព័ន្ធ NFMS និង ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងព័ត៌មានបរិស្ថានប្រទេសកម្ពុជា(CEMIS). 	<ul style="list-style-type: none"> មន្ត្រីឯកទេសបច្ចេកទេសខាងផ្នែកសេវាកម្មព័ត៌មានកូម៉ូស៊ីសាស្ត្រ និងស្រាវជ្រាវ មន្ត្រីឯកទេសបច្ចេកទេសខាងសន្និធិ (សារពើភ័ណ្ណ) ព្រៃឈើ
<p>អង្គការ/ផ្នែកប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាព</p>	<p>ធានាឱ្យមានការដោះស្រាយនិងគោរពតាមគោលការណ៍ស្តីពីការធានាសុវត្ថិភាពកាន់តួន ក្នុងអំឡុងពេលនៃការអនុវត្តរដ្ឋបូក និងរៀបចំរបាយការណ៍ដែលពាក់ព័ន្ធនិងរដ្ឋបូក ដើម្បីដាក់ជូន UNFCCC</p> <ul style="list-style-type: none"> សម្របសម្រួលការវាយតម្លៃហានិភ័យបរិស្ថាននិងសង្គមលើគោលនយោបាយនិងវិធានរដ្ឋបូក ជាមួយនឹងដៃគូអនុវត្តន៍ ធានាឱ្យមានការអនុវត្តតាមក្របខ័ណ្ឌគ្រប់គ្រងបរិស្ថាននិងសង្គមឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ក្នុងអំឡុងពេលនៃការអនុវត្តរដ្ឋបូក ធានាឱ្យមានយន្តការដោះស្រាយបណ្តឹងដែលពាក់ព័ន្ធនឹងរដ្ឋបូក និងភាពសមស្របនិងដំណើរការនៃយន្តការនេះ សម្របសម្រួលការប្រមូលព័ត៌មានដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការធានាសុវត្ថិភាពរដ្ឋបូកតាមរយៈប្រព័ន្ធ SIS ចងក្រងនិងវិភាគព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងការធានាសុវត្ថិភាពរដ្ឋបូក តាមរយៈ SIS រៀបចំសេចក្តីព្រាងរបាយការណ៍សង្ខេបស្តីពីប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពរដ្ឋបូក (SoI) ឱ្យបានទៀងទាត់ និងទាន់ពេលវេលា ផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងការធានាសុវត្ថិភាពរដ្ឋបូក តាមរយៈមធ្យោបាយសមស្រប គ្រប់គ្រង និងថែទាំប្រព័ន្ធ SIS (ដូចជាគោលទំព័រ និងប្រព័ន្ធទិន្នន័យស្តីពីប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពជាដើម) កសាងសមត្ថភាព និងពង្រឹងសមត្ថភាពស្តីពី SIS និងបញ្ហាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការធានាសុវត្ថិភាពដទៃទៀតដល់អង្គការពាក់ព័ន្ធ 	<p>មន្ត្រីឯកទេសបច្ចេកទេសផ្នែកប្រព័ន្ធធានាសុវត្ថិភាពសង្គម និងបរិស្ថាន</p>

ស្ថាប័ន	អាណត្តិការងារ តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវ	សមាសភាព
<p>អង្គការផ្នែកពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ</p>	<p>ពិនិត្យតាមដានវឌ្ឍនភាពក្នុងការអនុវត្តផែនការសកម្មភាព និងសកម្មភាព</p> <ul style="list-style-type: none"> • ធានាឱ្យមានការបង្កើតគម្រោងដេបូក និងការរៀបចំរបាយការណ៍របស់គម្រោងទាំងនេះឱ្យមានលក្ខណៈស្របគ្នាជាមួយនឹងក្របខ័ណ្ឌ លទ្ធផលនៃផែនការសកម្មភាពថវិកាយុទ្ធសាស្ត្រដេបូកជាតិ • ប្រមូល ចងក្រង និងវិភាគទិន្នន័យ និងមធ្យោបាយផ្សេងៗទៀត ដើម្បីបំពេញក្របខ័ណ្ឌលទ្ធផលនៃផែនការសកម្មភាព និងថវិកាយុទ្ធសាស្ត្រដេបូក • រៀបចំ ដំណើរការ និងថែទាំប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងទិន្នន័យ និងព័ត៌មានដេបូក • ធានាឱ្យមានការរៀបចំរបាយការណ៍ស្តីពីវឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្តផែនការសកម្មភាព និងថវិកា របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ របាយការណ៍សង្ខេបប្រចាំឆមាស របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ផ្នែកនានាពាក់ព័ន្ធនឹង NC & BUR ក៏ដូចជាការវាយតម្លៃពាក់កណ្តាលអាណត្តិ និងការវាយតម្លៃចុងក្រោយ • វិភាគលើព័ត៌មាន ប្រមូលចងក្រងមេរៀនដែលទទួលបាន ព្រមទាំងការអនុវត្តល្អៗ និងលើកជាអនុសាសន៍សម្រាប់កែលម្អទ្រឹស្តីបរិយ័ត្តកម្មដេបូក និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពយុទ្ធសាស្ត្រដេបូកជាតិ និងផែនការសកម្មភាព និងថវិកា • រចនា ថែទាំ និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពជាប្រចាំនូវប្រព័ន្ធប្រភពដែលបង្ហាញពីដំណើរការ និងវឌ្ឍនភាពនៃការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ 	<p>មន្ត្រីឯកទេសបច្ចេកទេសពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ</p>
<p>យន្តការហិរញ្ញវត្ថុ</p>	<p>ជំរុញ គ្រប់គ្រង និងឆ្លើយតបប្រឆាំងនឹងការប្រកួតប្រជែង ពីប្រភពនានា ដើម្បីគាំទ្រដល់ការសម្របសម្រួល និងការអនុវត្តដេបូក</p> <ul style="list-style-type: none"> • គ្រប់គ្រង និងឆ្លើយតបលើផែនការចាំបាច់ ដើម្បីសម្រេចចិត្តស្វ័យ បេសកកម្ម និងគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រដេបូកជាតិ • ផ្តល់ថវិកាគាំទ្រដល់ការអនុវត្តផែនការសកម្មភាព និងថវិកាយុទ្ធសាស្ត្រដេបូកជាតិ តាមរយៈការកសាងភាពជាដៃគូ ជាមួយនិងដៃគូអនុវត្តន៍ ដើម្បីសម្រេចទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រ យុទ្ធសាស្ត្រ គោលនយោបាយ និងវិធានការនានានៃយុទ្ធសាស្ត្រដេបូកជាតិនៅគ្រប់កម្រិតភូមិសាស្ត្រ (ថ្នាក់ជាតិ ថ្នាក់ខេត្ត ថ្នាក់ស្រុក និងថ្នាក់គម្រោង) • គាំទ្រដល់ចំណាយប្រតិបត្តិការសម្រាប់អនុវត្តដេបូក (អភិបាលកិច្ច និងការសម្របសម្រួលដេបូក) (ឧទាហរណ៍ ប្រតិបត្តិការរបស់ក្រុមការងារដេបូកលេខាធិការដ្ឋានដេបូក ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់ NFMS ការពិនិត្យតាមដាន និងវាយតម្លៃ និងប្រព័ន្ធព័ត៌មានធានាសុវត្ថិភាពដេបូក) • ធានាគុណភាពយុទ្ធភាព និងគម្លាតនៃការរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុស្តីពីការអនុវត្តដេបូក • គាំទ្រដល់កំណែទម្រង់ដែលចាំបាច់ និងកិច្ចពិគ្រោះយោបល់កម្រិតគោលនយោបាយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តដេបូក 	<p>ប្រធាន៖ MOE មន្ត្រីឯកទេសបច្ចេកទេសហិរញ្ញវត្ថុ</p>
<p>ក្រុមប្រឹក្សាយោបល់</p>	<p>ផ្តល់នូវវេទិកា ដើម្បីឱ្យអង្គការពាក់ព័ន្ធទាំងអស់លើកឡើងពីទស្សនៈយល់ឃើញរបស់ពួកគេ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តដេបូក</p> <ul style="list-style-type: none"> • ចូលរួមក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តតាមរយៈតំណាងរបស់ខ្លួន ដែលចូលរួមក្នុងកិច្ចប្រជុំនានារបស់ក្រុមការងារដេបូក • ផ្តល់ធាតុចូល និងយោបល់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរក្នុងការរៀបចំ និងអនុវត្តគោលនយោបាយដេបូក • សម្របសម្រួលការចុះផ្សព្វផ្សាយតាមសហគមន៍ ដើម្បីបង្កើនការយល់ដឹងអំពីដេបូក • ធានា និងអនុវត្តតាមស្តង់ដារកម្រិតខ្ពស់ នៃការលើកកម្ពស់ការចូលរួមរបស់គូអង្គពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងយន្តការដេបូក • ផ្តល់នូវវេទិកាដែលអង្គការសង្គមស៊ីវិល អាចទាមទារមតិគ្រឿងផ្សេងៗ / ការឆ្លើយតបពីរដ្ឋាភិបាល ជុំវិញយោបល់របស់ពួកគេ (ថាតើយោបល់ទាំងនោះត្រូវបានទទួលយក ឬមិនត្រូវបានទទួលយក បានអនុវត្តតាមសំណូមពរនានាដែរឬទេ ។ល។) 	<p>តំណាងក្រុមយេនឌ័រ សហគមន៍ព្រៃឈើ សហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ សហគមន៍នេសាទ ជនជាតិដើមភាគតិច អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការសង្គមស៊ីវិល វិស័យឯកជន និងគ្រឹះស្ថានសិក្សា</p>

ស្ថាប័ន	អាណត្តិការងារ តួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវ	សមាសភាព
ក្រុមយេនឌ័រ	<p>លើកកម្ពស់ឱ្យមានការចូលរួមសកម្មពីស្ត្រីនៅក្នុងការរៀបចំ និងការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្របដបូកជាតិ</p> <ul style="list-style-type: none"> បង្កើនការយល់ដឹងអំពីបញ្ហាយេនឌ័រ និងពង្រឹងភាពអង់អាចដល់ស្ត្រីពាក់ព័ន្ធនឹងបដបូក ផ្តល់មតិគ្រឿងបដបូក ដើម្បីបញ្ចូលការព្រួយបារម្ភខាងយេនឌ័រទៅក្នុងការរៀបចំគោលនយោបាយ 	<p>តំណាងក្រសួងកិច្ចការនារី រដ្ឋបាលព្រៃឈើ រដ្ឋបាលជលផល និងអគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាល ការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ</p>
រដ្ឋបាលខេត្ត/ស្រុក	<p>ការសម្រេចចិត្តអំពីយុទ្ធសាស្ត្រហិរញ្ញវត្ថុ និងការសម្របសម្រួលសម្រាប់ការអនុវត្តបដបូក នៅថ្នាក់ខេត្ត/ស្រុក</p> <ul style="list-style-type: none"> រៀបចំ និងអនុវត្តផែនការការងារ ធានាឱ្យមានការសម្របសម្រួលជាមួយនឹងផែនការអនុវត្ត ធានាឱ្យមានការរៀបចំរបាយការណ៍ជាប្រចាំអំពីវឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្តបដបូក 	<p>គណៈអភិបាលខេត្ត/ស្រុក និងតំណាងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល អង្គការសង្គមស៊ីវិល និងវិស័យឯកជន</p>
ដៃគូអនុវត្ត	<p>អនុវត្តគោលនយោបាយ និងវិធានការបដបូក និងរៀបចំរបាយការណ៍ស្តីពីវឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្តបដបូក</p>	<p>តំណាងដៃគូអនុវត្ត</p>
គម្រោងបដបូក	<p>ការសម្រេចចិត្តអំពីយុទ្ធសាស្ត្រហិរញ្ញវត្ថុ និងការសម្របសម្រួលសម្រាប់ការអនុវត្តបដបូក នៅថ្នាក់ខេត្ត/ស្រុក</p> <ul style="list-style-type: none"> រៀបចំ និងអនុវត្តផែនការការងារ ធានាឱ្យមានការសម្របសម្រួលជាមួយនឹងផែនការអនុវត្ត ធានាឱ្យមានការរៀបចំរបាយការណ៍ជាប្រចាំអំពីវឌ្ឍនភាពនៃការអនុវត្តបដបូក 	<p>ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលគម្រោង</p>

ឧបសម្ព័ន្ធទី២៖ ក្របខ័ណ្ឌលទ្ធផល

សកម្មភាព (PaM)	លទ្ធផលរំពឹងទុក (ToC) Expectation	ស្ថិតិសាស្ត្រ / សំនុំវាយតម្លៃ (Indicator / evaluation question)	មធ្យោបាយវាស់វែង (Verification Mean)	ទិន្នន័យដើមគ្រឹះ (Baseline)	ប្រភព (Source)	ទិសដៅ (2030)	ភាពញឹកញាប់ (Frequency)	អង្គការ / ស្ថាប័ន (Entity)
គោលបំណងបដបូក								
ទាំងអស់	កាត់បន្ថយការបាត់បង់និងធារិយព្រៃឈើឱ្យបាន 1.8% នៅត្រឹមឆ្នាំ 2030 ធៀបនឹងកម្រិតយោងព្រៃឈើជាតិឆ្នាំ 2010 - 2018	អត្រានៃការបាត់បង់ព្រៃឈើ	របាយការណ៍វាស់វែង រាយការណ៍ និងផ្ទៀងផ្ទាត់, គេហទំព័រ ប្រព័ន្ធពិនិត្យតាមដានព្រៃឈើជាតិ (MRV report, NFMS web portal)	2.6 % (អត្រាមធ្យម ប្រចាំឆ្នាំនៃការបាត់បង់ព្រៃឈើ 2010-2018)	កម្រិតបញ្ចេញយោង ព្រៃឈើ និងយុទ្ធសាស្ត្របដបូកជាតិ (FREL & NRS)	1.8% ឬ តិចជាង	ប្រចាំឆ្នាំ (Annual)	ក្រុមបច្ចេកទេសវាស់វែង រាយការណ៍ និងផ្ទៀងផ្ទាត់ (MRV team)
1.1.3, 1.4.2, 1.5.2, 1.5.3, 2.1.1, 2.3.1, 2.3.2, 2.4.2, 2.5.6	កាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ពីព្រៃឈើ ៥០% នៅឆ្នាំ២០៣០	ការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ និងការកាត់បន្ថយការបញ្ចេញឧស្ម័នផ្ទះកញ្ចក់ប្រចាំឆ្នាំ	របាយការណ៍វាស់វែង រាយការណ៍ និងផ្ទៀងផ្ទាត់ និងគេហទំព័រប្រព័ន្ធពិនិត្យតាមដានព្រៃឈើជាតិ	៦០.២ លានតោន tCO2e (NDC 2020)	NDC2020	៣១ លានតោន tCO2e ត្រឹមឆ្នាំ 2030 (ជាមធ្យម ២១លានតោន tCO2e /ឆ្នាំ ពីឆ្នាំ២០២០ ដល់២០៣០)	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រុមបច្ចេកទេសវាស់វែង រាយការណ៍ និងផ្ទៀងផ្ទាត់

សកម្មភាព (PaM)	លទ្ធផល រំពឹងទុក Expectation (ToC)	ស្ថិតានាវា / សំណួរ វាយតម្លៃ Indicator / evaluation question	មធ្យោបាយ វាស់វែង (Verification Mean)	ទិន្នន័យ ដើមគ្រា (Baseline)	ប្រភព (Source)	ទិសដៅ (2030)	ភាព ញឹកញាប់ (Frequency)	អង្គការ / ស្ថាប័ន (Entity)
លទ្ធផលរយៈពេលវែង								
1.1.1, 1.1.2	ការអភិរក្សព្រៃឈើ ធម្មជាតិ ដែល នៅសល់ និងការបង្កើន ស្តុកកាបូន ព្រៃឈើ	% នៃផ្ទៃដីស្ថិត ក្រោមការ ការពារធម្មជាតិ	របាយការណ៍ រីកចម្រើន ក្រសួងបរិស្ថាន/ អគ្គនាយកដ្ឋាន រដ្ឋបាលការពារ និង អភិរក្សធម្មជាតិ	41%	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ជាតិ គ្រប់គ្រង តំបន់ការពារ ធម្មជាតិ (NPASMP)	50% ? ?	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងបរិស្ថាន
1.2.1, 2.1.1		% នៃផ្ទៃដីស្ថិត ក្រោមការ អភិរក្ស ផលជល ទឹកសាប	ស្ថិតានាវាតាមដាន ASDP /SPF និងរបាយការណ៍ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	??	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ សម្រាប់ គ្រប់គ្រង និងអភិរក្ស ផលជល (SPFCM)	17% ត្រឹម ឆ្នាំ 2028	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ
1.2.1, 2.1.1		% នៃផ្ទៃដីស្ថិត ក្រោមការ អភិរក្ស ផលជល តំបន់ឆ្នេរ និងសមុទ្រ	ស្ថិតានាវាតាមដាន FIA/SPF /ASDP និងរបាយការណ៍ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍	??	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ សម្រាប់ គ្រប់គ្រង និងអភិរក្ស ផលជល	10% ត្រឹម ឆ្នាំ 2028	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ
2.1.1, 2.1.2, 2.6.1, 2.6.5	ពង្រឹងជីវភាព រស់នៅ នៅមូលដ្ឋាន ឱ្យមាននិរន្តរភាព តាមរយៈ ការផ្តល់អំណាច ដល់សហគមន៍	# គោលដៅ សហគមន៍ តំបន់ ការពារ ធម្មជាតិ សម្រាប់ ការបង្កើន ជីវភាពរស់នៅ	របាយការណ៍ រីកចម្រើន ក្រសួងបរិស្ថាន / អគ្គនាយកដ្ឋាន សហគមន៍មូលដ្ឋាន	15	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ជាតិ ស្តីពី គ្រប់គ្រង តំបន់ការពារ ធម្មជាតិ	75% នៃ សហគមន៍ តំបន់ការពារ ធម្មជាតិ	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងបរិស្ថាន
		# សហគមន៍ ព្រៃឈើ បានដាំ ស្មៅព្រៃឈើ និងបង្កើត ព្រៃឈើ ឡើងវិញ ដើម្បីបង្កើន ជីវភាពរស់នៅ	របាយការណ៍ រីកចម្រើន ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ	??	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ស្តីពី ព្រៃផ្តល់ផល (PFSP), A20	2,400 ha	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ
1.2.1, 2.1.1		% សហគមន៍ នេសាទ ស្ថិត ក្រោមការ គ្រប់គ្រង ជីវធម៌	របាយការណ៍ ពិនិត្យតាមដាន FIA/FIAC, របាយការណ៍ ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ការវាយតម្លៃ កម្រិត/ទិន្នន័យ ដើមគ្រា	??	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ គ្រប់គ្រង សហគមន៍ នេសាទ	90% នៃ សហគមន៍ នេសាទ	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ

សកម្មភាព (PaM)	លទ្ធផល រំពឹងទុក (ToC)	សូចនាករ / សំណួរ វាយតម្លៃ Indicator / evaluation question	មធ្យោបាយ វាស់វែង (Verification Mean)	ទិន្នន័យ ដើមគ្រោ (Baseline)	ប្រភព (Source)	ទិសដៅ (2030)	ភាព ញឹកញាប់ (Frequency)	អង្គការ / ស្ថាប័ន (Entity)
		# ត្រូវចូលរួម ក្នុងសកម្មភាព រដ្ឋបូក	ប្រព័ន្ធព័ត៌មាន ធានាសុវត្ថិភាព	??	សូចនាករ ប្រព័ន្ធព័ត៌មាន ធានាសុវត្ថិភាព	??	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រុមការងារ រដ្ឋបូកជាតិ (RTF)
3.1.2, 3.3.1, 3.3.3	អនុវត្តរដ្ឋបូក តាមរយៈការ សម្របសម្រួល អន្តរាគមន៍ និងមានការ ចូលរួម ពីអ្នកពាក់ព័ន្ធ	# គោល នយោបាយ សាធារណៈ ពាក់ព័ន្ធ នឹងរដ្ឋបូក	គោលនយោបាយ និងក្របខណ្ឌការងារ ដើម្បីពិនិត្យឱ្យ ដឹងថាមានការ រួមបញ្ចូល បញ្ហាព្រៃឈើ	??	សំណូមពរ	100% នៃគោល នយោបាយ សាធារណៈ ពាក់ព័ន្ធ នឹងរដ្ឋបូក	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រុមការងារ រដ្ឋបូកជាតិ
3.1.1	ថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ ក្រោមជាតិ	# កិច្ចប្រជុំ ក្រុមការងារ អន្តរក្រសួង នៃ ក.ច.អ.ជ	កំណត់ហេតុ របាយការណ៍ សង្ខេបនៃកិច្ចប្រជុំ	0	សំណូមពរ	??	ប្រចាំត្រីមាស	ក្រុមការងារ រដ្ឋបូកជាតិ
លទ្ធផលរយៈពេលមធ្យម								
1.2.1	បានបញ្ជាក់ ច្បាស់លាស់ សិទ្ធិកាន់កាប់ ដីព្រៃឈើ	# កិច្ចប្រជុំនៃ ព្រំប្រទល់ ដីព្រៃឈើ	របាយការណ៍ រីកចម្រើនក្រសួង	0 km នៃដីព្រៃឈើ បានកំណត់ ព្រំប្រទល់	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ស្តីពីព្រៃឈើ ផល ឧបសម្ព័ន្ធ 10.2	750 km នៃ ព្រំប្រទល់សម្ប ទានដីសេដ្ឋកិច្ច និង សហគមន៍ ព្រៃឈើ បាន កំណត់	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ
		# ព្រំប្រទល់ តំបន់ការពារ ធម្មជាតិ បាន កំណត់ និងចុះ បញ្ជី	របាយការណ៍ រីកចម្រើនក្រសួង	7 ព្រំប្រទល់ តំបន់ការពារ បានកំណត់ និងចុះបញ្ជី	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ជាតិគ្រប់គ្រង តំបន់ ការពារ ធម្មជាតិ និងផែនការ សកម្មភាព (AP)	100% ព្រំប្រទល់ តំបន់ការពារ ធម្មជាតិ បានកំណត់ និងចុះបញ្ជី	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងបរិស្ថាន
		# របៀងអភិរក្ស ដីចម្រុះបាន កំណត់ ព្រំប្រទល់ និងចុះបញ្ជី	របាយការណ៍ រីកចម្រើនក្រសួង	0 របៀងអភិរក្ស ដីចម្រុះបាន កំណត់ ព្រំប្រទល់ និងចុះបញ្ជី	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ជាតិ គ្រប់គ្រង តំបន់ ការពារ ធម្មជាតិ និង ផែនការ សកម្មភាព	100% BBC ព្រំប្រទល់ តំបន់ BBC បានកំណត់ និងចុះបញ្ជី	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងបរិស្ថាន
1.1.4	បានបញ្ជៀស ទំនាស់ ឬ បាន ដោះស្រាយ	# កិច្ចប្រជុំ គណកម្មាធិការ ដោះស្រាយ ទំនាស់	កំណត់ហេតុ របាយការណ៍ សង្ខេបនៃកិច្ចប្រជុំ	0	សំណូមពរ	??	ប្រចាំត្រីមាស	ក្រសួងបរិស្ថាន

សកម្មភាព (PaM)	លទ្ធផល រំពឹងទុក Expectation (ToC)	សូចនាករ / សំណួរ វាយតម្លៃ Indicator / evaluation question	មធ្យោបាយ វាស់វែង (Verification Mean)	ទិន្នន័យ ដើមគ្រា (Baseline)	ប្រភព (Source)	ទិសដៅ (2030)	ភាព ញឹកញាប់ (Frequency)	អង្គការ / ស្ថាប័ន (Entity)
1.3.1	ការពង្រឹង អនុវត្តច្បាប់ ព្រៃឈើមាន ភាពប្រសើរឡើង	# ឧទ្យានរុក្ខជាតិ បណ្តុះបណ្តាល ស្តីពីការពង្រឹង ការអនុវត្តច្បាប់	បញ្ជីឈ្មោះ អ្នកចូលរួម	300 ឧទ្យានរុក្ខ	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ជាតិ គ្រប់គ្រង តំបន់ ការពារ ធម្មជាតិ	ឧទ្យានរុក្ខ ទាំងអស់ បាន បណ្តុះបណ្តាល	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងបរិស្ថាន
1.3.1		# ក្រុមពង្រឹងការ អនុវត្តច្បាប់បាន បណ្តុះបណ្តាល និងបានផ្តល់ សម្ភារៈ នៅក្នុង រដ្ឋបាលព្រៃឈើ	បញ្ជីឈ្មោះ អ្នកចូលរួម	0 ក្រុមពង្រឹង ការអនុវត្ត ច្បាប់បាន បណ្តុះបណ្តាល និងផ្តល់សម្ភារៈ នៅក្នុងរដ្ឋបាល ព្រៃឈើ	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ស្តីពីព្រៃ ផ្តល់ផល	ក្រុមពង្រឹង ការអនុវត្តច្បាប់ រដ្ឋបាល ព្រៃឈើ ៥ក្រុម បាន បណ្តុះបណ្តាល និងផ្តល់ ឧបករណ៍	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ
1.3.2		# វគ្គ បណ្តុះបណ្តាល អាជ្ញាធរ មូលដ្ឋាន និងសហគមន៍ ជនបទ ស្តីពី ច្បាប់និង បទប្បញ្ញត្តិ ស្តីពីព្រៃឈើ និង សិទ្ធ/ ការទទួល ខុសត្រូវក្នុង ការប្រើប្រាស់ ព្រៃឈើ	របាយការណ៍ កម្មវិធី	0 វគ្គបណ្តុះ បណ្តាល	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ស្តីពីព្រៃ ផ្តល់ផល	បាន បណ្តុះបណ្តាល ចំនួន ៥លើក	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ
ទាំងអស់	ដាន/ស្លាកស្នាម ព្រៃឈើ ដែលបាន បាត់បង់	# ហិកតា ព្រៃឈើ បានបាត់បង់	របាយការណ៍ MRV, របាយការណ៍ រីកចម្រើន ប្រព័ន្ធពិនិត្យ តាមដាន ព្រៃឈើជាតិ	??	សំណូមពរ	??	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រុម បច្ចេកទេស MRV
2.2.2	បានកែលម្អ ប្រព័ន្ធពិនិត្យ តាមដាន របស់វិស័យ	តើប្រព័ន្ធពិនិត្យ តាមដាន និង ប្រព័ន្ធចុះបញ្ជី គម្រោងដងបូក ដាក់ឱ្យប្រតិបត្តិ ហើយឬនៅ ?	របាយការណ៍ រីកចម្រើនប្រព័ន្ធ ពិនិត្យតាមដាន និង ប្រព័ន្ធចុះបញ្ជី គម្រោងដងបូក	ពុំមានប្រព័ន្ធ ពិនិត្យតាមដាន និង ប្រព័ន្ធចុះបញ្ជី គម្រោងដងបូក	សំណូមពរ	ប្រព័ន្ធពិនិត្យ តាមដាន និង ប្រព័ន្ធចុះបញ្ជី គម្រោងដងបូក	តាមតម្រូវការ	លេខាធិការដ្ឋាន ដងបូក (RTS)

សកម្មភាព (PaM)	លទ្ធផលរំពឹងទុក (ToC) Expectation (ToC)	សូចនាករ / សំណួរវាយតម្លៃ Indicator / evaluation question	មធ្យោបាយវាស់វែង (Verification Mean)	ទិន្នន័យដើមគ្រួសារ (Baseline)	ប្រភព (Source)	ទិសដៅ (2030)	ភាពញឹកញាប់ (Frequency)	អង្គភាព / ស្ថាប័ន (Entity)
2.5.6, 2.5.7	និរន្តរភាពនៃការផ្គត់ផ្គង់ឈើនិងផលិតផលឈើដទៃទៀតកើនឡើង	តើចនាសម្ព័ន្ធវិញ្ញាបនបត្រប្រើប្រាស់ធាតុជាតិបានបង្កើតនិងបំពេញមុខងារហើយឬនៅ?	របាយការណ៍វិភាគចម្រើន	ពុំមាន	ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីព្រៃផ្តល់ផល	មាន 1	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងកសិកម្មរុក្ខាប្រមាញ់និង នេសាទ
1.1.2	ការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើបានតែលម្អ	# តំបន់ការពារធម្មជាតិមានផែនការគ្រប់គ្រង	ផែនការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ កម្មសិទ្ធិដីបានចុះបញ្ជីរបាយការណ៍វិភាគចម្រើន NFMS ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ	3 តំបន់ការពារធម្មជាតិបានបញ្ចប់ផែនការគ្រប់គ្រង	ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ គ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ	75% នៃតំបន់ការពារធម្មជាតិមានផែនការគ្រប់គ្រង	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងបរិស្ថាន
2.1.4, 2.6.6	ឱកាសជីវភាពរស់នៅដែលជួយការពារនិងនាំឱ្យមាននិរន្តរភាពព្រៃឈើបានពង្រីក	# សហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិមានលទ្ធភាពទទួលបានឥណទានខ្នាតតូច	បញ្ជីនៃយន្តការហិរញ្ញវត្ថុ	5 សហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ	ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ	50% នៃសហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិទាំងអស់	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងបរិស្ថាន
3.2.1, 3.2.2, 3.4.1	សមាហរណកម្មមុខងារផែនការប្រើប្រាស់ដី និងការប្រើប្រាស់ដីឱ្យបានជាអតិបរមា	តើនីតិវិធីផ្តល់សម្បទានដី បានពិនិត្យឡើងវិញ និងបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពឬទេ?	បានចុះបញ្ជីដីកម្មសិទ្ធិ	មិនទាន់បានពិនិត្យឡើងវិញ	ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីព្រៃផ្តល់ផល	នីតិវិធីបានពិនិត្យនិងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព	តាមតម្រូវការ	ក្រសួងរៀបចំផែនដីនគរូបនីយកម្មនិង សំណង់
3.2.2		តើផែនការប្រើប្រាស់ដីមាននៅថ្នាក់ជាតិនិងថ្នាក់ក្រោមជាតិឬទេ?	ផែនការប្រើប្រាស់ដី	0 ខេត្ត	សំណូមពរ	24 ខេត្ត	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងរៀបចំផែនដីនគរូបនីយកម្មនិង សំណង់
2.4.1, 2.6.6	ធនធានបានរៀន និង រួមចំណែកសម្រេចគោលបំណងរដ្ឋប្បវេណី	#ការវិនិយោគថ្មីមាននៅកម្ពុជា	របាយការណ៍វិភាគចម្រើន, គោលការណ៍ណែនាំ	0 វិនិយោគ, ពុំមានគោលការណ៍ណែនាំ	ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រស្តីពីព្រៃផ្តល់ផល	បានវិនិយោគថ្មី > 5	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ

សកម្មភាព (PaM)	លទ្ធផលរំពឹងទុក (ToC) Expectation (ToC)	សូចនាករ / សំណួរវាយតម្លៃ (Indicator / evaluation question)	មធ្យមតម្លៃ (Verification Mean)	ទិន្នន័យដើមគ្រា (Baseline) (Baseline)	ប្រភព (Source) (Source)	ទិសដៅ (2030) (2030)	ភាពញឹកញាប់ (Frequency) (Frequency)	អង្គការ / ស្ថាប័ន (Entity) (Entity)
3.1.1	ការសម្របសម្រួលអន្តរវិស័យ គួរអង្គពាក់ព័ន្ធនិងការអនុវត្តដបូកនៅគ្រប់កម្រិតត្រូវបានកែលម្អ	# កិច្ចប្រជុំក្រុមការងារអន្តរក្រសួងក្រុមប្រឹក្សាជាតិអភិវឌ្ឍន៍ដោយចីរភាព	កំណត់ហេតុ/របាយការណ៍សង្ខេបនៃកិច្ចប្រជុំ	0	សំណូមពរ	??	ប្រចាំត្រីមាស	ក្រុមការងារដបូកជាតិ
		# ខេត្តប្រតិបត្តិការយន្តការសម្របសម្រួលដបូក	របាយការណ៍រីកចម្រើនអន្តរក្រសួង	0	សំណូមពរ	24	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រុមការងារដបូកជាតិ
3.1.2, 3.3.1, 3.3.3		# ក្រសួង/អង្គការចូលរួមក្នុងដំណើរការដបូក	របាយការណ៍រីកចម្រើនអន្តរក្រសួង	ភាគរយនាពេលបច្ចុប្បន្ន?	សំណូមពរ	100%	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រុមការងារដបូកជាតិ
1.5.1, 1.5.2, 1.5.3, 1.6.1, 1.6.3	គោលបំណងដបូកបានបញ្ចប់នៅក្នុងគម្រោងអភិវឌ្ឍគោលនយោបាយជាតិ និងក្របខណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិទាន	តើក្របខណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិទានបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពគ្រប់គ្រាន់ឬទេ? តើវាបានពិចារណាលើការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើដែរឬទេ? តើវិធីសាស្ត្រពិលើចុះក្រោមដំណើរការ (ឧទាហរណ៍ ការអនុវត្តច្បាប់ដែលបានអនុម័តនៅថ្នាក់ជាតិ)?	ក្របខណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិដើម្បីពិនិត្យមើលពីរបៀបដែលព្រៃឈើបានដាក់បញ្ចូលនៅថ្នាក់ជាតិការស្ទង់មតិជាមួយអង្គការថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងមន្ត្រីឧទ្យាននុរក្សដើម្បីពិនិត្យមើលពីរបៀបដែលច្បាប់បានអនុវត្តនៅក្នុងមូលដ្ឋាន។	ចំនួនគោលនយោបាយដែលមានសង្គតិភាពជាមួយដបូក។ កម្រិតវាស់វែង (តិចតួច ច្បាប់មិនត្រូវបានអនុវត្តនៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន)	សំណូមពរ	គ្រប់គោលនយោបាយសាធារណៈជាតិ ត្រូវតែមានសង្គតិភាពជាមួយនិងដបូក និងពិចារណាដល់ការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើ	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រុមការងារដបូកជាតិ

លទ្ធផល

ទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី១ - កែលម្អប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រង ការពិនិត្យតាមដានធនធានព្រៃឈើ និងការប្រើប្រាស់ដីព្រៃឈើ

1.1.2	ផែនការគ្រប់គ្រងបាន បង្កើតនិងបានអនុវត្ត	# តំបន់ការពារធម្មជាតិ ដែលមានផែនការគ្រប់គ្រង	ផែនការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិសិទ្ធិកាន់កាប់ដីធ្លីបានចុះបញ្ជីគេហទំព័រ NFMS និងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ	តំបន់ការពារធម្មជាតិ៣បានបញ្ចប់ផែនការគ្រប់គ្រង	ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ គ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ	75% នៃ តំបន់ការពារធម្មជាតិមានផែនការគ្រប់គ្រង	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងបរិស្ថាន
-------	--	---	--	--	---	--	-------------	----------------

សកម្មភាព (PaM)	លទ្ធផល រំពឹងទុក Expectation (ToC)	សូចនាករ / សំណួរ វាយតម្លៃ Indicator / evaluation question	មធ្យោបាយ វាស់វែង (Verification Mean)	ទិន្នន័យ ដើមគ្រា (Baseline)	ប្រភព (Source)	ទិសដៅ (2030)	ភាព ញឹកញាប់ (Frequency)	អង្គការ / ស្ថាប័ន (Entity)
1.1.1	ព្រំប្រទល់ផ្ទៃដី ព្រៃឈើ ទាំងអស់ បានកំណត់ បានបោះ បង្ហាញព្រំ និង បានចុះបញ្ជី	# តំបន់ការពារ ធម្មជាតិ បានបោះ បង្ហាញព្រំ និងបានចុះបញ្ជី	ផែនការគ្រប់គ្រង តំបន់ការពារធម្មជាតិ សិទ្ធិកាន់កាប់ដីធ្លី បានចុះបញ្ជី គេហទំព័រ NFMS និងផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ជាតិគ្រប់គ្រងតំបន់ ការពារធម្មជាតិ	តំបន់ការពារ ធម្មជាតិ៧ មានព្រំប្រទល់ ច្បាស់លាស់	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ជាតិ គ្រប់គ្រង តំបន់ការពារ ធម្មជាតិ	100% នៃ តំបន់ការពារ ធម្មជាតិ បានកំណត់ ព្រំប្រទល់ និងចុះបញ្ជី	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងបរិស្ថាន
1.2.1		# km ដីព្រៃឈើ បាន កំណត់ ព្រំប្រទល់	របាយការណ៍ MRV, គេហទំព័រ NFMS	0 km នៃប្រវែង ព្រំប្រទល់ ព្រៃឈើ បានបោះ បង្ហាញ	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ស្តីពីព្រៃ ផ្តល់ផល	750 km នៃ ព្រំប្រទល់ សម្បទានដី សេដ្ឋកិច្ច និង សហគមន៍ ព្រៃឈើ បានកំណត់	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ
1.2.3		# របៀងដី ចម្រុះ បាន កំណត់ ព្រំប្រទល់ និងបាន ចុះបញ្ជី	ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ ជាតិគ្រប់គ្រងតំបន់ ការពារធម្មជាតិ	0	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ជាតិ គ្រប់គ្រង តំបន់ការពារ ធម្មជាតិ	របៀង អភិរក្ស ដីចម្រុះ ទាំងអស់	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងបរិស្ថាន
1.3.1	សមត្ថភាពពិនិត្យ តាមដាន ព្រៃឈើ ទាន់ពេលវេលា បានកែលម្អ (សម្បទាន ដីសេដ្ឋកិច្ច/ សង្គមកិច្ច, តំបន់ការពារ ធម្មជាតិ, ព្រៃផ្តល់ផល, វាយតម្លៃ ផលប៉ះពាល់	# តំបន់ការពារ ធម្មជាតិ ដែលបាន បង្កើន សមត្ថភាព ឧបករណ៍ ល្បាត និង ឧបករណ៍ ពិនិត្យតាមដាន ដីចម្រុះឱ្យមាន ប្រសិទ្ធភាព	វិក័យបត្រ ថវិកាអង្គការ មិនមែនរដ្ឋាភិបាល	4 តំបន់ ការពារ ធម្មជាតិ	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ជាតិ គ្រប់គ្រង តំបន់ ការពារ ធម្មជាតិ ឧបសម្ព័ន្ធ 3	ឧបករណ៍ គ្រប់គ្រង តំបន់ការពារ ធម្មជាតិ ទាំងអស់ បានធ្វើឱ្យ ប្រសើរឡើង	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងបរិស្ថាន
0	បរិស្ថាន, ការបែងចែក តំបន់, etc);	ប្រព័ន្ធពិនិត្យ តាមដានទាន់ ពេលវេលា មានប្រតិបត្តិការ និងធ្វើ បច្ចុប្បន្នភាព	របាយការណ៍ វិកចម្រើន ប្រព័ន្ធពិនិត្យ តាមដាន	ពុំទាន់ មានប្រព័ន្ធ ពិនិត្យ តាមដាន ទាន់ពេលវេលា	សំណូមពរ	ប្រតិបត្តិការ ប្រព័ន្ធពិនិត្យ តាមដានបាន ទាន់ពេលវេលា និងមាន បច្ចុប្បន្នភាព	តាមតម្រូវការ	លេខាធិការដ្ឋាន រដ្ឋបូក (RTS)

សកម្មភាព (PaM)	លទ្ធផលរំពឹងទុក (ToC)	ស្ថិតិវិភាគ / សំណួរវាយតម្លៃ (Indicator / evaluation question)	មធ្យមតម្លៃ (Verification Mean)	ទិន្នន័យដើមគ្រោ (Baseline)	ប្រភព (Source)	ទិសដៅ (2030)	ភាពញឹកញាប់ (Frequency)	អង្គការ / ស្ថាប័ន (Entity)
1.6.3	ក្របខណ្ឌការងារសម្រាប់ កែតម្រូវការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថាន ត្រូវបាន ពង្រឹង និងអនុវត្ត	តើច្បាប់ស្តីពីការវាយតម្លៃផលប៉ះពាល់បរិស្ថានបានអនុវត្តដោយក្រុមហ៊ុន ឬទេ ?	របាយការណ៍ រីកចម្រើនរបស់ ក្រុមហ៊ុន	ពុំទាន់អនុវត្ត	ការវាយតម្លៃ ផលប៉ះពាល់ បរិស្ថាន, អនុក្រឹត្យលេខ 72	ការដាក់ ឱ្យអនុវត្ត	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួង បរិស្ថាន
2.5.2		# ការវាយតម្លៃ ផលប៉ះពាល់ បរិស្ថានបានធ្វើ ទៅតាម ស្តង់ដារ ជាក់លាក់ ក្នុងឆ្នាំនីមួយៗ	របាយការណ៍ រីកចម្រើន របស់ក្រុមហ៊ុន	0	ការវាយតម្លៃ ផលប៉ះពាល់ បរិស្ថាន អនុក្រឹត្យលេខ 72	# ការវាយតម្លៃ ផលប៉ះពាល់ បរិស្ថាន បានធ្វើ តាមស្តង់ដារ ជាក់លាក់ ក្នុងឆ្នាំ ជាបន្តបន្ទាប់	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួង បរិស្ថាន
1.7.2	ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង ទិន្នន័យ ការប្រើប្រាស់ដី/ ព្រៃឈើ មាននៅនិងកន្លែង	តើប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង ព័ត៌មាន ធនធាន ព្រៃឈើ (FRMIS) មាន ប្រតិបត្តិការ ឬទេ ?	របាយការណ៍ រីកចម្រើន FRMIS	FRMIS មិនទាន់ មាន ប្រតិបត្តិការ	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ស្តីពីព្រៃ ផ្តល់ផល	FRMIS មាន ប្រតិបត្តិការ	តាមតម្រូវការ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ
1.7.1		តើសារពើភ័ណ្ឌ ព្រៃឈើ (NFI) បានធ្វើ ឬទេ ?	គោលការណ៍ ណែនាំស្តីពី NFI	សារពើភ័ណ្ឌ ព្រៃឈើ មិនទាន់ធ្វើ	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ស្តីពីព្រៃ ផ្តល់ផល	NFI បានបញ្ចប់ លទ្ធផលបាន ផ្សព្វផ្សាយ	តាមតម្រូវការ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ
ទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី២ so2 - ពង្រឹងការអនុវត្តសកម្មភាពគ្រប់គ្រងព្រៃឈើប្រកបដោយនិរន្តរភាព								
2.1.1	សហគមន៍ ព្រៃឈើ សហគមន៍ តំបន់ការពារ ធម្មជាតិ និងសហគមន៍ នេសាទ ទទួលបាន ការគាំទ្រ និងពង្រីក	# សហគមន៍ តំបន់ការពារ ធម្មជាតិបាន បង្កើតនិងមាន ព្រំប្រទល់ ច្បាស់លាស់	អនុក្រឹត្យសម្រាប់ ការបង្កើត សហគមន៍ថ្មី និង ផែនការគ្រប់គ្រង	0 សហគមន៍ តំបន់ការពារ ធម្មជាតិ	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ជាតិគ្រប់គ្រង តំបន់ ការពារ ធម្មជាតិ	50% នៃ សហគមន៍ តំបន់ការពារ ធម្មជាតិ ទាំងអស់	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួង បរិស្ថាន
		# សហគមន៍ ព្រៃឈើ បានបង្កើត និងមាន ព្រំប្រទល់ ច្បាស់លាស់	ការទទួលបាន រដ្ឋាភិបាលចំពោះ សហគមន៍ដែលបាន បង្កើតថ្មី	368 សហគមន៍ ព្រៃឈើ មានទំហំ (302,793ha) បានចុះកិច្ច ព្រមព្រៀង	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ស្តីពីព្រៃ ផ្តល់ផល, លក្ខន្តិកៈ សហគមន៍ ព្រៃឈើ ឆ្នាំ 2016	2 លានហិកតា (2029-កម្មវិធី ព្រៃឈើជាតិ) ?	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ

សកម្មភាព (PaM)	លទ្ធផល រំពឹងទុក Expectation (ToC)	សូចនាករ / សំណួរ វាយតម្លៃ Indicator / evaluation question	មធ្យោបាយ វាស់វែង (Verification Mean)	ទិន្នន័យ ដើមគ្រា (Baseline)	ប្រភព (Source)	ទិសដៅ (2030)	ភាព ញឹកញាប់ (Frequency)	អង្គភាព / ស្ថាប័ន (Entity)
2.1.1		# សហគមន៍ តំបន់ការពារ ធម្មជាតិបាន អនុម័តផែនការ គ្រប់គ្រង	ផែនការគ្រប់គ្រង	22 សហគមន៍ តំបន់ការពារ ធម្មជាតិ	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ជាតិ គ្រប់គ្រង តំបន់ការពារ ធម្មជាតិ	75% នៃតំបន់ ការពារធម្មជាតិ ទាំងអស់	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងបរិស្ថាន
		# សហគមន៍ ព្រៃឈើបាន អនុម័តផែនការ គ្រប់គ្រង	ផែនការគ្រប់គ្រង	73 សហគមន៍ ព្រៃឈើ (45,532 ha)	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រស្តី ពីព្រៃផ្តល់ផល លក្ខន្តិកៈ សហគមន៍ ព្រៃឈើ ឆ្នាំ 2016	? ?	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ
2.1.2, 2.6.4		# សហគមន៍ តំបន់ការពារ ធម្មជាតិដោយ មានបណ្តាញ ការងារចែក រំលែក បទពិសោធន៍ និងទទួលយក ការគាំទ្រ ប្រតិបត្តិការ	បញ្ជីឈ្មោះអ្នក ចូលរួមបញ្ជីនៃ ដែលមាន កិច្ចសហការ បានអនុវត្ត	5 សហគមន៍ តំបន់ការពារ	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ជាតិគ្រប់គ្រង តំបន់ ការពារធម្មជាតិ	75% នៃតំបន់ ការពារធម្មជាតិ ទាំងអស់	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងបរិស្ថាន
2.1.6		# លើកនៃការ ពិគ្រោះយោបល់ ឬការផ្សះផ្សារ ជាមួយអ្នក ពាក់ព័ន្ធក្នុង ១ ឆ្នាំ ដើម្បី ពង្រីក និង ពង្រឹងយន្តការ គ្រប់គ្រងដោយ កិច្ចសហការ ជាមួយ សហគមន៍ ព្រៃឈើ	បញ្ជីឈ្មោះអ្នក ចូលរួមបញ្ជីនៃ យន្តការដែលមាន កិច្ចសហការ បានអនុវត្ត	0 កិច្ចប្រជុំ បាន រៀបចំ	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ស្តីពីព្រៃ ផ្តល់ផល	>កិច្ចប្រជុំ ម្តង ក្នុង១ឆ្នាំ	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ
2.5.1		# គម្រោង សាកល្បង បាន អនុវត្ត និង # ហិកតា ព្រៃឈើបាន ស្តារឡើងវិញ	របាយការណ៍ រីកចម្រើន	0 គម្រោង សាក ល្បង បានអនុវត្ត និង 0 ហិកតា បានស្តារ ព្រៃឈើ ឡើងវិញ	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ស្តីពីព្រៃ ផ្តល់ផល	> 2 គម្រោង សាកល្បង (១ នៅក្នុង សម្បទានដី និង១ នៅក្នុង សហគមន៍ ព្រៃឈើ) និង 5000 ហិកតា បានស្តារ ព្រៃឈើឡើងវិញ	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ

សកម្មភាព (PaM)	លទ្ធផល រំពឹងទុក Expectation (ToC)	សូចនាករ / សំណួរ វាយតម្លៃ Indicator / evaluation question	មធ្យោបាយ វាស់វែង (Verification Mean)	ទិន្នន័យ ដើមគ្រា (Baseline)	ប្រភព (Source)	ទិសដៅ (2030)	ភាព ញឹកញាប់ (Frequency)	អង្គភាព / ស្ថាប័ន (Entity)
1.2.1, 2.1.1		ការពឹង អាស្រ័យនៃ សហគមន៍ នេសាទទៅលើ ថវិកាពី ខាងក្រៅ	របាយការណ៍ ពិនិត្យ តាមដាន FIA/FIAC, របាយការណ៍ដៃគូ អភិវឌ្ឍន៍, ការវាយតម្លៃ ទិន្នន័យ ដើមគ្រា	??	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ សម្រាប់ គ្រប់គ្រង និងអភិរក្ស ផលផល	ការពឹង អាស្រ័យ បានកាត់ បន្ថយមក ត្រឹម 50 %	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ
2.4.1, 2.6.6	វិស័យឯកជន បានចូលរួម និងគាំទ្រ ការកាត់បន្ថយ ការបាត់បង់ និងធនធាន ព្រៃឈើ	# គម្រោង ធនធាន បានផ្តល់ ថវិកា ដោយវិស័យ ឯកជន	របាយការណ៍ រឹកចម្រើន	0	សំណូមពរ	??	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រុមការងារ ធនធានជាតិ
		មានឧបករណ៍ ឬ លក្ខខណ្ឌ បង្កើនទិសដៅ វិស័យឯកជន វិនិយោគលើ គម្រោងធនធាន (ត្រូវកំណត់ លក្ខខណ្ឌនេះ ជាមួយវិស័យ ឯកជន)	របាយការណ៍ រឹកចម្រើន	0	សំណូមពរ	??	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រុមការងារ ធនធានជាតិ
		# គម្រោង ឬ ក្រុមហ៊ុន ឯកជន ដែលបាន អនុវត្តស្របតាម គោលបំណង ធនធាន	របាយការណ៍ រឹកចម្រើន	0	សំណូមពរ	??	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រុមការងារ ធនធានជាតិ
2.3.1	គម្របព្រៃឈើ បានពង្រីក និងកែលម្អ តាមរយៈការស្តារ និងការដាំព្រៃឈើ ឡើងវិញ	# តំបន់ការពារ ធម្មជាតិមាន ផែនការស្តារ ព្រៃឈើ ឡើងវិញ	របាយការណ៍ រឹកចម្រើន, ផែនការ ស្តារព្រៃឈើ ឡើងវិញ	0	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ជាតិ គ្រប់គ្រង តំបន់ការពារ ធម្មជាតិ	50% នៃ តំបន់ការពារ ធម្មជាតិ	តាមតម្រូវការ	ក្រសួងបរិស្ថាន

សកម្មភាព (PaM)	លទ្ធផល រំពឹងទុក Expectation (ToC)	សូចនាករ / សំណួរ វាយតម្លៃ Indicator / evaluation question	មធ្យោបាយ វាស់វែង (Verification Mean)	ទិន្នន័យ ដើមគ្រា (Baseline)	ប្រភព (Source)	ទិសដៅ (2030)	ភាព ញឹកញាប់ (Frequency)	អង្គការ / ស្ថាប័ន (Entity)
2.4.2		តើគោលការណ៍ ណែនាំស្តីពីការ គ្រប់គ្រង ព្រៃឈើបាន យកចិត្តទុក ដាក់លើការ ស្តារព្រៃឈើ ការបង្កើត ព្រៃឈើ និងការ គ្រប់គ្រងការ ដាំឈើ និង បានផ្សព្វផ្សាយ ដល់សម្បទានដី សេដ្ឋកិច្ច និង សហគមន៍ ព្រៃឈើឬទេ ?	របាយការណ៍ រឹកចម្រើន	គោលការណ៍ ណែនាំមិនទាន់ បានបោះពុម្ព	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ស្តីពីព្រៃ ផ្តល់ផល	គោលការណ៍ ណែនាំបាន បោះពុម្ព	តាមតម្រូវការ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ
1.1.3, 2.3.1, 2.3.2		# ហិកតា បានស្តារ ព្រៃឈើ និងបានដាំ ព្រៃឈើ	របាយការណ៍ MRV និង គេហទំព័រ NFMS	474,413 ហិកតា បានស្តារ ព្រៃឈើ ឡើងវិញ	NDC/ផែនការ សកម្មភាពនិង វិនិយោគ យុទ្ធសាស្ត្រ រដ្ឋបូកជាតិ ស្តីពីព្រៃឈើ ឆ្នាំ 2017 រដ្ឋបាល ព្រៃឈើ	2.7 លាន ហិកតា បានស្តារ ព្រៃឈើ ឡើងវិញ ឬ 230,000 ហិកតាឆ្នាំ ចាប់ផ្តើមពី 2019	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ
2.5.3	អក្ខរកម្មសេចក្តី និង ការប្រើប្រាស់ ប្រកបដោយ និរន្តរភាព បានបង្កើត និង គាំទ្រ	តើយុទ្ធសាស្ត្រ អក្ខរកម្មសេចក្តី បានបង្កើត ឬនៅ ?	យុទ្ធសាស្ត្រ អក្ខរកម្មសេចក្តី	0	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ជាតិ គ្រប់គ្រង តំបន់ការពារ ធម្មជាតិ	1 យុទ្ធសាស្ត្រ	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងបរិស្ថាន
2.5.4		# តំបន់ការពារ ធម្មជាតិ មាន ផែនការ អាជីវកម្ម សម្រាប់ ការបង្កើត អក្ខរកម្មសេចក្តី	ផែនការ អាជីវកម្ម	0	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ជាតិ គ្រប់គ្រង តំបន់ការពារ ធម្មជាតិ	50% នៃ តំបន់ការពារ ធម្មជាតិ	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងបរិស្ថាន

សកម្មភាព (PaM)	លទ្ធផល រំពឹងទុក Expectation (ToC)	សូចនាករ / សំណួរ វាយតម្លៃ Indicator / evaluation question	មធ្យោបាយ វាស់វែង (Verification Mean)	ទិន្នន័យ ដើមគ្រា (Baseline)	ប្រភព (Source)	ទិសដៅ (2030)	ភាព ញឹកញាប់ (Frequency)	អង្គការ / ស្ថាប័ន (Entity)
2.1.1, 2.1.2, 2.1.5, 2.1.6	ជម្រើសនិង ជីវភាពរស់នៅ ប្រកបដោយ និរន្តរភាព បាន បង្កើតនិងគាំទ្រ តាមរយៈការលើក ទឹកចិត្តដោយមាន លក្ខខណ្ឌ	# ហិកតា បាន ស្តារវិញដោយ ឡើងវិញ ដោយ ការចូលរួម របស់សហគមន៍ ជនបទក្នុងការ ផ្តួចផ្តើមឱ្យមាន និរន្តរភាព ដើម្បីកាត់បន្ថយ សម្ពាធលើ ធនធានព្រៃឈើ និងផ្តល់ជា ជម្រើសសម្រាប់ ជីវភាពរស់នៅ	របាយការណ៍ រីកចម្រើន	០ ហិកតា បានស្តារ វិញដោយ ឡើងវិញ	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ស្តីពីព្រៃ ផ្តល់ផល	2500 ហិកតា បានស្តារ វិញដោយ ឡើងវិញ	ប្រចាំឆ្នាំ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ
ទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រទី៣ so3 - បញ្ឈប់វិធីសាស្ត្រកាត់បន្ថយការបាក់បង់ព្រៃឈើ កសាងសមត្ថភាព និងលើកកម្ពស់ការចូលរួមពីអ្នកពាក់ព័ន្ធ								
3.1.1	យន្តការ សម្របសម្រួល អ្នកពាក់ព័ន្ធ អន្តរវិស័យ មានប្រតិបត្តិការ ទាំងនៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ	ចំនួនកិច្ចប្រជុំ ក្រុមការងារ អន្តរក្រសួង ក្រុមប្រឹក្សាជាតិ អភិវឌ្ឍន៍ដោយ ចីរភាព	កំណត់ហេតុ/ របាយការណ៍ សង្ខេបនៃកិច្ចប្រជុំ	0	សំណូមពរ	??	ប្រចាំត្រីមាស	ក្រុមការងារ រដ្ឋប្បវេណី
3.1.2, 3.3.1, 3.3.3		# ក្រសួង/ អង្គការ មានការ ពាក់ព័ន្ធ នឹងដំណើរការ រដ្ឋប្បវេណី	របាយការណ៍ រីកចម្រើន របស់ក្រសួង	ភាគរយ នាពេល បច្ចុប្បន្ន ? ?	សំណូមពរ	100%	ប្រចាំត្រីមាស	ក្រុមការងារ រដ្ឋប្បវេណី
1.5.2	ក្របខណ្ឌច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិ ពាក់ព័ន្ធនឹង រដ្ឋប្បវេណី បានធ្វើ បច្ចុប្បន្នភាព និងមាន សុខដុមនីយកម្ម	កម្មវិធីព្រៃឈើ ជាតិ បាន កែសម្រួល នៅឆ្នាំ 2019 ?	កម្មវិធី ព្រៃឈើជាតិ	កម្មវិធីព្រៃឈើ ជាតិមិន ទាន់បាន កែលម្អ	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ស្តីពីព្រៃ ផ្តល់ផល	កម្មវិធី ព្រៃឈើ ជាតិបាន កែលម្អ	តាមតម្រូវការ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ
1.5.3		តើច្បាប់ស្តីពី ព្រៃឈើ បាន ធ្វើវិសោធនកម្ម ឬ ទេ ?	ច្បាប់ស្តីពី ព្រៃឈើ	ច្បាប់ស្តីពី ព្រៃឈើ មិនទាន់ បានធ្វើ វិសោធនកម្ម	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ស្តីពីព្រៃ ផ្តល់ផល	ច្បាប់ស្តីពី ព្រៃឈើ បានធ្វើ វិសោធនកម្ម	តាមតម្រូវការ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ

សកម្មភាព (PaM)	លទ្ធផល រំពឹងទុក Expectation (ToC)	សូចនាករ / សំណួរ វាយតម្លៃ Indicator / evaluation question	មធ្យោបាយ វាស់វែង (Verification Mean)	ទិន្នន័យ ដើមគ្រោ (Baseline)	ប្រភព (Source)	ទិសដៅ (2030)	ភាព ញឹកញាប់ (Frequency)	អង្គការ / ស្ថាប័ន (Entity)
1.6.1, 1.6.2		តើក្រុមបរិស្ថាន និងធនធាន ធម្មជាតិបាន បោះពុម្ពឬនៅ?	ក្រុមបរិស្ថាននិង ធនធានធម្មជាតិ (ថ្មី)	ក្រុមបរិស្ថាន និងធនធាន ធម្មជាតិ មិនទាន់ បោះពុម្ព	សំណូមពរ	ក្រុមបរិស្ថាន និង ធនធាន ធម្មជាតិ បាន បោះពុម្ព	តាមតម្រូវការ	លេខាធិការដ្ឋាន រដ្ឋបូក
		តើក្រុមបរិស្ថាន និងធនធាន ធម្មជាតិ បាន ផ្សព្វផ្សាយ ទៅបណ្តាខេត្ត ឬនៅ?	គាំទ្រទំនាក់ទំនង	ខេត្តមិនទាន់ បានដឹងពី ក្រុមបរិស្ថាន និង ធនធាន ធម្មជាតិ	សំណូមពរ	24 ខេត្ត បាន ទទួល ក្រុម បរិស្ថាន និង ធនធាន ធម្មជាតិ	តាមតម្រូវការ	លេខាធិការដ្ឋាន រដ្ឋបូក
		តើការ បណ្តុះបណ្តាល ស្តីពីការពង្រឹង ការអនុវត្ត ក្រុមបរិស្ថាននិង ធនធាន ធម្មជាតិ បានផ្តល់ ដល់ខេត្ត និង មូលដ្ឋានឬនៅ?	បញ្ជីឈ្មោះ អ្នកចូលរួម	ក្រុមពង្រឹងការ អនុវត្តច្បាប់ មិន ទាន់បាន បណ្តុះបណ្តាល ដើម្បី អនុវត្ត ក្រុមថ្មី	សំណូមពរ	២៤ខេត្ត ក្រុងបាន ទទួលការ បណ្តុះបណ្តាល	តាមតម្រូវការ	លេខាធិការដ្ឋាន រដ្ឋបូក
3.1.3	តួនាទី និងការ ទទួលខុស ត្រូវ សម្រាប់ការពិនិត្យ ការសម្របសម្រួល ការអនុវត្ត និងការពិនិត្យ តាមដាន បានបញ្ជាក់ ច្បាស់លាស់	តើតួនាទី និង ការទទួល ខុសត្រូវ រវាង ក្រសួងបរិស្ថាន និង ក្រសួង កសិកម្ម រុក្ខា ប្រមាញ់ និងនេសាទ បាន បញ្ជាក់ ច្បាស់លាស់ ឬនៅ?	របាយការណ៍ រឹកចម្រើន របស់ក្រសួង	មិនទាន់បាន បញ្ជាក់ ឱ្យច្បាស់	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ស្តីពីព្រៃ ផ្តល់ផល	អនុក្រឹត បាន បញ្ជាក់ច្បាស់ ពីតួនាទី/ការ ទទួលខុសត្រូវ បានអនុម័ត	ប្រចាំត្រីមាស	លេខាធិការដ្ឋាន រដ្ឋបូក
3.2.3	ការយល់ដឹងនិង សមត្ថភាពស្តីពី រដ្ឋបូក ការធ្វើ ផែនការប្រើប្រាស់ដី និងការគ្រប់គ្រង ព្រៃឈើបានពង្រឹង	ចំនួន មជ្ឈមណ្ឌល អភិវឌ្ឍន៍ បានបង្កើត	មជ្ឈមណ្ឌល	0	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ជាតិគ្រប់គ្រង តំបន់ការពារ ធម្មជាតិ	3 មជ្ឈមណ្ឌល អភិវឌ្ឍន៍ បានបង្កើត	ប្រចាំឆ្នាំ	លេខាធិការដ្ឋាន រដ្ឋបូក

សកម្មភាព (PaM)	លទ្ធផល រំពឹងទុក Expectation (ToC)	សូចនាករ / សំណួរ វាយតម្លៃ Indicator / evaluation question	មធ្យោបាយ វាស់វែង (Verification Mean)	ទិន្នន័យ ដើមគ្រោ (Baseline)	ប្រភព (Source)	ទិសដៅ (2030)	ភាព ញឹកញាប់ (Frequency)	អង្គការ / ស្ថាប័ន (Entity)
3.3.3, 3.5.1		តើសេចក្តីផ្តើមការ បណ្តុះបណ្តាល មន្ត្រីរដ្ឋបាល ព្រៃឈើបាន វាយតម្លៃ ឬ នៅ ?	កម្មវិធីអភិវឌ្ឍ សមត្ថភាព	មិនទាន់បាន វាយតម្លៃ	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ស្តីពីព្រៃ ផ្តល់ផល	តម្រូវការ បណ្តុះបណ្តាល បាន វាយតម្លៃ	តាមតម្រូវការ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ
3.5.4		ចំនួន ម៉ូឌុលវគ្គ បណ្តុះបណ្តាល បានផ្តល់	ម៉ូឌុលសម្រាប់ការ បណ្តុះបណ្តាល	0 ម៉ូឌុលបណ្តុះ បណ្តាលបាន បង្រៀន	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ស្តីពីព្រៃ ផ្តល់ផល	យ៉ាងតិច ១០ មេរៀនបាន បណ្តុះបណ្តាល មន្ត្រីរដ្ឋបាល ផលផល	តាមតម្រូវការ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ
3.5.2		ចំនួនបុគ្គលិក ចូលរួមក្នុង សិក្ខាសាលា វគ្គ បណ្តុះបណ្តាល និង ទស្សនកិច្ច សិក្សា	បញ្ជីឈ្មោះ អ្នកចូលរួម កត់ត្រាតាម ភេទនិង ជនជាតិ ដើមភាគតិច ។ល។	0	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ជាតិគ្រប់គ្រង តំបន់ការពារ ធម្មជាតិ	យ៉ាងតិច មាន មន្ត្រី ១០ នាក់ បានចូលរួម	តាមតម្រូវការ	ក្រសួងបរិស្ថាន
3.5.3		តើអង្គការ/ ផ្នែក R&D ថ្មី នៅក្នុង GDANCP បាន បង្កើតឬនៅ?	របាយការណ៍ រីកចម្រើន	0	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ជាតិ គ្រប់គ្រង តំបន់ការពារ ធម្មជាតិ	អង្គការ ឬ ផ្នែក បានបង្កើត	តាមតម្រូវការ	ក្រសួងបរិស្ថាន
3.1.2		តើការ សម្របសម្រួល និងកិច្ចសហការ រវាងរដ្ឋបាល ព្រៃឈើ និង ក្រសួងនានា ឬដៃគូអន្តរជាតិ បានកែលម្អ ឬនៅ ?	របាយការណ៍ រីកចម្រើន	0	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ស្តីពីព្រៃ ផ្តល់ផល	> 2 MoU បានដាក់ បញ្ចូល ជាមួយដៃគូ ជាតិ ឬ អន្តរជាតិ	តាមតម្រូវការ	ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ
3.5.4		# វគ្គ បណ្តុះបណ្តាល បានផ្តល់ឱ្យ ក្រសួងបរិស្ថាន	របាយការណ៍ រីកចម្រើន	0	ផែនការ យុទ្ធសាស្ត្រ ជាតិ គ្រប់គ្រង តំបន់ ការពារ ធម្មជាតិ, ឧបសម្ព័ន្ធ 3	15 មេរៀន បានបង្កើត និង បណ្តុះបណ្តាល ផល ក្រសួង បរិស្ថាន	តាមតម្រូវការ	ក្រសួងបរិស្ថាន

សកម្មភាព (PaM)	លទ្ធផលរំពឹងទុក (ToC)	សូចនាករ / សំនួរវាយតម្លៃ (Indicator / evaluation question)	មធ្យោបាយវាស់វែង (Verification Mean)	ទិន្នន័យដើមគ្រោង (Baseline)	ប្រភព (Source)	ទិសដៅ (2030)	ភាពញឹកញាប់ (Frequency)	អង្គការ / ស្ថាប័ន (Entity)
3.3.2, 3.3.3	ការចូលរួមរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធក្នុងការសម្របសម្រួលការអនុវត្តរដ្ឋប្បវេណី	# កិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាយោបល់រដ្ឋប្បវេណី	កំណត់ហេតុ/របាយការណ៍សង្ខេបនៃកិច្ចប្រជុំ	0	លក្ខន្តិកៈក្រុមប្រឹក្សាយោបល់	24 កិច្ចប្រជុំ	ប្រចាំឆ្នាំ	លេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋប្បវេណី
3.3.2, 3.3.3	នៅថ្នាក់ជាតិនិងថ្នាក់ក្រោមជាតិ	# អ្នកចូលរួមកិច្ចប្រជុំក្រុមប្រឹក្សាយោបល់រដ្ឋប្បវេណី	បញ្ជីឈ្មោះអ្នកចូលរួម កត់ត្រាតាមភេទនិងជនជាតិដើមភាគតិច	0	លក្ខន្តិកៈក្រុមប្រឹក្សាយោបល់	25 (ស្ត្រី 2នាក់) មកពី 9 ក្រុម	ប្រចាំឆ្នាំ	លេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋប្បវេណី

ឧបសម្ព័ន្ធព័្រះ ហានិភ័យដែលកើតចេញពីការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពនិងថវិកា និងវិធានការគ្រប់គ្រង

សេចក្តីពិពណ៌នាអំពីហានិភ័យ	យោបល់	វិធានការគ្រប់គ្រង
ហានិភ័យទី ១៖ អន្តរាគមន៍នានា អាចបង្កឱ្យមានផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានលើសិទ្ធិមនុស្ស (សិទ្ធិពលរដ្ឋសិទ្ធិយោ បាយ សិទ្ធិសេដ្ឋកិច្ច សិទ្ធិសង្គមកិច្ច ឬសិទ្ធិវប្បធម៌) របស់ក្រុមដែលងងឹល ប៉ះពាល់ជាពិសេសក្រុមដែលងាយរងគ្រោះ។ ការព្រួយបារម្ភ ជាពិសេស នោះ គឺហានិភ័យបង្កឡើងពីអន្តរាគមន៍ នានា ដែលអាចរឹតត្បិតលើលទ្ធភាពទទួលបានទាំងបរិមាណនិងគុណភាព ក្នុងការប្រើប្រាស់ធនធាន ឬ សេវាជាមូលដ្ឋាននានា ជាពិសេសបុគ្គល ឬ ក្រុមដែលងាយរងគ្រោះ។ អន្តរាគមន៍ទាំងនេះ អាចផ្តាច់ចេញ អ្នកពាក់ព័ន្ធដែលងងឹលប៉ះពាល់ មិនឱ្យចូលរួម ជាពិសេសក្រុមងាយរងគ្រោះ មិនបានចូលរួមពេញលេញក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តដែលប៉ះពាល់ដល់ពួកគេ	ការកំណត់ប្រទេសនៃតំបន់ការពារធម្មជាតិនិងការកែសម្រួល/ការរៀបចំផែនការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ អាចនាំឱ្យមានការបាត់បង់សិទ្ធិចូលទៅក្នុងដែនដីនិងការទទួលបានធនធានរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋាន ជាពិសេសក្រុមជនងាយរងគ្រោះ។ ការដាំដើមឈើឡើងវិញ ដែលកើតឡើងនៅក្នុងបរិបទដែលមានការទាមទារដីត្រួតគ្នា ឬ ពុំមានភាពច្បាស់លាស់ អាចនាំឱ្យមានការបាត់បង់សិទ្ធិចូលទៅកាន់ដែនដី ឬ សិទ្ធិទទួលបានធនធានរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋាន។ ការបាត់បង់សិទ្ធិចូលទៅក្នុងតំបន់ណាមួយបែបនេះ នឹងបង្កផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានលើជីវភាពរស់នៅនិងបង្កឱ្យមានហានិភ័យបាត់បង់ធនធានសេដ្ឋកិច្ច។ អន្តរាគមន៍ដែលផ្តោតលើការលើកកម្ពស់ជីវភាពរស់នៅ អាចនាំឱ្យមានការកើនឡើងនូវសីលធម៌ ប្រសិនបើផលប្រយោជន៍ភាគច្រើនត្រូវបានប្រមូលដោយក្រុមដែលមានអំណាច។ បុគ្គលដែលមានធនធានច្រើន និងមានទំនាក់ទំនងយោបាយជាធម្មតាអ្នកដែលអាចទទួលបានប្រយោជន៍ច្រើនបំផុតពីកម្មវិធីនានា។ ក្រុមជនជាតិដើមភាគតិច គ្រួសារក្រីក្រនិងស្ត្រីនៅក្នុងករណីមួយចំនួន អាចចាញ់ប្រៀបគេ ក្នុងការទទួលបានផលប្រយោជន៍ទាំងនេះ។	នឹងមានការវាយតម្លៃលើការប្រើប្រាស់ធនធាន និងការប្រើប្រាស់ដី ដើម្បីវាយតម្លៃពីអ្នកដែលប្រើប្រាស់ធនធាននៅក្នុងតំបន់ដែលងងឹលប៉ះពាល់ដោយសារអន្តរាគមន៍រដ្ឋប្បវេណី និងស្ថានភាពសិទ្ធិកាន់កាប់ធនធានទាំងនោះរបស់ពួកគេ។ ជាពិសេសនៅក្នុងករណីដែលមានប្រជាពលរដ្ឋតិចតួចដែលមានបណ្តាញសិទ្ធិការ កម្មវិធីនេះគួរផ្តល់ថវិកាគាំទ្រដល់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងធ្វើឱ្យសិទ្ធិកាន់កាប់ជាប្រពៃណីរបស់ពួកគេមានលក្ខណៈផ្លូវការនិងធានាសិទ្ធិប្រើប្រាស់ធនធានរបស់ពួកគេ។ ការវាយតម្លៃគួរផ្តោតជាពិសេសលើការប្រើប្រាស់ធនធាន បែងចែកតាម យេនឌ័រ ជាតិពន្ធុ និងកម្រិតនៃភាពក្រីក្រ។

សេចក្តីពិពណ៌នាអំពីហានិភ័យ	យោបល់	វិធានការគ្រប់គ្រង
<p>ហានិភ័យទី ២៖ អន្តរាគមន៍នានាអាចបង្កផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានលើសមភាពយេនឌ័រ និង/ឬស្ថានភាពរបស់ស្ត្រី និងក្មេងស្រី និងអាចដាក់កំហិតលើសមត្ថភាពរបស់ស្ត្រីក្នុងការប្រើប្រាស់ អភិវឌ្ឍនិងការពារធនធានធម្មជាតិ។ អន្តរាគមន៍អាចនាំឱ្យមានការរើសអើងលើស្ត្រីដោយសារយេនឌ័ររបស់ពួកគេ ជាពិសេសជុំវិញការចូលរួមរបស់ពួកគេក្នុងការរៀបចំនិងការអនុវត្ត ឬ ការទទួលបានឱកាសនិងផលប្រយោជន៍នានា។</p>	<p>ការថយចុះលទ្ធភាពទទួលបានធនធានធម្មជាតិ ឧទាហរណ៍តាមរយៈ ការបង្កើនការអនុវត្តច្បាប់និងតាមរយៈការផ្លាស់ប្តូរព្រំប្រទល់តំបន់ការពារ អាចបង្កផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានលើសមភាពយេនឌ័រ នៅក្នុងករណីដែលស្ត្រីនិងក្មេងស្រីភាគច្រើនជាអ្នករកស៊ី ទឹក អាហារនៅក្នុងព្រៃឈើជាដើម។</p> <p>ការថយចុះនូវលទ្ធភាពទទួលបានធនធានធម្មជាតិ ដែលអាចកើតឡើងដោយសារការផ្លាស់ប្តូរការកំណត់តំបន់ អាចនាំឱ្យមានការកើនឡើងនូវសមភាពយេនឌ័រ។ ដោយសារតែជាញឹកញយ មានការបែងចែកការងារមួយចំនួនទៅតាមយេនឌ័របម្រែបម្រួលនៃការទទួលបានធនធាននិងផលប៉ះពាល់លើអ្នកដែលទ្រទ្រង់ជីវភាពរបស់គ្រួសារ អាចមានភាពពាក់ព័ន្ធលើសមភាពយេនឌ័រក្នុងការបំពេញការងារនៅតាមគ្រួសារនីមួយៗ។</p> <p>ប្រសិនបើពុំមានកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង ដើម្បីបង្កើនកម្រិតនៃការចូលរួមរបស់ស្ត្រីនៅក្នុងសហគមន៍ព្រៃឈើនោះទេ ស្ត្រីនឹងត្រូវបានដាក់ចេញពីផលប្រយោជន៍មួយចំនួនដែលសហគមន៍ព្រៃឈើទទួលបាន និងកាត់បន្ថយឥទ្ធិពលរបស់ពួកគេ ក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តពាក់ព័ន្ធនឹងការគ្រប់គ្រងបរិស្ថានក្នុងមូលដ្ឋានរបស់ពួកគេ។</p>	<p>ការអនុវត្តអន្តរាគមន៍ដប្បូរគ្នាត្រូវធ្វើឡើងឆ្លើយតបចំពោះយេនឌ័រ គិតត្រូវពីវប្បធម៌ ពុំមានការរើសអើងនិងក្នុងលក្ខណៈបរិយាបន្ន ដោយមានការធានាយ៉ាងណាឱ្យក្រុមងាយរងគ្រោះនិងក្រុមដែលមានឱកាសតិចតួចដែលអាចរងផលប៉ះពាល់ ត្រូវបានកំណត់អត្តសញ្ញាណនិងទទួលបានឱកាសចូលរួមក្នុងអន្តរាគមន៍ទាំងនេះ។ សកម្មភាពដប្បូរគ្នា និងព្យាយាមប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងការរើសអើងក៏ដូចជាប្រឆាំងគទល់ទៅនឹងការប្រកាន់ផ្តាច់គំនិតអវិជ្ជមាន និងការបែងចែកតួនាទីដែលនាំឱ្យមានវិសមភាព និងការដាក់ចេញកើតមានឡើង។</p> <p>អន្តរាគមន៍ដប្បូរ និងធានាថា ទាំងស្ត្រី ទាំងបុរសសុទ្ធតែអាចចូលរួមដោយ អត្តនិយមនិងសមធម៌ អាចទទួលបានធនធាននានា ប្រកបដោយសមធម៌ និងទទួលបានផលប្រយោជន៍សង្គមសេដ្ឋកិច្ចប្រហាក់ប្រហែលគ្នា។ និងមានការប្រមូល ក៏ដូចជាផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានអំពីរបៀបដែលស្ត្រី និងបុរសប្រើប្រាស់ព្រៃឈើ ក៏ដូចជាសិទ្ធិប្រើប្រាស់ផ្លូវការនិងក្រៅផ្លូវការរបស់ពួកគេ។</p> <p>នៅកម្រិតសហគមន៍វិញ និងមានការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពរបស់បុរស និងស្ត្រី ដើម្បីឱ្យពួកគេអាចឆ្លើយតបចំពោះយេនឌ័រ និងធានាឱ្យស្ត្រីអាចចូលរួមក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត។ នៅកម្រិតស្ថាប័នជាការសំខាន់ណាស់ដែលត្រូវរកសាងសមត្ថភាពអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងសហគមន៍ ដើម្បីជួយឱ្យស្ត្រីអាចចូលរួមបំពេញតួនាទីធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តនិងបង្កើនសមត្ថភាពវិភាគយេនឌ័រ ជាពិសេសនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ។</p>
<p>ហានិភ័យទី ៣៖ អន្តរាគមន៍នានាអាចបង្កផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដល់ដែនជម្រក (ឧទាហរណ៍ ដែនជម្រកដែលត្រូវបានកែប្រែដែនជម្រកធម្មជាតិនិងដែនជម្រកសំខាន់ៗ) និង/ឬ ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីនិងសេវាប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី</p>	<p>ប្រសិនបើការដាំព្រៃឈើឡើងវិញនាំឱ្យមានការបង្កើតជម្រកពាណិជ្ជកម្ម វាអាចបង្កផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានជាមួយលើជីវចម្រុះ។</p> <p>ការដាំព្រៃឈើឡើងវិញ ឬ ការស្តារព្រៃឈើឡើងវិញ អាចនាំឱ្យដែនទេសភាពសម្បូរបូរពេញដោយ ដែលធ្វើឱ្យមានការថយចុះនូវជីវចម្រុះជាមួយ។ ព្រៃឈើដែលបញ្ចេញការបូន្ទាបនិងតំបន់ដែលគ្មានព្រៃឈើ អាចផ្តល់សេវាប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីសំខាន់ៗ និងជាដែនជម្រកដែលមានលក្ខណៈពិសេស ដែលពពួកសត្វមួយចំនួនត្រូវការ។ ប្រសិនបើដែនជម្រកទាំងនេះត្រូវបានគេគ្រប់គ្រងឱ្យក្លាយជាព្រៃឈើដែលមានដងស្ទឹងកើតតែខ្ពស់ ភាពចម្រុះនៃដែនជម្រកអាចមានការថយចុះ ដែលនាំឱ្យមានការបាត់បង់ជីវចម្រុះមួយចំនួន។</p> <p>ការពង្រីកទំហំសហគមន៍ព្រៃឈើ អាចបង្កើនសម្ពាធលើព្រៃឈើធម្មជាតិ និងអាចនាំឱ្យមានការថយចុះជីវចម្រុះ។ ការពង្រីកសកម្មភាពប្រមូលផល អាចបង្កផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានលើជីវចម្រុះ ដោយសារមានការថយចុះនូវដែនជម្រកមួយចំនួននិងមានការកើនឡើងនូវការមនស្សនៃការកំណត់តំបន់ព្រៃឈើធម្មជាតិ។</p>	<p>ការវាយតម្លៃជីវចម្រុះ និងការកំណត់ពីទីតាំងគោលដៅមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ ដែលកើតមានចំពោះជីវចម្រុះនិងដែនជម្រក។ ការវាយតម្លៃនេះរួមមានការវាយតម្លៃបឋមលើជីវចម្រុះ ទាំងនៅថ្នាក់ជាតិ ទាំងនៅកម្រិតតំបន់ដែលនឹងមានការអនុវត្តអន្តរាគមន៍ដប្បូរ។</p> <p>នៅតាមទីតាំងនីមួយៗ ដែលអន្តរាគមន៍ដប្បូរគ្នា នឹងត្រូវធ្វើឡើង និងមានការវាយតម្លៃលើជីវចម្រុះ ដែលនឹងបញ្ជាក់ការពិពណ៌នាអំពីប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីដែលពាក់ព័ន្ធពពួកសត្វ រុក្ខជាតិសំខាន់ៗ ដែលអាចរងផលប៉ះពាល់និងការកំណត់ពីលក្ខណៈនៃប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអាទិភាពជាតិ ដូចដែលត្រូវបានកំណត់ក្នុងការធ្វើផែនទីនៅថ្នាក់ជាតិ។</p> <p>ក្នុងគ្រប់ករណីទាំងអស់ នឹងមានការប្រើប្រាស់ពពួករុក្ខជាតិនៅក្នុងព្រៃឈើតាមតំបន់ផ្ទាល់ក្នុងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងស្តារ និងដាំព្រៃឈើឡើងវិញដើម្បីថែទាំជីវចម្រុះនៅនិងមូលដ្ឋានផង និងដើម្បីបញ្ចៀសហានិភ័យក្នុងការនាំយកពពួករុក្ខជាតិភាគតិចចូលផង។ លើសពីនេះ នឹងមានការប្រើប្រាស់ការអនុវត្តល្អសម្រាប់ការស្តារនិងដាំព្រៃឈើឡើងវិញដោយប្រើប្រាស់ពពួករុក្ខជាតិចម្រុះផងដែរ។</p>

សេចក្តីពិពណ៌នាអំពីហានិភ័យ	យោបល់	វិធានការគ្រប់គ្រង
<p>ហានិភ័យទី ៤៖ អន្តរាគមន៍អាចមានផ្តល់ការគាំទ្រដល់ការបង្កើនការងារ និងការលើកកម្ពស់ជីវភាពរស់នៅដែល មិនបានគោរពតាមបទដ្ឋានការងារជាតិ និងអន្តរជាតិ (គោលការណ៍និងស្តង់ដារ ដែលមានចែងក្នុងអនុសញ្ញាជាមូលដ្ឋានរបស់ ILO)</p>	<p>ការងារដែលបង្កើតដោយគម្រោងជាពិសេស និងស្ថាប័នពេញលេញ អាចខកខានមិនបានបំពេញតាមស្តង់ដារការងារ។ គម្រោងជាពិសេសទៀតវិញ គឺជាគម្រោងដែលប្រើកម្លាំងពលកម្មច្រើន ហើយនឹងតម្រូវឱ្យមានការជួលមនុស្សជាច្រើននាក់ ដើម្បីធ្វើការងារដែលត្រូវប្រើកម្លាំងកាយច្រើន។ ហានិភ័យដែលអាចកើតមានឡើង គឺការពុំបានបំពេញទៅតាមស្តង់ដារការងារជាតិនិងអន្តរជាតិ។</p>	<p>ការផ្សព្វផ្សាយអំពីស្តង់ដារការងារ ដែលពាក់ព័ន្ធដល់គ្រប់បុគ្គលទាំងអស់ដែលត្រូវបានជួលឱ្យធ្វើការងារក្រោមកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរដ្ឋប្បវេណី។</p> <p>នឹងមានការបង្កើតយន្តការដោះស្រាយបណ្តឹង សម្រាប់បណ្តឹង ឬ វិវាទដែលពាក់ព័ន្ធនឹងលក្ខខណ្ឌការងារក្រោមអន្តរាគមន៍រដ្ឋប្បវេណី។</p>
<p>ហានិភ័យទី ៥៖ អន្តរាគមន៍នានា អាចបង្កផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានលើទីតាំងសំណង់ ឬ វត្ថុដែលមានតម្លៃខាងប្រវត្តិសាស្ត្រ វប្បធម៌ សិល្បៈ ប្រវត្តិសាស្ត្រ ឬ សាសនា ឬ វប្បធម៌ក្នុងទម្រង់អរូបី (ឧទាហរណ៍ ចំណេះដឹង នវានុវត្តន៍ ការអនុវត្តជាដើម)</p>	<p>ចំណេះដឹង ការប្រើប្រាស់ និងការទទួលបានអនុផលពិសេស ដូចជា ឱសថ និងអាហារ ព្រមទាំងការរក្សាដើមឈើផលិតផលគឺជាសមាសភាគដ៏សំខាន់នៃអត្តសញ្ញាណវប្បធម៌។ ប្រសិនបើការកំណត់ព្រំដែនការងារកំណត់កំហិតដល់ការទទួលបានធនធានធម្មជាតិដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាប្រពៃណី អាចមានហានិភ័យបាត់បង់បេតិកភណ្ឌវប្បធម៌កើតមានឡើង។</p>	<p>មុនពេលអនុវត្តអន្តរាគមន៍រដ្ឋប្បវេណី នៅតាមទីតាំងជាក់លាក់ណាមួយ និងមានការវាយតម្លៃលើតម្លៃប្រវត្តិសាស្ត្រ វប្បធម៌ សិល្បៈ ប្រវត្តិសាស្ត្រ ឬ វប្បធម៌ ឬ វត្ថុដែលមានតម្លៃនេះនឹងធ្វើឱ្យទៀតនៅក្នុងមូលដ្ឋានទាំងនោះ។ ការវាយតម្លៃមានការចូលរួមយ៉ាងសកម្ម និងដោយអត្ថន័យពីតួអង្គពាក់ព័ន្ធនានា។</p> <p>រៀបចំផែនការគ្រប់គ្រងជាក់លាក់តាមមូលដ្ឋានដែលមានការផ្តល់ការណែនាំ ពីតួអង្គពាក់ព័ន្ធដើម្បីកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់លើទីតាំងទាំងនោះក៏ដូចជាលើទីតាំងដទៃទៀតដែលផ្តល់នូវតម្លៃអរូបី។</p>
<p>ហានិភ័យទី ៦៖ អន្តរាគមន៍នានា អាច នាំឱ្យមានការបាត់បង់ទីលំនៅបណ្តោះអាសន្ន ឬ អចិន្ត្រៃយ៍ និងអាចនាំឱ្យមានការបាត់បង់ធនធានសេដ្ឋកិច្ច</p>	<p>ការបង្កើត ឬ ការពង្រីកតំបន់ការពារធម្មជាតិ អាចនាំឱ្យប្រជាពលរដ្ឋបាត់បង់ទីលំនៅ និង/ឬ ធ្វើឱ្យសហគមន៍មូលដ្ឋានអាចបាត់បង់លទ្ធភាពទទួលបានធនធានប្រពៃណី។</p> <p>ការកែលម្អការកំណត់ព្រំប្រទល់តំបន់ការពារធម្មជាតិ និងការពង្រឹងការគោរពព្រំប្រទល់ទាំងនេះ អាចនាំឱ្យមានការកាត់បន្ថយលទ្ធភាពទទួលបានធនធានរបស់ក្រុមមួយចំនួន។ ក្រុមដែលបាត់បង់លទ្ធភាពទទួលបានធនធានដោយសារដំណើរការនេះ អាចប្រឈមនឹងហានិភ័យបាត់បង់ធនធានសេដ្ឋកិច្ច។</p>	<p>ការបញ្ជ្រាប និងការកាត់បន្ថយការបាត់បង់ធនធានរូបវន្ត និងធនធានសេដ្ឋកិច្ច អាចសម្រេចទៅបានតាមរយៈការអនុវត្តវិធានការដូចខាងក្រោម៖</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ការវាយតម្លៃ ដូចជា ការអង្កេតលើបុគ្គល និងសហគមន៍ដែលអាចរងផលប៉ះពាល់ ● ការផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ ក្នុងទម្រង់ដែលអាចយល់បាន ● ការទទួលបានដំណោះស្រាយដោយប្រសិទ្ធភាព និងអ្នកជំនាញដែលផ្តល់សេវាទាន់ពេលវេលាក្នុងតម្លៃសមរម្យ ដូចជា ទីប្រឹក្សាច្បាប់ ដើម្បីផ្តល់ការយល់ដឹងអំពីសិទ្ធិ និងជម្រើសនានា ● ការពិគ្រោះយោបល់ដោយប្រសិទ្ធភាព និងផ្អែកតាមព័ត៌មានត្រឹមត្រូវ ជាមួយនិងប្រជាពលរដ្ឋដែលរងផលប៉ះពាល់ និងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងដោយសុទ្ធចិត្ត ដើម្បីធានាឱ្យមានដំណោះស្រាយតាមរយៈការចរចា ● ផែនការសកម្មភាពដោះស្រាយផលប៉ះពាល់ផែនការស្ថាប័នវិភាពរស់នៅឡើងវិញ នឹងត្រូវផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈយ៉ាងហោចណាស់ ៩០ ថ្ងៃ មុនពេលមានសកម្មភាពផ្លាស់ប្តូរទីលំនៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។ ● ការវាយតម្លៃលើកម្រិតជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ នៅមុន និងក្រោយពេលអនុវត្តន៍អន្តរាគមន៍ ដើម្បីពិនិត្យមើលថា តើមានការបំពេញតាមគោលដៅនៃបទដ្ឋាននេះដែរឬទេ។

សេចក្តីពណ៌នាអំពីហានិភ័យ	យោបល់	វិធានការគ្រប់គ្រង
<p>ហានិភ័យទី ៧៖ អន្តរាគមន៍នានាអាចនាំឱ្យមានការបណ្តេញចេញដោយបង្ខំ</p>	<p>ប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួនរស់នៅក្នុងរង្វង់ព្រំប្រទល់តំបន់ការពារធម្មជាតិ អាចមានហានិភ័យពីការតម្រូវឱ្យប្រជាពលរដ្ឋទាំងនេះរើចេញ។</p>	<p>ហាមឃាត់ការបណ្តេញចេញដោយបង្ខំនិងអនុញ្ញាតឱ្យមានការបណ្តេញចេញតែក្នុងកាលៈទេសៈធ្ងន់ធ្ងរ ប៉ុណ្ណោះ។ ការបណ្តេញចេញស្របតាមច្បាប់ សំដៅលើការបណ្តេញចេញទាំងឡាយដែលបំពេញតាមលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដូចតទៅ៖ (i) ត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយច្បាប់ជាតិ (ii) ធ្វើឡើងស្របតាមច្បាប់សិទ្ធិមនុស្សអន្តរជាតិ (iii) ធ្វើឡើងតែដើម្បីគោលបំណងលើកកម្ពស់សុខុមាលភាពជាទូទៅ (iv) សមហេតុសមផល និងដោយមានសមាគម និង (v) អនុវត្តតាមស្តង់ដារនៃដំណើរការត្រឹមត្រូវ និងត្រូវបានគ្រប់គ្រងដើម្បីធានាឱ្យមានការផ្តល់សំណងនិងការស្តារឡើងវិញដោយត្រឹមត្រូវ និងពេញលេញ។ ការការពារដែលផ្តល់តាមរយៈលក្ខខណ្ឌតម្រូវទាំងនេះអនុវត្តចំពោះគ្រប់បុគ្គលនិងក្រុមដែលរងផលប៉ះពាល់ទាំងអស់ដោយមិនគិតថាតើពួកគេមានបណ្តកម្មសិទ្ធិសម្គាល់ផ្ទះនិងអចលនទ្រព្យស្របតាមច្បាប់ជាតិដែលអត់នោះទេ។</p>
<p>ហានិភ័យទី ៨៖ អន្តរាគមន៍អាចបង្កផលប៉ះពាល់ដល់ការរៀបចំសិទ្ធិកាន់កាប់ដី និង/ឬ សិទ្ធិកាន់កាប់អចលនទ្រព្យរបស់សហគមន៍ / សិទ្ធិប្រើប្រាស់ដីដែនដី និង/ឬ ធនធានបែបប្រពៃណី</p>	<p>ការកែសម្រួលការកំណត់តំបន់នៅក្នុងនិងជុំវិញតំបន់ការពារអាចមានហានិភ័យបង្កផលប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិប្រើប្រាស់ធនធានជាប្រពៃណី ដែលបង្កផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដល់ជីវភាពរស់នៅ និងបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌របស់ក្រុមជនជាតិដើមភាគតិច។ សកម្មភាពទាំង ឡាយដែលអាចកាត់បន្ថយលទ្ធភាពទទួលបានធនធានដែលត្រូវបានគេប្រមូលផលជាប្រពៃណីនៅក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ អាចបង្កឱ្យមានផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានលើមុខរបរចិញ្ចឹមជីវិតបែបប្រពៃណីរបស់ក្រុមជនជាតិដើមភាគតិច។ ហានិភ័យមួយទៀត គឺដំណើរការរៀបចំផែនការគ្រប់គ្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិ និងពុំមានការចូលរួមឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់គ្រប់គ្នាអង្គពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ជាពិសេសក្រុមដែលមានឱកាសតិចតួច និងក្រុមជនជាតិដើមភាគតិច។</p> <p>អន្តរាគមន៍ជាព្រៃឈើឡើងវិញ អាចដាក់ចេញអ្នកដែលមានសិទ្ធិមួយចំនួន ជាពិសេសប្រសិនបើសិទ្ធិកាន់កាប់ដីធ្លីពុំមានភាពច្បាស់លាស់នៅមុនពេលមានការដាំព្រៃឈើឡើងវិញ។ ប្រសិនបើការដាំព្រៃឈើឡើងវិញ នាំឱ្យមានការបង្កើតព្រៃឈើដែលគ្រប់គ្រងដោយឯកជន ហានិភ័យគុណភាព និងសហគមន៍ដែលធ្លាប់តែប្រើប្រាស់ ឬទទួលបានធនធាននៅលើដីដដែលនោះនឹងត្រូវបានដាក់ចេញ ដែលអាចបង្កផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានលើជីវភាពរស់នៅរបស់ពួកគេ។</p>	<p>នឹងមានការវាយតម្លៃលើការប្រើប្រាស់ធនធាន និងការប្រើប្រាស់ដីនៅមុនពេលអនុវត្តអន្តរាគមន៍ដប្បូកដើម្បីកំណត់អត្តសញ្ញាណបុគ្គលដែលទទួលរងផលប៉ះពាល់ក្នុងការប្រើប្រាស់ដី និងការប្រើប្រាស់ធនធានរបស់ពួកគេ។</p> <p>សិទ្ធិប្រើប្រាស់ដី ធនធាន និងដែនដី គួរត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាលក្ខណៈសមូហភាព សូម្បីតែក្នុងករណីដែលពុំមានបណ្តកម្មសិទ្ធិស្របច្បាប់ ដើម្បីបញ្ជាក់ពីសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិ ប្រើប្រាស់ អភិវឌ្ឍន៍ និងគ្រប់គ្រងដីធនធាន និងដែនដីដែលពួកគេមានជាកម្មសិទ្ធិកាន់កាប់ ឬប្រើប្រាស់ប្រទេសបានបែបប្រពៃណីក៏ដោយ។ ចំណុចដែលដាក់លាក់នោះ នៅក្នុងករណីដែលអន្តរាគមន៍ដប្បូក បង្កផលប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិទាំងនេះ ត្រូវមានការផ្តល់ការគាំទ្រដល់សកម្មភាពដែលមានគោលបំណងដកចេញនូវការកំហិត កំណត់ព្រំប្រទល់ និងផ្តល់បណ្តកម្មសិទ្ធិដល់ដី ធនធាន និងដែនដីទាំងនេះ ដោយមានការគោរពទំនៀមទម្លាប់ប្រពៃណី និងប្រព័ន្ធផ្តល់សិទ្ធិកាន់កាប់ដីរបស់បុគ្គលនិងសហគមន៍ដែលពាក់ព័ន្ធ។</p>

សេចក្តីពិពណ៌នាអំពីហានិភ័យ	យោបល់	វិធានការគ្រប់គ្រង
<p>ហានិភ័យទី ៩៖ អន្តរាគមន៍នានា អាចបង្កផលប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិមនុស្ស ដី ធនធានធម្មជាតិ ដែនដី និងមុខរបរចិញ្ចឹមជីវិតបែបប្រពៃណីរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច (ដោយមិនគិតថាតើជនជាតិដើមភាគមាន បណ្តាម្នាក់ស្របច្បាប់ សម្រាប់តំបន់ទាំងនេះ ឬថា តើអន្តរាគមន៍ទាំងនេះមានទីតាំងប្រើប្រាស់ក្នុង ឬ ខាងក្រៅដីនិងដែនដីដែលអ្នករស់នៅប៉ះពាល់កំពុងរស់នៅនោះឡើយ)</p>	<p>ការដាក់កំហិតលើការប្រើប្រាស់ដី ដែនដី និងធនធាន អាចបង្កផលប៉ះពាល់ដល់ការប្រកបមុខរបរចិញ្ចឹមជីវិតបែបប្រពៃណី ការរស់នៅ និងស្បៀងផ្គត់ផ្គង់ជនជាតិដើមភាគតិច។</p> <p>ការដាក់កំហិតលើការប្រើប្រាស់ធនធានបែបប្រពៃណីនៅក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ អាចបង្កផលប៉ះពាល់ដល់មុខរបរចិញ្ចឹមជីវិតនិងបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌របស់ជនជាតិដើមភាគតិច។</p> <p>ការដាំព្រៃឈើឡើងវិញ អាចធ្វើឡើងក្នុងបរិបទដែលមានការទាមទារ ដីក្រូចខ្ចា ឬ ការទាមទារដីដែលមិនច្បាស់លាស់ ដែលអាចនាំឱ្យមានការបាត់បង់សិទ្ធិប្រើប្រាស់ដីនិងធនធានសហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិច។ ក្រុមជនជាតិដើមភាគតិចងាយងាយគ្រោះពីហានិភ័យនៃការបាត់បង់សិទ្ធិប្រើប្រាស់ដី និងធនធាន ដោយសារតែនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ការផ្តល់បណ្តាញសិទ្ធិដីសហគមន៍ដល់ជនជាតិដើមភាគតិចនៅមានតិចតួចនៅឡើយ។ ការបាត់បង់សិទ្ធិប្រើប្រាស់ធនធានដែលធ្លាប់ត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាប្រពៃណី អាចបង្កផលប៉ះពាល់ដល់អ្នករស់នៅសកម្មភាពចិញ្ចឹមជីវិត និងបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ ជាពិសេសរបស់ក្រុមជនជាតិដើមភាគតិច។</p> <p>គេអាចមានការពិបាកក្នុងការបង្កើតសហគមន៍ព្រៃឈើ និងសហគមន៍នេសាទសម្រាប់សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិចបើធៀបនឹងបង្កើត សហគមន៍ទាំងនេះសម្រាប់ក្រុមភាគច្រើន (ជនជាតិខ្មែរ) ដែលនាំឱ្យមានគម្លាតរវាងជាតិពន្ធមួយនិងជាតិពន្ធមួយទៀត។ ដំណើរការចុះបញ្ជីសហគមន៍ព្រៃឈើនិងសហគមន៍នេសាទនៅកម្ពុជា គឺជាដំណើរការដែលពិបាក និងត្រូវការពេលយូរហើយពេលខ្លះនាំឱ្យមានការដាក់កំហិតលើសក្តានុពលរបស់សហគមន៍នេសាទ និងសហគមន៍ព្រៃឈើបញ្ហាប្រឈមទាំងនេះគឺតែធ្ងន់ធ្ងរទៅទៀតសម្រាប់ក្រុមជនជាតិដើមភាគតិច ដែលក្រុមនេះកំពុងមានបណ្តាញសិទ្ធិដីសមូហភាពតិចតួចទៅហើយនោះ។^{១៦} ការខ្វះបណ្តាញសិទ្ធិដីសមូហភាពក៏ដូចជាខុសប្លែកខាន់ៗដទៃទៀត ជាពិសេសភាសាអាចបង្កើតឱ្យមានជាខុសគ្នារវាងដល់ការចូលរួមឱ្យបានពេញលេញពីសំណាក់សហគមន៍ជនជាតិដើមភាគតិចក្នុងសហគមន៍ព្រៃឈើ សហគមន៍នេសាទសហគមន៍តំបន់ការពារ។</p>	<p>ការចូលរួមឱ្យបានពេញលេញ មានប្រសិទ្ធភាព និងដោយអត្ថន័យ និងមានការកំណត់ និងអនុវត្តយន្តការ ដើម្បីធានាឱ្យជនជាតិដើមភាគតិច អាចចូលរួមដោយអត្ថន័យ ប្រសិទ្ធភាព ផ្អែកតាមព័ត៌មានត្រឹមត្រូវក្នុងគ្រប់កិច្ចការទាំងអស់។ និងមានការរៀបចំកិច្ចពិគ្រោះយោបល់សម្របសម្រួលតាមវប្បធម៌របស់ពួកគេក្នុងគោលដៅដើម្បីឱ្យមានទៅរៀបចំឱ្យមានកិច្ចព្រមព្រៀង។</p> <p>នឹងមានការធានាឱ្យមានការផ្តល់ ការយល់ព្រមដោយសេរីជាមុន និងផ្អែកតាមព័ត៌មានត្រឹមត្រូវលើបញ្ហានានា ដែលអាចប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិនិងផលប្រយោជន៍ដី ធនធាន ដែនដី (មិនថាមានបណ្តាញសិទ្ធិ ឬពុំមានបណ្តាញសិទ្ធិ របស់បុគ្គលដែលពាក់ព័ន្ធនោះឡើយ) និងដីវាលស្រែនៅប្រពៃណីរបស់ជនជាតិដើមភាគតិចដែលពាក់ព័ន្ធ។</p> <p>ការសិក្សាជាមុនអំពីផលប៉ះពាល់សង្គមនិងបរិស្ថាន រាល់គម្រោងទាំងអស់ដែលអាចបង្កផលប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិ ដី ធនធាន និងដែនដីរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច តម្រូវឱ្យមានការពិនិត្យ និង/ឬ វាយតម្លៃជាមុនលើផលប៉ះពាល់ និងអត្ថប្រយោជន៍ដែលអាចកើតមានឡើង។</p> <p>ការគាំទ្រដល់សិទ្ធិ គម្រោងអាចបញ្ចូលសកម្មភាពទាំងឡាយដែលគាំទ្រដល់ការធ្វើវិសោធនកម្មច្បាប់ជាតិ ដើម្បីពង្រឹងភាពអនុលោមទៅតាមការកិច្ច និងកាតព្វកិច្ចរបស់ប្រទេស ក្រោមក្របខ័ណ្ឌច្បាប់អន្តរជាតិ ពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិរបស់ជនជាតិដើមភាគតិច។</p>
<p>ហានិភ័យទី ១០៖ អន្តរាគមន៍នានា អាចមានការប្រើប្រាស់ថ្នាក់សិក្សាដែលបង្កផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានដល់បរិស្ថាននិងសុខភាពមនុស្ស។</p> <p>អន្តរាគមន៍នានា អាចនាំឱ្យមានការប្រើប្រាស់វត្ថុធាតុដើម ថាមពល និង/ឬ ទឹកក្នុងបរិមាណដ៏ច្រើន។</p>	<p>ការវិនិយោគលើបច្ចេកវិទ្យាសកម្មអាចនាំឱ្យមានការកើនឡើងនូវការប្រើប្រាស់ថ្នាក់សិក្សា និងការថយចុះគុណភាពទឹក និងស្ថានភាពប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី និងសុខភាពមនុស្ស។ ការពង្រីកការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម អនុផលព្រៃឈើ អាចនាំឱ្យមានការប្រមូលផលក្នុងអត្រាដែលពុំមាននិរន្តរភាព។ ការពង្រីកការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម អនុផលព្រៃឈើ អាចលើកកម្ពស់ដីវាលស្រែនៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងលើកទឹកចិត្តប្រជាពលរដ្ឋឱ្យអភិរក្សតំបន់ព្រៃឈើ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ការផ្តល់ឱកាសឱ្យគេអាចប្តូរធនធានអនុផលព្រៃឈើ ជាប្រាក់កំណត់លើកទឹកចិត្តឱ្យមានការទាញយកធនធានទាំងនេះកាន់តែច្រើនជាងមុន ដែលចុងក្រោយឈានដល់ការមិនលែងមាននិរន្តរភាពទៀតប្រសិនបើពុំមានការពិនិត្យតាមដាន និងការគ្រប់គ្រងឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់នោះ។</p> <p>ការវិនិយោគលើសេចក្តីពិបាកធម្មជាតិ ត្រូវបានរកឃើញថា នាំឱ្យមានការបាត់បង់ព្រៃឈើក្នុងអត្រាខ្ពស់ជាងមុន នៅពេលដែលតំបន់ទាំងនេះ នៅក្បែរនិងព្រៃឈើតាមព្រំដែន។ វាក៏អាចនាំឱ្យមានការកើនឡើងនូវការបំពុលទឹកផងដែរ។</p>	<p>នឹងមានការរៀបចំគោលការណ៍ណែនាំ ដើម្បីបញ្ជាក់ពីប្រទេសនានាគួរតែប្រើប្រាស់ក្នុងវិស័យសកម្មដែលអាចប្រើប្រាស់បាននៅក្នុងអន្តរាគមន៍រដ្ឋ បូក ដោយផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសលើការចៀសវាងការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីទាំងឡាយដែលអន្តរជាតិលែងឱ្យប្រើប្រាស់ជាបណ្តើរៗ។</p> <p>កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងបង្កើនការធ្វើពាណិជ្ជកម្មអនុផលព្រៃឈើ អាចមានអមមកជាមួយនូវការវាយតម្លៃធនធាននិងផែនការប្រមូលផលដោយនិរន្តរភាព។</p>

ឯកសារយោង

- i. <https://www.worldbank.org/en/country/cambodia/overview>
- ii. http://sdwebx.worldbank.org/climateportal/countryprofile/doc/GFDRRCountryProfiles/wb_gfdr climate_change_country_profile_for_KHM.pdf
- iii. <https://www.voanews.com/a/changing-climate-has-major-impacts-for-under-prepared-cambodia/3075404.html>
- iv. <https://gain-new.crc.nd.edu/ranking/readiness - economic readiness, governance readiness and social readiness>
- v. <https://www4.unfccc.int/sites/NDCStaging/Pages/Party.aspx?party=KHM>
- vi. Initial Forest Reference Level for Cambodia under the UNFCCC Framework (FRL) 2017 - https://redd.unfccc.int/files/camfrl_may_22_2017.pdf

ផែនការសកម្មភាព និងថវិកាសម្រាប់អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្ររដបូកជាតិ

ឯកសារនេះអនុញ្ញាតឲ្យផលិតឡើងវិញទាំងស្រុងឬប្រើប្រាស់ផ្នែកណាមួយក្នុងគោលបំណងអប់រំ និងផ្សព្វផ្សាយ ដែលមិនទាញយកប្រាក់ដោយគ្រាន់តែបញ្ជាក់ឲ្យបានច្បាស់ពីស្ថាប័នដែលរៀបចំឯកសារនេះ។

លេខាធិការដ្ឋានរដបូកកម្ពុជា Cambodia REDD+ Secretariat

រៀបចំដោយ: លេខាធិការដ្ឋានរដបូកកម្ពុជា
ផលិត: ខែឧសភា ២០២១
អាសយដ្ឋាន: អាគារមរតកតេជោលេខ 503 សង្កាត់ទន្លេបាសាក់
ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

Tel: (+855) 12 345 573
Email: [redd.secretariat@cambodia-redd.org](mailto:red.secretariat@cambodia-redd.org)
Website: www.cambodia-redd.org
Facebook: Cambodia REDD+ National Programme

